

Bestemmingsplan Oosterhorn

Aanvulling bij de milieueffectrapportage
Vastleggen verdergaande ambities

Gemeente Delfzijl

25 april 2017

Project Opdrachtgever	Bestemmingsplan Oosterhorn Gemeente Delfzijl
Document	Aanvulling bij de milieueffectrapportage Vastleggen verdergaande ambities
Status	Definitief
Datum	25 april 2017
Referentie	DZ131-1/17-006.093
Projectcode	DZ131-1
Projectleider	ir. P.G.B. Hermans
Projectdirecteur	drs. ing. P.T.W. Mulder
Auteur(s)	P. van Weelden MSc, drs. M.J. Schilt
Gecontroleerd door	ir. P.G.B. Hermans
Goedgekeurd door	ir. P.G.B. Hermans
Paraaf	
Adres	Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs B.V. Van Twickelostraat 2 Postbus 233 7400 AE Deventer +31 (0)570 69 79 11 www.witteveenbos.com KvK 38020751

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Witteveen+Bos is gecertificeerd op basis van ISO 9001.
© Witteveen+Bos

Niets uit dit document mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt in enige vorm zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs B.V. noch mag het zonder dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Witteveen+Bos aanvaardt geen aansprakelijkheid voor enigerlei schade die voortvloeit uit of verband houdt met het wijzigen van de inhoud van het door Witteveen+Bos geleverde document.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
1.1	Advies van de commissie voor de m.e.r.	1
1.2	Leeswijzer	2
2	VIGERENDE KADERS EN INSTRUMENTARIUM	3
2.1	Structuurvisie Eemsmond - Delfzijl	3
2.2	Het instrument bestemmingsplan	5
2.3	Vestigingsbeleid GSP	6
3	AMBITIES DUURZAAMHEID	10
3.1	Beleidsambities	10
3.2	Doorwerking van het beleid	10
3.3	Doorwerking in het bestemmingsplan	12
3.4	Alternatief instrumentarium	12
4	AMBITIES ENERGIETRANSITIE	14
4.1	Beleidsambities	14
4.2	Doorwerking van het beleid	14
4.3	Doorwerking in het bestemmingsplan	17
4.4	Alternatief instrumentarium	18
5	AMBITIES LEEFOMGEVING	19
5.1	Beleidsambities	19
5.2	Doorwerking van het beleid	19
5.3	Doorwerking in het bestemmingsplan	19
5.4	Alternatief instrumentarium	20
6	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	21

Laatste pagina

22

Bijlage(n)

Aantal pagina's

I	Vestigingsbeleid GSP	34
II	Analyse vestigingsbeleid GSP	33

INLEIDING

1.1 Advies van de commissie voor de m.e.r.

Op 30 maart 2017 heeft de commissie voor de milieueffectrapportage haar voorlopig toetsingsadvies uitgebracht over het milieueffectrapport voor het bestemmingsplan Oosterhorn en de omgevingsvergunning voor 'Windpark Delfzijl Midden'¹.

In haar advies noteert de commissie:

Het plan voor Oosterhorn wordt vastgelegd in een bestemmingsplan met een doorlooptijd van 20 jaar. Het plan maakt activiteiten mogelijk met potentieel grote milieueffecten op natuur en leefomgeving. Het MER is gericht op invulling van de 'worst case' situatie waarbij 'de ontwikkelingsruimte niet te veel wordt beperkt'. Dat betekent dat alle ontwikkelingen die passen binnen wet- en regelgeving mogelijk worden gemaakt. Dit is in het MER onderzocht door een groen en een grijs groeiscenario uit te werken.

De conclusie van het MER is dat deze ontwikkelingen na uitvoering van mitigerende maatregelen inpasbaar zijn, dit is vervolgens vertaald in een voorkeursalternatief. De Commissie deelt deze conclusie.

De Commissie constateert echter dat het MER geen antwoord geeft op de volgende belangrijke vragen:

- *kunnen de ambities op het gebied van duurzaamheid, energietransitie en leefomgeving zoals onder meer vastgesteld in de Regionale Structuurvisie Eemsmond - Delfzijl worden vertaald in het voorliggende bestemmingsplan? En zo ja hoe kan dit worden ingevuld?*
- *wat is de doelstelling voor het windvermogen op Oosterhorn en welke (on)mogelijkheden biedt deze doelstelling voor optimalisatie van alternatieven ten aanzien van energieopbrengst, landschap en leefomgeving?*

In paragraaf 2.2 van het advies belicht de commissie haar advies over de vertaling van ambities naar het bestemmingsplan. De Commissie signaleert dat in uiteenlopende beleidsdocumenten ambities zijn geformuleerd, die niet worden uitgewerkt in het plan voor Oosterhorn. Deze beleidskaders worden wel genoemd maar niet vertaald naar uitgangspunten en randvoorwaarden voor het bestemmingsplan.

De commissie constateert dat, als gevolg daarvan, het MER niet ingaat op mogelijkheden om eerder uitgesproken ambities en doelen, vooral op het gebied van duurzame ontwikkelingen en energietransitie, te realiseren. Daarbij denkt de Commissie aan de nationale energieambities, provinciale ambities (Omgevingsvisie), regionale ambities (Ontwikkelingsvisie Eemsdelta), Havenvisie 2030 van Groningen Seaports en ook de ambities richting vergroening van de economie.

De Commissie adviseert daarom de ambities op het gebied van duurzaamheid, energietransitie en leefomgeving uit te werken en aan te geven hoe deze ambities planologisch kunnen worden vastgelegd in het bestemmingsplan.

¹ Bestemmingsplan Oosterhorn (Delfzijl). Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport, 30 maart 2017 / projectnummer 3041.

Mocht doorvertaling naar het bestemmingsplan niet mogelijk zijn, dan aan te geven welke andere ruimtelijke of beleidsinstrumenten de gemeente tot haar beschikking heeft om deze ambities uit te werken.

1.2 Leeswijzer

De voorliggende aanvulling is een uitwerking van de geformuleerde beleidsambities op de thema's duurzaamheid, energietransitie en leefbaarheid en de wijze waarop deze al dan niet worden vastgelegd in het bestemmingsplan.

De aanvulling is als volgt opgezet:

Hoofdstuk 2 vat de (vigerende) kaders samen waarbinnen het bestemmingsplan Oosterhorn wordt opgesteld. Daarna wordt kort stilgestaan bij het instrument bestemmingsplan en de wijze waarop de gemeente Delfzijl dit wenst te hanteren. Tot slot wordt het (vigerende) vestigingsbeleid van Groningen Seaports belicht, omdat dit belangrijke instrumenten bevat voor het verzilveren van ambities op het vlak van duurzaamheid, energietransitie en leefbaarheid.

In de hoofdstukken 3, 4 en 5 komen de ambities voor de thema's duurzaamheid, energietransitie en leefbaarheid aan bod. Per thema wordt achtereenvolgens een overzicht gegeven van de geformuleerde beleidsambities, beschreven hoe het geformuleerde beleid doorwerkt, wat hiervan landt in het bestemmingsplan (en wat niet) en tot slot welk alternatief instrumentarium de gemeente tot haar beschikking heeft.

Hoofdstuk 6 geeft een samenvatting van de conclusies die in deze aanvulling worden getrokken.

VIGERENDE KADERS EN INSTRUMENTARIUM

2.1 Structuurvisie Eemsmond - Delfzijl

Voor het bestemmingsplan Oosterhorn is de Structuurvisie Eemsmond - Delfzijl kaderstellend¹.

De Structuurvisie gaat over vijftien ruimtelijke projecten in het gebied Eemsdelta, waar het industriegebied Oosterhorn er één van is. Het gebied Eemsdelta is een uniek deel van de provincie Groningen met een grote ecologische rijkdom door de ligging aan de Waddenzee die is aangewezen als UNESCO Werelderfgoed en Natura-2000 gebied. Maar ook een gebied dat heel belangrijk is voor de economische ontwikkeling van de provincie Groningen.

Het vestigingsklimaat in de Eemsdelta is uitstekend. Bedrijven profiteren van de gunstige ligging aan diepzeewater, de ruime beschikbaarheid van kavels, transportmodaliteiten en de functie van de Eemsdelta als het energieknooppunt van Noordwest-Europa. Beleidsuitgangspunt van de provincie is stimuleren van duurzame energie en groene bedrijvigheid in de havens en op de bedrijventerreinen, omdat dat goed is voor de economie en voor de werkgelegenheid.

De Structuurvisie beschrijft dat economische en ruimtelijke ontwikkelingen in dit waardevolle en kwetsbare gebied spanning opleveren. Economische groei mag niet ten koste gaan van de leefbaarheid en de natuur want die zijn waardevol én kwetsbaar tegelijk. Niet voor niets waren er in het verleden keer op keer problemen met het vaststellen van bestemmingsplannen. De Commissie voor de m.e.r. heeft in 2014 geadviseerd om de maximale milieugebruiksruimte en de effecten van alle vijftien ruimtelijke projecten in de Eemsdelta in samenhang met elkaar te beoordelen; de structuurvisie geeft hier invulling aan.

De Structuurvisie is een uitwerking van de Omgevingsvisie provincie Groningen 2016-2020. In afwijking van de Omgevingsvisie geldt voor het plangebied een gebiedsspecifiek milieubeleid. Centraal in de structuurvisie is de opgave Energyport met de daarbij benoemde prioritaire belangen. Maar ook de opgave Waddengebied en de daarbij behorende belangen zijn meegenomen in de afwegingen in de Structuurvisie.

'De uitdaging zit in het in balans brengen van de (duurzame) energie en economische belangen en de belangen van leefomgeving, natuur en landschap.'

In de Structuurvisie zijn de uiteenlopende belangen in de Eemsdelta afgewogen. De belangen zijn, naar afnemend belang:

- 1 ruimte voor duurzame energie;
- 2 aantrekkelijk vestigingsklimaat (bedrijven);
- 3 tegen gaan van milieuhinder;
- 4 waterveiligheid;

¹ Provincie Groningen, Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl, vastgesteld door Provinciale Staten, 19 april 2017.

- 5 het vergroten van de biodiversiteit;
- 6 het beschermen van het landschap en cultureel erfgoed;
- 7 aantrekkelijk vestigingsklimaat (recreatie en toerisme).

Voor de Structuurvisie is een Milieueffectrapport (MER) en Passende Beoordeling (PB) opgesteld. In het MER zijn twee scenario's onderzocht: een grijs en groen scenario. Vervolgens is een voorkeursalternatief (VKA) opgesteld. Het VKA vormt de basis voor de Structuurvisie. In het MER en de PB zijn de omgevingseffecten van de vijftien ontwikkelingen in de Eemsdelta individueel en in samenhang (cumulatief) beoordeeld. De conclusie is dat de ontwikkelingen op basis van wetgeving en beleid naast elkaar mogelijk zijn, maar niet zomaar en zonder meer. De Structuurvisie maakt de dilemma's zichtbaar en geeft oplossingen.

'Op sommige onderdelen worden belangen afgewogen en beleidsmatige keuzes gemaakt, bijvoorbeeld ten aanzien van normering op het gebied van geluid en geur.'

In het MER voor de Structuurvisie is ook de mogelijkheid van plusvarianten verkend. Plusvarianten zijn varianten die aan het VKA kunnen worden toegevoegd en waarmee de beschikbare milieugebruiksruimte anders wordt ingedeeld, beperkt of uitgebreid. Plusvarianten blijken niet te passen binnen de gemaakte beleidskeuzes en -prioriteiten.

'Het VKA is een uitgebalanceerde variant die tegemoet komt aan de belangen van duurzame energie, vestigingsklimaat en leefomgevingskwaliteit. De conclusie is dat binnen de scope van de Structuurvisie geen reële plusvarianten denkbaar zijn, zonder één van de belangen onevenredig te beïnvloeden.'

De belangrijkste bevindingen uit de Structuurvisie zijn:

- 1 dat gebiedsspecifiek milieubeleid wenselijk en noodzakelijk is voor het plangebied van de Structuurvisie en dat dit milieubeleid de grenzen bepaalt van de beschikbare milieugebruiksruimte;
- 2 dat binnen de beschikbare milieugebruiksruimte alle vijftien ontwikkelingen inpasbaar zijn, al dan niet met maatregelen op projectniveau;
- 3 dat in het milieubeleid:
 - normen zijn vastgelegd voor de toegestane cumulatieve geluidbelasting;
 - normen zijn vastgelegd voor de geluidbelasting per windpark;
 - waarden zijn bepaald voor de cumulatieve geurbelasting en de individuele norm voor geur is aangescherpt;
 - voor de combinatie van windenergie en bedrijven op concreet projectniveau maatwerk wordt toegepast met betrekking tot externe veiligheid;
 - procesafspraken zijn vastgelegd tussen partijen over uitstoot van stikstofoxiden, zware metalen en geur;
- 4 dat economische activiteiten in balans zijn met de ecologische kwaliteit van het gebied, onder de voorwaarde van de Ecologische Plus (inhoud en proces). De kern van de Ecologische Plus is dat bij elk concreet economisch initiatief een Ecologische Plus door partijen op maat wordt gemaakt.

Consequenties voor het MER en bestemmingsplan Oosterhorn

Voor het bestemmingsplan Oosterhorn is de Structuurvisie kaderstellend beleid.

Dit betekent dat:

'Het zeehaven- en industriegebied Oosterhorn is bedoeld voor zware industrie en havengebonden activiteiten. (...) Oosterhorn kan zich verder ontwikkelen ten behoeve van zware industrie en havengebonden activiteiten, nieuwe bedrijven op het gebied van chemie, metaal, recycling en duurzame energieopwekking. Het zijn industrieterreinen in het beheersgebied van GSP exclusief de Oterdummer driehoek en de Grote Polder. Deze beide terreinen nabij Borgsweer zijn niet nodig voor de havenontwikkeling tot 2035.'

En:

'Niet elk type bedrijf kan op elke locatie. Dit wordt bepaald door kadegebondenheid, de effecten van het bedrijf op de omgeving en de cumulatie met andere ontwikkelingen, in het bijzonder effecten op het gebied van geluid, geur en externe veiligheid. Er zijn grenzen voor welk type bedrijf op welke locatie op Oosterhorn mogelijk is. De combinatie van ontwikkelingen in Oosterhorn is een complexe opgave, waarvoor wij specifiek beleid hebben ontwikkeld'.

In de Structuurvisie is een gebalanceerde afweging gemaakt tussen (soms concurrerende) opgaven en op basis daarvan is (gedetailleerd) ruimtelijk- en milieubeleid ontwikkeld. Het MER voor Oosterhorn is gericht op de invulling van de 'worst case' situatie binnen deze kaders. Het MER toont aan dat de geplande ontwikkelingen op Oosterhorn, met mitigerende maatregelen, inpasbaar zijn binnen deze kaders. Dit is vervolgens vertaald in een voorkeursalternatief en vervolgens verwerkt in het bestemmingsplan voor Oosterhorn. De afgewogen balans tussen belangen, als bestuurlijk vastgelegd in de structuurvisie, is daarmee doorgetrokken naar Oosterhorn.

2.2 Het instrument bestemmingsplan

Centraal in het advies van de Commissie staat de aanbeveling om uit te werken hoe aanvullende beleidsambities kunnen worden vastgelegd in het bestemmingsplan. Om de conclusies die daarover in de navolgende hoofdstukken worden getrokken goed te kunnen duiden, geeft deze paragraaf een kort overzicht van het doel en hanteerbaarheid van het instrument bestemmingsplan.

Doel: goede ruimtelijke ordening

Het bestemmingsplan dient te zorgen voor een goede ruimtelijke ordening. Aan de in het plan aangewezen gronden wordt een bestemming toegewezen en worden in verband met die bestemming in elk geval regels gegeven over het gebruik van de grond en de bouwwerken daarop.

Een bestemmingsplan biedt rechtszekerheid. Eigenaren, gebruikers en belanghebbenden van gronden of gebouwen krijgen zekerheid door de regels die in het bestemmingsplan staan. Deze zekerheid houdt verband met de geboden functies die op hun eigen terrein of in de omgeving van hun terreinen mogen worden gerealiseerd en de bebouwing die daar mag worden opgericht. Het bestemmingsplan biedt inzicht in ontwikkelingsmogelijkheden die per functie worden geboden. Het gaat om uitbreiding van bebouwing, maar ook om het starten van nevenfuncties of het volledig veranderen van functies. En het bestemmingsplan biedt bescherming van natuur- en landschapswaarden, archeologische en cultuurhistorische waarden, het woon- en leefmilieu, enzovoort.

Crisis en herstelwet

Het plangebied Oosterhorn is bij besluit van 13 mei 2014 aangewezen als ontwikkelingsgebied onder de Crisis- en herstelwet. Daarmee valt het plan onder artikel 2 lid 1 sub v van het Besluit Chw en heeft het speciale aandacht als milieuontwikkelingsgebied (optimalisering van de milieugebruiksruimte). In de elfde tranche van de Crisis- en herstelwet (8 juli 2016) is Oosterhorn ook aangeduid als gebied waar een voorlopige bestemming voor windturbines kan worden gelegd. De structuurvisie en de daarin verwoorde milieu-uitgangspunten voor de Eemsdelta zijn mede hierop gebaseerd.

Vanuit de positie ontwikkelingsgebied onder Chw is in het bestemmingsplan op een ontwikkelingsgerichte wijze omgegaan met milieuaspecten. Uitgegaan wordt van sturing op milieueffecten, bijvoorbeeld door het opnemen van geurnormen en geluidnormen en eisen voor externe veiligheid. De regeling van interne (milieu-)zonering op basis van de VNG-bedrijvenlijst is daarmee losgelaten.

Geen dubbeling met andere wet- en regelgeving

Omdat het bestemmingsplan zich primair richt op een goede ruimtelijke ordening, hoeven veel aspecten niet in een bestemmingsplan te worden geregeld. Dit geldt voor aspecten die al geregeld zijn via andere wet- en regelgeving of beleid.

Denk daarbij aan regelgeving voor Externe Veiligheid (onder meer geregeld via het Bevi en het Activiteitenbesluit) of natuur- en milieuwetgeving (Wet milieubeheer, Wet natuurbescherming, Wet bodembescherming, Waterwet, etc.).

Dit betekent dat het vastleggen van regionale ambities in het bestemmingplan zich moet richten op de aspecten waarvoor geen andere wet- en regelgeving of beleid van toepassing is.

Voorwaardelijke verplichting

Het instrument bestemmingsplan is erop gericht activiteiten en functies toe te staan. Een bestemmingsplan kan niet ergens toe verplichten. Wel kunnen in een bestemmingsplan voorwaardelijke verplichtingen worden opgenomen. Met voorwaardelijke verplichtingen worden maatregelen geborgd die de gemeenteraad noodzakelijk acht om een bepaalde ontwikkeling ruimtelijk aanvaardbaar te maken.

Bij voorwaardelijke verplichtingen wordt vaak als voorbeeld gegeven dat een nieuwe weg pas in gebruik kan worden genomen als een geluidwal is aangelegd, of dat een woonwijk eerst gebouwd kan worden als in een vorm van groenvoorziening is voorzien. De voorwaardelijke verplichting wordt alleen voor ruimtelijk relevante aspecten gehanteerd.

Gebruiksverboden

Een bestemmingsplan kan gebruiksverboden bevatten, mits er een ruimtelijke relevantie is. Voor de ambities geformuleerd voor de thema's duurzaamheid, energietransitie en leefbaarheid is deze ruimtelijke relevantie moeilijk zodanig te motiveren, dat via gebruiksverboden effectief gereguleerd kan worden.

Beleidsregels

Met het oog op de aanstaande Omgevingswet, kunnen in een bestemmingsplan beleidsregels en 'open normen' worden opgenomen. Bijvoorbeeld inzake ruimtelijke kwaliteit en energiebesparing. Een open norm kan zo luiden: 'een ontwikkeling mag niet leiden tot achteruitgang van de omgevingskwaliteit' of 'een ontwikkeling kan plaatsvinden als er overeenstemming is tussen eigenaren'.

2.3 Vestigingsbeleid GSP

Bij de daadwerkelijke invulling van de activiteiten op Oosterhorn speelt Groningen Seaports, als ontwikkelaar en eigenaar van de gronden, een prominente rol. GSP hanteert een actief vestigingsbeleid (zie bijlage I) dat niet alleen bedrijven begeleidt in het vinden van de beste uitbreiding- of vestigingslocatie, maar dat ook bijdraagt aan de realisatie van de duurzaamheidsambities van overheden, GSP en de bedrijven.

Centraal in het vestigingsbeleid staat dat de transitie naar een duurzame, circulaire economie onontkoombaar en noodzakelijk is. Om hieraan invulling te geven is het vestigingsbeleid flexibel én richtinggevend. Flexibel om ruimte te laten aan investerende bedrijven en om hen keuzevrijheid te bieden om de beste plek binnen een palet aan goede vestigingslocaties te vinden. Richtinggevend, om te kunnen sturen op synergie en clustering en op de gewenste duurzame ontwikkeling ten aanzien van ruimtegebruik, veiligheid en behalen van milieudoelstellingen.

Dit krijgt als volgt vorm: uitgangspunt is dat bedrijven op basis van hun eigen criteria het best weten welke locatie geschikt is voor hun activiteiten. Daarom wordt bedrijven enerzijds zoveel mogelijk ruimte geboden bij hun zoektocht naar een locatie. Immers hun businesscase moet rond zijn om zich op Oosterhorn te kunnen vestigen en daarmee de regio werkgelegenheid te bieden. Anderzijds stuurt GSP op een duurzame en toekomstbestendige havenontwikkeling die rekening houdt met behoud van de kwaliteit van de leefomgeving en een optimaal duurzame bedrijfsvoering. Daarom kan niet alles overal. Sommige categorieën bedrijvigheid kunnen pas een plek vinden als er aan bepaalde eisen is voldaan.

Het vestigingsbeleid geeft zicht op de begeleiding van bedrijven naar de juiste plek, de afwegingen die een rol spelen en welke randvoorwaarden kunnen worden gesteld.

De meeste vestigingsvoorwaarden zijn of worden overigens publiekrechtelijk geregeld. Noodzakelijke aanvullingen worden door GSP in een privaatrechtelijke overeenkomst opgenomen.¹ Het vestigingsbeleid is richtinggevend in het accommoderen van bedrijven door Groningen Seaports.

GSP signaleert dat de wereld dynamisch is en dat trends en ontwikkelingen elkaar in hoog tempo opvolgen. Om te voorkomen dat de totstandkoming van optimale verbindingen voor ondernemen en duurzaamheid wordt belemmerd, hanteert GSP een niet-statische ruimtelijke strategie. De tabel hieronder geeft een overzicht van herkenbare trends, de impact ervan en de respons in de vorm van het vestigingsbeleid. De tabel illustreert de noodzaak voor een flexibele benadering.

	Trend	Impact	Vestigingsbeleid (Samenwerken/ Doen)
Groeï	1. onzekere economische ontwikkeling	investeringsbereidheid lange termijn onzeker (ook i.r.t. nationaal industrie- en energiebeleid), bepaalde sectoren (o.a. energie, chemie) wel aanhoudende groei	voldoende ruimte creëren/reserveren, ook als invulling pas op termijn mogelijk is
	2. doorontwikkeling netwerkeconomie	verbindingen tussen bedrijven nog belangrijker, havens essentieel door combinatie logistieke faciliteiten productiebedrijven	faciliteren en stimuleren clusterontwikkeling, zorgen voor optimale utiliteiten, ruimte voor datacenters, ontmoetingsplaatsen creëren
	3. schaalvergroting en centralisatie	concentratie productie wereld(deel)markt op minder locaties (kostprijsverlaging), voor zover logistiek dat toelaat	vestigingsomgeving bieden die bedrijven in staat stelt te concurreren met die in andere (haven)gebieden
	4. reshoring en onshoring van productie	nieuwe toekomst voor bepaalde hoogwaardige productie in NL (reshoring), naar regio's met lagere lonen (onshoring)	ruimte bieden aan, en (blijven) reserveren voor havengerelateerde productie
	5. toenemende (groene) energievraag	productie (hernieuwbare) energie neemt toe (o.a. windparken op zee), GSP heeft uitstekende concurrentiepositie	ruimte bieden aan energiecluster, helihaven, ontwikkeling Beatrixhaven
Kenni	6. groei transport, schaalvergroting logistiek	zeehavens worden belangrijke vestigingsplaatsen, zeescheepvaart vraagt meer diepgang	zorgvuldige omgang beschikbare kadekavels, realisatie benodigde infra (weg, water, spoor, buisleiding, ICT)
	7. kenniseconomie zet door in alle (top)sectoren	beschikbaarheid goed opgeleid personeel nog belangrijker, nationaal beleid stimuleert topsectoren o.a. energie, chemie, logistiek	ruimte voor innovatie, starters en zakelijke dienstverlening, goede bereikbaarheid (ook ov)
	8. specialisatie en uitbesteding	concerns concentreren zich nog meer op hun kerntaken, stoten andere af of besteden die uit	vestigingsomgeving bieden die optimaal aansluit op vereisten en voorkeuren van specifieke clusters
Leefomgeving	9. verduurzaming economie	ontwikkeling naar circulaire, duurzame economie op basis van hernieuwbare en biologische grondstoffen	clusterontwikkeling om ketens te sluiten, ruimte bieden aan biobased chemie en recycling
	10. kwaliteit omgeving nog belangrijker	ontwikkeling haven alleen met behoud/verbetering kwaliteit woon- en leefomgeving	zorgvuldig situering zwaardere milieucategorieën, aandacht vormgeving randen van terreinen
	11. groeiende aandacht (marine) milieu	nog meer aandacht voor impact milieu bij verdere ontwikkeling van de haven	uitvoering maatregelen Ecoports (o.a. tijdelijke natuur, hergebruik water)
	12. toenemend veiligheidsbewustzijn	veiligheidsrisico's zoveel mogelijk beperken, meer aandacht risicocommunicatie en zelfredzaamheid	risicovolle bedrijven op afstand kwetsbare objecten

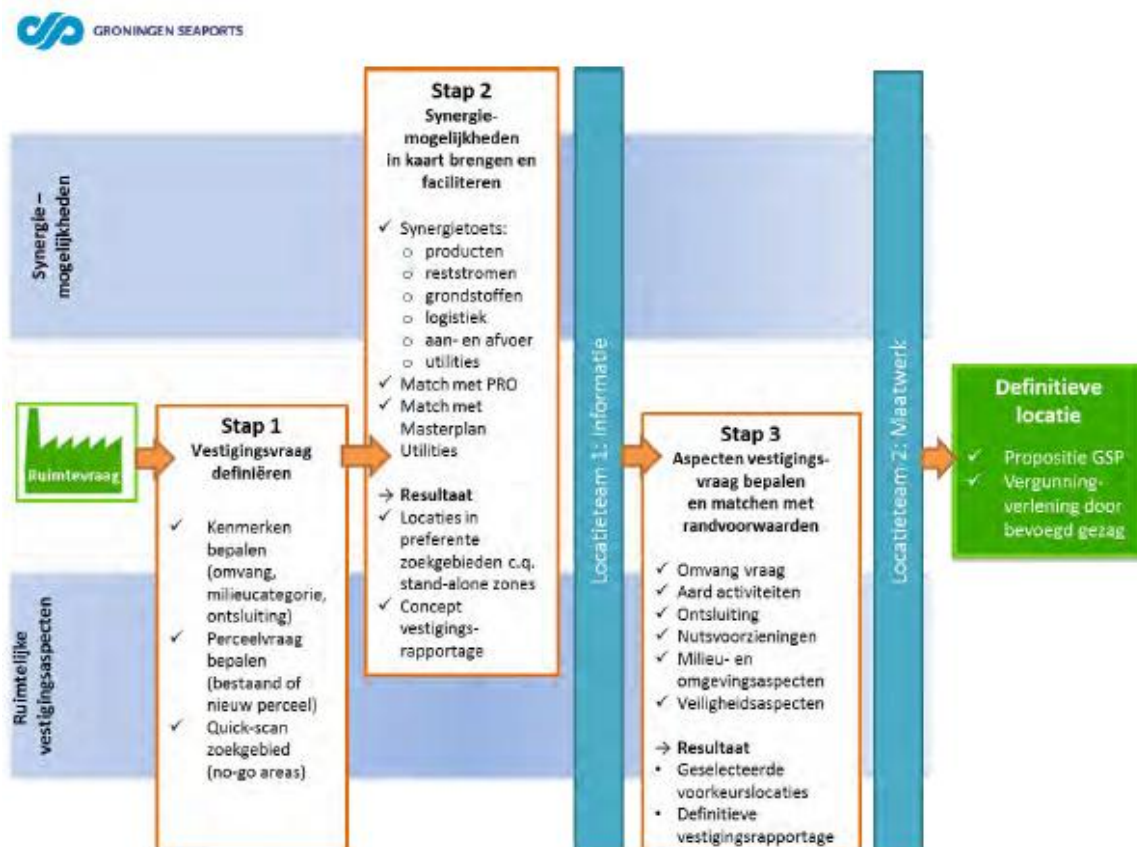
¹ Voortvloeiend uit het in 2016 vastgestelde vestigingsbeleid werkt GSP momenteel aan een format voor de vestigingsrapportage en aan product- en reststoffenoverzichten.

Het vestigingsbeleid stuurt op synergie (en efficiency) door bij uitbreiding en vestiging - in samenwerking met het reeds gevestigde bedrijfsleven - de mogelijkheden voor synergie te onderzoeken en te benutten. Dit kan op verschillende manieren gestalte krijgen: via gecombineerd gebruik van infrastructuur, door co-siting of door zoveel mogelijk aan te sluiten op bestaande utiliteiten.

Het Masterplan Utilities biedt voor dit laatste aanknopingspunten. Bij het zoeken naar synergiemogelijkheden vervult GSP een stimulerende en faciliterende rol om deze tot stand te brengen. De bedrijven moeten in principe de uitwisseling daarna zelf oppakken en realiseren. GSP hanteert vijf bouwstenen om maximale synergie te kunnen bereiken en maken hier gebruik van in het vestigingsproces:

- 1 aansluiting op utility infrastructuur;
- 2 reservering preferente synergiezoekgebieden;
- 3 co- siting;
- 4 clustering;
- 5 clustermanagement.

Het stappenplan dat GSP volgt bij de aanvraag voor nieuwvestiging of uitbreiding is weergegeven in onderstaande afbeelding.

Effecten van het vestigingsbeleid geanalyseerd

In 2016 is, ten behoeve van het MER en bestemmingsplan Oosterhorn, getoetst welke (milieu)effecten van het vestigingsbeleid verwacht mogen worden. De resultaten daarvan zijn neergelegd in een beleidsanalyse waarbij de criteria uit het MER opnieuw zijn gescoord. Deze analyse is opgenomen in bijlage II. De analyse laat zien dat het vestigingsbeleid op een aantal milieuthema's onderscheidend positief scoort.

Het vestigingsbeleid zelf is niet verwerkt in de alternatieven in de milieueffectrapportage, omdat in het MER de worstcase situatie(s) zijn onderzocht. Uitgaande van het vestigingsbeleid zouden wij ons, wat betreft effecten, rijk rekenen.

Het vestigingsbeleid van GSP biedt maatwerk aan bedrijven die zich vestigen op Oosterhorn. Via een stappenplan worden kansen voor synergie verkend en vertaald naar een propositie. De analyse van dit beleid toont aan dat hiervan daadwerkelijk positieve effecten mogen worden verwacht. De (noodzakelijke) flexibiliteit die het vestigingsbeleid biedt om in te spelen op trends en ontwikkelingen, kan niet in gelijke mate worden geboden met regels en verplichtingen in het bestemmingsplan. Via haar aandeelhouderschap in GSP heeft de gemeente Delfzijl indirect invloed op het vestigingsbeleid.

3

AMBITIES DUURZAAMHEID

3.1 Beleidsambities

De ambities rond duurzaamheid, anders dan energieproductie en CO₂ reductie, laten zich als volgt samenvatten:

Beleidsdocument	Ambitie
omgevingsvisie provincie Groningen	- verminderen van menselijke invloeden die de natuurwaarden aantasten - meer toepassing van geothermie en WKO en opslag van industriële gassen, aardgas en CO₂ in de ondergrond
havenvisie GSP	- in 2030 is de omslag naar een economie gebaseerd op hergebruik in volle gang. Delfzijl is het toonaangevend cluster waar chemie sterk is vergroend - creëren van goede uitgangsposities voor inbreiding, co-siting, hergebruik, opvang, opslag en overslag. Aantrekken van bedrijven die deze clusters versterken en ondersteunen - inzetten op clustervorming binnen en tussen sectoren - intensiveren huidige ruimte - verbeteren en vergroenen bereikbaarheid - verbeteren environmental footprint - bijdragen aan de ecologische verbetering van het Eems-Dollard estuarium
ontwikkelingsvisie Eemsdelta DEAL-gemeenten (2014)	- emissies reduceren op grond van nader te bepalen milieukwaliteitsdoelen voor stikstof, fluoride, geur, geluid en CO₂ (40 % reductie in 2030 t.o.v. 2015) - een leidingenringnet voor warmte, groene stroom, syngas en water in de Eemshaven en Oosterhorn - ruimte bieden voor diverse categorieën van vergisters en voor groen gas hubs, om de toepassing van groen gas te stimuleren - clustering, walstroom, LNG bunkercapaciteit - nieuw natuurgebied ter compensatie van nieuwbouw

3.2 Doorwerking van het beleid

Het **nationaal beleid** gericht op duurzaamheid is door het kabinet vastgelegd in een Kamerbrief¹. Van de acht daarin genoemde domeinen zijn voor het industrieterrein Oosterhorn de volgende relevant:

- energie (naar een duurzame, betaalbare en betrouwbare energievoorziening);
- biobased economy (naar vervanging van fossiele door groene grondstoffen - biomassa);
- afval (van afval naar grondstof).

Het kabinet stelt dat de ambitie groene groei brede samenwerking vraagt en draagvlak in het parlement, in de samenleving en van het bedrijfsleven.

¹ Kamerbrief Groene Groei: voor een sterke, duurzame economie, Ministerie van Economische Zaken, 28 maart 2013.

Ook het nationale energieakkoord stelt als randvoorwaarde aan duurzame groei de betrokkenheid van de samenleving. Daarnaast, stelt het Rijk, is een internationale aanpak essentieel voor het opereren binnen een gelijk speelveld.

Het kabinetsbeleid gericht op groene groei leunt op vier pijlers:

- 1 slimme inzet van marktprikkels waarbij prijzen van producten en diensten de externe effecten van productie en consumptie op natuur en milieu meer reflecteren. Maar voorkomen moet worden dat beprijzing de concurrentiepositie aantast. Dit vergt veelal een Europese en soms mondiale aanpak, waarbij de borging van een gelijk speelveld centraal staat;
- 2 een stimulerend kader met wet- en regelgeving die dynamiek bevordert. Herziening van wet- en regelgeving kan groene groei bevorderen en innovatie uitlokken. Regels kunnen ook belemmerend werken voor groene innovaties of voor duurzaam handelen. Via het programma Regeldruk en de Green Dealaanpak worden dergelijke belemmeringen geïdentificeerd, aangepakt en wordt ruimte geboden aan experimenten;
- 3 innovaties zijn de sleutel tot een (kosten)effectieve vergroening van de economie en een ambitieus (inter)nationaal klimaatbeleid. Via het bedrijfsleven- en topsectorenbeleid wordt de innovatiekracht van bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid benut om te werken aan een sterke economie;
- 4 in de transitie naar een meer duurzame economie treedt de overheid steeds op als faciliterende en stimulerende netwerkpartner, samen met bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en burgerinitiatieven. De overheid bewaakt het publieke belang, houdt het speelveld open, weegt tegenstrijdige belangen en legt de verbinding met internationale agenda's.

Kernwoorden van het kabinetsbeleid zijn: dynamiek, samenwerking, transitie, openhouden van het speelveld. Het effectueren van deze beleidsdoelen vraagt mechanismen die het niveau van gemeente overstijgen.

Het bestemmingsplan voor Oosterhorn faciliteert volop het nationale beleid voor duurzaamheid door ruimte te bieden voor activiteiten gekoppeld aan energietransitie, recycling en biobased activiteiten.

In de **Structuurvisie Eemsmond - Delfzijl**, als uitwerking van de **Omgevingsvisie**, zijn de kaders vastgesteld waarbinnen de ontwikkelingen op Oosterhorn kunnen plaatsvinden. Inzake ecologie en biodiversiteit gaat het om de wettelijke kaders en de Ecologische Plus. Door Oosterhorn binnen de kaders van het VKA te ontwikkelen, wordt de milieugebruiksruimte niet overschreden.

De **Havenvisie** is een uitwerking van de **Ontwikkelingsvisie Eemsdelta**. De duurzaamheidsambities in deze beleidsdocumenten zijn doorvertaald naar het vestigingsbeleid van Groningen Seaports¹. Het vestigingsbeleid stelt eisen aan bedrijven die zich in het Eemsdeltagebied willen vestigen. Bedrijven moeten een vestigingsrapportage maken, inclusief duurzaamheidsparagraaf, waarin zij motiveren hoe tegemoet wordt gekomen aan de vestigingseisen en wat de bijdragen zijn aan de duurzaamheidsambities. GSP beoordeelt deze vestigingsrapportage.

Naast het vestigingsbeleid heeft Groningen Seaports een eigenstandig programma dat rechtstreeks bijdraagt aan verduurzaming van het bedrijventerrein. Voorbeelden daarvan zijn de aanleg van walstroom (voorkomen van emissies door aangemeerde binnenvaartschepen en serviceverkeer) en het actief opstellen van energiereductieprogramma's voor bedrijven (inzet van 3 FTE).

Duurzaamheid in Oosterhorn krijgt in de eerste plaats vorm doordat (de impact van) van activiteiten is gereguleerd door wet- en regelgeving en beleid.

¹ Zie bijlage I en paragraaf 2.3.

Restricties en verplichtingen gelden vooral met het oog op ecologie.

Aan verdere (bovenwettelijke) verduurzaming van het bedrijventerrein en de bedrijfsvoering van bedrijven op Oosterhorn wordt bijgedragen via het vestigingsbeleid van GSP.

3.3 Doorwerking in het bestemmingsplan

In het kader van duurzame ontwikkeling wordt in het algemeen een balans gezocht in de drie elementen *people* (mensen), *planet* (planeet/milieu) en *profit* (opbrengst/winst). Begrijpelijkerwijze ligt in de in paragraaf 3.1 aangehaalde beleidsdocumenten de nadruk op de component *planet*.

Voor het gebied Oosterhorn is tegelijkertijd een belangrijke economische opgave geformuleerd. De voorziene ontwikkeling van Oosterhorn moet bijdragen aan de economische versterking van Delfzijl en omstreken, aan werkgelegenheid en daarmee aan het voorkomen van sociale achteruitgang en krimp van de regio, die nu reeds optreedt (duurzaamheidselementen *people* en *profit*). Het is deze balans rond duurzame ontwikkeling die middels de structuurvisie is gezocht en gevonden.

De duurzaamheidsdoelstellingen hebben daarom als volgt vorm gekregen in het bestemmingsplan Oosterhorn:

- het bestemmingsplan faciliteert de vestiging van zware industrie tot en met klasse 5.3. Daarmee draagt het plan significant bij aan de duurzaamheidscomponenten *People* en *Profit*. Het bestemmingsplan schept ruimte voor de vestiging van industrie gericht op recycling en hergebruik, groen gas en dergelijke;
- het bestemmingsplan maakt de ambities zoals geformuleerd in de havenvisie en de ontwikkelingsvisie Eemsdelta volop mogelijk door hiervoor ruimte te bieden;
- het bestemmingsplan bevat regels rond verlichting waardoor hiermee samenhangende negatieve effecten op de natuur worden voorkomen.

Er is voor gekozen een aantal aspecten niet te regelen in het bestemmingsplan:

- de Ecologische Plus, door middel van voorwaardelijke verplichting. Zowel voor de structuurvisie als voor het bestemmingsplan Oosterhorn zijn een MER en een Passende Beoordeling opgesteld, die concluderen dat de voorgenomen ontwikkelingen conform het VKA passen binnen de beschikbare milieugebruiksruimte. Bovendien is de Ecologische Plus al geregeld via een overeenkomst tussen de provincie, GSP en NMG;
- aspecten die in andere wet- en regelgeving en/of beleid zijn geregeld;
- bovenwettelijke maatregelen gericht op duurzaamheidsdoelstellingen, omdat:
 - zowel het Rijk (zie hiervoor) als GSP (zie par. 2.3) stellen dat het daadwerkelijk verzilveren van duurzaamheidsdoelen als clustering en synergie flexibiliteit en maatwerk vergen. Deze flexibiliteit en maatwerk laten zich niet verenigen met strikte voorschriften in een bestemmingsplan;
 - naast de *planet*-opgave heeft Oosterhorn ook een belangrijke bijdrage te leveren aan de *People* en *Profit* opgave voor duurzame ontwikkeling in Delfzijl en omstreken. De kaders die volgen uit de Structuurvisie zijn het resultaat van de bestuurlijk vastgelegde balans tussen de uiteenlopende opgaven in het gebied (zie paragraaf 2.1). Deze kaders worden op het niveau van het bestemmingsplan niet opnieuw afgewogen.

3.4 Alternatief instrumentarium

De gemeente Delfzijl¹ zet in op het goed en effectief inzetten van het vestigingsbeleid van GSP. Dit vestigingsbeleid is gericht op het effectueren van de ambities genoemd in paragraaf 3.1.

¹ GSP is een overheids-NV waarvan de gemeenschappelijke regeling Havenschap Groningen Seaports (GR) de enige aandeelhouder is. Aandeelhouders van deze GR zijn de provincie Groningen en de gemeenten Delfzijl en Eemmond.

Hoewel het vestigingsbeleid formeel geen maatregelen bij bedrijven kan afdwingen, is het wel een krachtig instrument om maatwerk te leveren en een optimum te vinden in de drie P's van duurzame ontwikkeling. De effectiviteit van het vestigingsbeleid wordt continu gemonitord en bijgestuurd.

Als medeaandeelhouder van Groningen Seaports onderstreept de gemeente Delfzijl het actief benutten van alle kansen die het vestigingsbeleid biedt en steunt zij de autonome activiteiten die GSP onderneemt om Oosterhorn verder te verduurzamen. Daarnaast zal Delfzijl participeren in beleid dat door het Rijk zal worden ontwikkeld. Hierin speelt de gemeente een bescheiden rol.

4

AMBITIES ENERGIETRANSITIE

4.1 Beleidsambities

De ambities rond energietransitie laten zich als volgt samenvatten:

Beleidsdocument	Ambitie
klimaatakkoord Parijs (2015)	- de gemiddelde temperatuur op de aarde mag niet meer dan 2 graden Celsius stijgen - de uitstoot van broeikasgassen en schadelijke stoffen moeten verminderen
nationaal energieakkoord 2023 (2016)	- besparing van het energieverbruik met gemiddeld 1,5 procent per jaar - 100 petajoule energiebesparing per 2020 - doelen hernieuwbare energie: 14 procent in 2020 en 16 procent in 2023
provinciaal programma energietransitie (2015)	- energiebesparing, specifiek in het bedrijfsleven. Doel: 1,5 % energiebesparing per jaar - duurzame opwekking van energie via windparken en biomassa - ondersteunen van lokale vernieuwende initiatieven - doelen hernieuwbare energie: 21 % in 2020, 60 % in 2035 en 100 % in 2050 - nieuw soort energiesysteem, dat vraag en aanbod van energie op elkaar afstemt (smart grids)
ontwikkelingsvisie Eemsdelta (2012)	- 850 MW wind op land, 500 MW uit biomassa, 120 MW uit groen gas in 2030 - CO₂-emissiereductie 40 % in 2030 t.o.v. 2015 - leidingenringnet voor warmte, groene stroom, syngas en water in de Eemshaven en Oosterhorn - ruimte bieden voor vergisters en voor groen gas hubs, om groen gas te stimuleren - clustering, walstroom, LNG bunkercapaciteit
havenvisie 2030 GSP (2012)	- in 2030 wordt 50 % van de restwarmte op de industrieterreinen hergebruikt - CO₂-emissiereductie in de haven- en industriegebieden 20 % in 2020 en 40 % in 2030 t.o.v. 2015

De tabel toont dat op alle niveaus, van internationaal naar regionaal, hoge ambities worden uitgesproken gericht op CO₂-emissiereductie, besparing van het energiegebruik en de transitie naar duurzame energie.

Op regionaal niveau zijn deze ambities uitgewerkt in wenselijke maatregelen. De provincie zet in op energietransitie via wind en biomassa, de gemeenten en GSP zetten ook in op warmtenetten en het hergebruik van restwarmte.

4.2 Doorwerking van het beleid

De **Europese Commissie** heeft in 2015 een strategie aangekondigd om te komen tot één Energie Unie.

Die dient een aantal doelen: verbeteren van de energievoorzieningszekerheid, voltooien van de interne energiemarkt, verminderen van de energievraag, CO₂-arm maken van de Europese economie, onderzoek en innovatie in de energiesector. Onder de vlag van de Energie Unie heeft de Europese Commissie in 2016 verschillende wetgevingspakketten gepubliceerd. Diverse belangrijke wetgevende voorstellen gericht op de klimaat- en energiedoelen komen er nog aan:

- de herzieningen van wetgeving voor ETS¹ en niet-ETS zijn in de behandelfase. Deze voorstellen geven voor de EU als geheel invulling aan het economiebrede klimaatdoel dat de EU heeft ingebracht voor het **Klimaatakkoord van Parijs**. Daarmee is de reikwijdte breder dan de Energieagenda;
- voor het eind van 2016 stond een wetgevingspakket geagendeerd met de herzieningen van de Energie-efficiency richtlijn, richtlijn hernieuwbare energie en de richtlijn energieprestaties gebouwen;
- het genoemde pakket bevat ook een wetgevend voorstel voor de governance van de Energie Unie. Daarin is opgenomen dat alle EU lidstaten een nationaal Energie- en klimaatplan moeten opstellen. Dit zal een bredere reikwijdte hebben dan de Energieagenda en ook ingaan op niet-energiegerelateerde CO₂-uitstoot (bijvoorbeeld vanuit de landbouw) en CO₂-opname (bijvoorbeeld via bebossing);
- op 20 juli 2016 publiceerde de Europese Commissie een mededeling over de Europese strategie voor CO₂-arme mobiliteit. Voor de komende periode staat een reeks nadere voorstellen gepland die moeten bijdragen aan een hogere efficiëntie van het vervoerssysteem, CO₂-arme alternatieve energie voor vervoer en CO₂-arme en CO₂-vrije voertuigen.

Afspraken over grensoverschrijdende zaken, zoals ETS, hogetemperatuurwarmte en internationaal vervoer worden logischerwijs op internationaal of Europees niveau gemaakt. Nederland wil hier strategisch op inzetten via effectieve sturing op CO₂-reductie. Daarom acht het kabinet het onwenselijk om de Europese doelen op het terrein van energiebesparing en duurzame energie voor 2030 door te vertalen naar bindende nationale doelen.²

Vanuit Europa wordt klimaatbeleid vertaald naar nadere richtlijnen voor ETS bedrijven, die direct gaan doorwerken op deze industrieën. De nationale overheid vindt het niet wenselijk om bindende nationale doelen te stellen, en zet in op energietransitie.

Voor de gemeente Delfzijl betekent dit dat energiegebruik voor ETS bedrijven niet nader geregeld hoeft te worden.

Het definiëren van energiedoelen op zichzelf leidt nog niet tot het behalen ervan. Een belangrijke te beantwoorden vraag is hoe de energietransitie moet worden georganiseerd en hoe hij ruimtelijk moet worden ingepast. Deze twee vragen komen aan bod in de **nationale Energieagenda**³.

De agenda constateert dat de energietransitie alleen gerealiseerd kan worden via samenwerking. Dit vraagt van het Rijk, decentrale overheden, burgers, bedrijven en andere actoren in de samenleving - ieder vanuit eigen verantwoordelijkheid en kunde - een wil en capaciteit om hieraan bij te dragen. Het is niet vanzelfsprekend dat partijen willen samenwerken en bijdragen. Het vertrouwen dat hiervoor nodig is zal voor een groot deel in het transitieproces tot stand moeten komen. Burgers en bedrijven moeten eigenaarschap voelen, bereid zijn de transitie mee te maken en te willen meewerken, aldus het Rijk.

De taken van de overheid zijn:

- betrouwbaar zijn, koers houden en de voortgang bewaken;
- waar nodig normerend, handhavend en sanctionerend optreden (visie en leiderschap);
- richting geven en kaders stellen (kaderstellend);

¹ Het Europese emissiehandelssysteem, het European Union Emission Trading System (EU ETS). ETS bedrijven zijn bedrijven die deelnemen aan het ETS. In Europa 11.000 bedrijven, in Nederland 450 bedrijven.

² Zie: Energieagenda pagina 87.

³ Ministerie van Economische Zaken, Energieagenda. Naar een CO₂-arme energievoorziening, december 2016.

- waar nodig vooral ook flexibiliteit bieden en beleid bijstellen (reflexief en adaptief);
- signaleren, stimuleren en ruimte geven aan andere partijen om hun verantwoordelijkheid te nemen (eigenaarschap);
- binnen de internationale en Europese kaders in dialoog samenwerken met decentrale overheden en samenleving (gezamenlijkheid).

Hoofdstuk 8 van de energieagenda gaat in op de vraag hoe de energietransitie ruimtelijk wordt ingepast. De fysieke opgave van de energietransitie vraagt dat op alle bestuurlijke niveaus de energietransitie wordt geïntegreerd in ruimtelijk beleid. Naast het Rijk, zullen provincies en gemeenten de energietransitie meenemen in hun Omgevingsvisies, Omgevingsplannen en waar nodig in regionale of thematische programma's. De overheden zullen de energietransitie zoveel mogelijk integreren en combineren met andere maatschappelijke opgaven. Omdat de energietransitie grote gevolgen kan hebben voor de directe leefomgeving van mensen, vraagt dit om een lokale dialoog. Het proces moet daarom in de regio plaatsvinden. Daarbij moet gebruik worden gemaakt van de uitgangspunten van omgevingsmanagement en een zorgvuldige en redelijke afweging gemaakt te worden.

De Energieagenda van het Ministerie van Economische Zaken (2016) vormt een routekaart naar implementatie van de energietransitie. Om de grote stappen te maken naar 2050 zijn internationale afspraken nodig, maar nu kan al worden gestart.

De agenda stelt als opgave voor provincies en gemeenten om energietransitie ruimtelijk in te passen door ruimte te reserveren en door combinaties te zoeken met andere maatschappelijke opgaven. Hierbij moeten zorgvuldige en redelijke afwegingen worden gemaakt om draagvlak in de omgeving te verwerven en te behouden.

De provincie Groningen heeft een eigen **Programma Energietransitie**¹. De provincie wil met het programma Energietransitie samen met de omgeving aan de slag om de ambities waar te maken. De provincie kiest er voor om:

- zich te richten op die onderwerpen waar zij invloed op heeft (focus);
- meer ruimte te maken voor duurzame energie (beleidskeuze);
- dit zo veel mogelijk samen met de omgeving aan te pakken en vorm te geven (samenwerking).

Om de doelstellingen voor 2020 te halen, speelt de provincie meer een ruimtelijke dan een financiële rol. De belangrijkste vormen van transitie liggen bij windenergie (van ruwweg 400 MW naar 855,5 MW, de huidige doelstelling) en biomassa (verdubbeling van het huidige aandeel). Deze energievormen leveren samen het leeuwendeel van de bijdrage. Zonne-energie (vooral in de zonneparken die nog gebouwd moeten worden) en warmteprojecten zorgen voor het resterende deel.

Om de beleidsdoelen te halen is in 2035 liefst driemaal zo veel duurzame energie nodig als in 2020. Dit vraagt dat er in 15 jaar veel ruimte moet worden geboden. Windenergie op land heeft zijn fysieke beperkingen en de brede mix van wind op zee, biomassa, zon en warmte moet zijn plek krijgen in het landschap. Duidelijk is dat daar ongeveer driemaal zo veel oppervlakte (dak, open terrein, zee etc.) voor nodig is dan voor de doelen in 2020. Dat maakt dat de energietransitie een van de grootste fysieke ruimtevragers voor de komende decennia is.

De provincie wil focus op kansrijke projecten, omdat daarmee meer wordt bereikt dan met een beperkte inzet op veel onderwerpen. De provincie constateert ook dat het eindplaatje van de toekomstige energievoorziening qua ambitie helder is, maar dat de meest effectieve weg ernaartoe sterk kan wisselen onder invloed van variabelen zoals de energieprijzen.

¹ Provincie Groningen. Vol ambitie op weg naar transitie. Programma energietransitie 2016-2019, vastgesteld door Provinciale Staten op 16 maart 2016.

Daarom biedt dit programma, behalve focus, ook wendbaarheid: ruimte om mee te kunnen bewegen met actuele ontwikkelingen, met als gevolg dat er geen uitvoerige projectplannen liggen tot en met 2020.

Gericht op industrie en energietransitie zet de provincie in op:

- energiebesparing bij bedrijven via de omgevingsdienst en het VTH-kader;
- versnellen (door voorfinanciering) van de succesvolle ondersteuning door Groningen Seaports van bedrijven bij het in beeld brengen van mogelijkheden voor energiekostenbesparing;
- vrijwillig traject met inwoners, gemeenten, grondeigenaren en andere partijen om in beeld te brengen waar en onder welke voorwaarden daarvoor ruimte kan worden geboden. In de Omgevingsvisie is aangekondigd dat voor wind en zon nieuw beleid wordt uitgewerkt. Hierbij worden zowel ruimtelijke criteria (wat willen we waar?) als spelregels (participatie, draagvlak en compensatie) betrokken;
- ondersteunen van initiatieven voor zonneparken;
- opstellen provinciaal warmteplan;
- ondersteunen van biomassa in een circulaire, biobased economy.

De provincie Groningen geeft met haar Programma Energietransitie voor de korte termijn helder aan waar de accenten liggen. Voor de aanvulling op het MER Oosterhorn is het belangrijk te onderkennen dat
a. tot 2020 de focus ligt op windenergie en biomassa, aangevuld met zonne-energie en warmte;
b. naar de toekomst vooral flexibiliteit gewenst is, omdat een groot aantal externe factoren belangrijk is voor het behalen van de doelstellingen.

De ambities van de **Ontwikkelingsvisie Eemsdelta** en de **Havenvisie** liggen in het verlengde van het landelijke en provinciale beleid, zowel qua doelbereik als qua methoden om daadwerkelijk transitie mogelijk te maken.

4.3 Doorwerking in het bestemmingsplan

Het ministerie van Economische Zaken stelt in de energieagenda dat het ruimtelijk spoor een vooraanstaand instrument is om de energietransitie te faciliteren en een plaats te bieden. De belangrijkste manier om dat te doen wordt gevonden in ruimtelijke beleidsplannen, en wel door kansen voor duurzame energie mogelijk te maken. De Structuurvisie schrijft voor dat, bij prioritering van belangen die strijden om ruimte in het Structuurvisiegebied, duurzame energie de hoogste prioriteit heeft.

In het bestemmingsplan Oosterhorn heeft dit als volgt vorm gekregen:

- het bestemmingsplan faciliteert een windpark met het maximaal mogelijke opgesteld vermogen van circa 75 MW;
- het bestemmingsplan Oosterhorn maakt de vestiging mogelijk van bedrijven die zijn gericht op het verwerken van biomassa, op de recycling van grondstoffen en biobased processen tot en met milieucategorie 5.3;
- het bestemmingsplan Oosterhorn geeft alle ruimte om warmtestromen tussen bedrijven te cascaderen en warmtenetten aan te leggen.
- er liggen meervoudige opgaven in het gebied Oosterhorn. Met het realiseren van het windpark in Oosterhorn en het bieden van ruimte voor energie uit biomassa en warmtenetten, is de opgave duurzame energie als topprioriteit ingevuld.

Met het bieden van deze ontwikkelruimte draagt Oosterhorn volop bij aan het in bereik brengen van de doelstellingen voor energietransitie.

Het voorontwerp bestemmingsplan Oosterhorn is, in lijn met de energieagenda van het Ministerie van Economische Zaken en met het programma Energietransitie, toekomstgericht vormgegeven door het toestaan van een windpark waarvan de energieopbrengst is gemaximaliseerd, door het toestaan van alle vormen van biomassaverwerking en biobased economy tot en met milieucategorie 5.3 en door het mogelijk maken van warmtenetten.

Er is voor gekozen een aantal aspecten niet te regelen in het bestemmingsplan:

- nieuwe zonneparken¹. Het industrieterrein heeft een uniek vestigingsklimaat, onder meer vanwege de bereikbaarheid voor zeeschepen en de hoeveelheid uit te geven kavels. Het uitgeven van gronden op Oosterhorn voor zonneparken betekent dat deze gronden voor lange(re) periode niet kunnen worden aangewend voor andere activiteiten die mogelijk meer opleveren op het vlak van energietransitie en duurzaamheid, maar zeker ook voor werkgelegenheid en economische draagkracht in de regio. Het bestemmingsplan staat evenmin zonneparken toe in de groenzones en de omzoming. De groene uitstraling van de omzoming moet behouden blijven met het ook op inpassing in de omgeving, en daarmee met het oog op leefbaarheid. Bedrijven op Oosterhorn mogen wel zonnepanelen plaatsen op daken;
- aspecten die in andere wet- en regelgeving en/of beleid al zijn geregeld;
- kleine windturbines plaatsen (tot 15 meter hoogte) in verband met het borgen van de externe veiligheid (leefbaarheid);
- toepassing van bijvoorbeeld PV-panelen, geothermie, aanhaken aan warmtenetten e.d. via het instrument voorwaardelijke verplichting voor vestiging, omdat:
 - aan industrieën en gebouwen al eisen worden gesteld (EPC-normen, energieakkoord²);
 - dit middels het vestigingsbeleid van GSP al wordt gestimuleerd (zie paragraaf 3.2);

4.4 Alternatief instrumentarium

Zowel het Nationaal Energieakkoord als het provinciaal programma energietransitie vragen om flexibele en adaptieve planvorming. Dit is niet alleen logisch, maar ook noodzakelijk voor de ontwikkeling van het industriegebied Oosterhorn.

Het gebied zal zich de komende twintig jaar volop ontwikkelen. In die periode zal helderder worden welke bedrijven zich vestigen. Ook zullen technologie, (internationale) regelgeving en (internationale) investering- en subsidieprogramma's³ zich verder ontwikkelen.

Het vestigingsbeleid van GSP ziet toe op mogelijkheden voor warmtenetten, warmte-, energie en grondstoffen cascadering op het terrein. Vanuit haar rol als aandeelhouder in GSP zal de gemeente Delfzijl het vestigingsbeleid verder ondersteunen.

De dynamiek van energietransitie zal zich voor het grootste deel afspelen op een andere dan gemeentelijke schaal. Het is duidelijk dat de energietransitie samenwerking van veel partijen vraagt. Daarin is de rol van de gemeente relatief bescheiden. De gemeente Delfzijl wil en zal in het dossier energietransitie actief participeren en waar relevant het dan ter beschikking staande instrumentarium aanwenden.

¹ Er is momenteel één groot zonnepark op Oosterhorn (SunPort, 30 hectare, capaciteit 30MW). Op grond van art 2.42.1 van de Omgevingsverordening provincie Groningen voorziet een bestemmingsplan (en dus ook Oosterhorn) niet in nieuwe zonneparken. Dit geldt zowel voor gronden met groenbestemming als voor gronden met industriebestemming.

² Ministerie van Economische Zaken, Raamwerk bedrijfsspecifieke afspraken Rijksoverheid en ETS-bedrijven.

³ Zie hiervoor ook de Energieagenda hoofdstuk 7.

5

AMBITIES LEEFOMGEVING

5.1 Beleidsambities

De ambities voor laten zich als volgt samenvatten:

Beleidsdocument	Ambitie
omgevingsvisie provincie Groningen / Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl	- een zo hoog mogelijke ruimtelijke kwaliteit - beschermen landschap en cultureel erfgoed - voldoende en schoon oppervlakte- en grondwater. 'De doelstellingen voor de waterkwaliteit uit de Kaderrichtlijn water (KRW) zijn door Provinciale Staten vastgesteld. Uiterlijk in 2027 moeten deze doelstellingen gehaald zijn.' - een gezonde en schone leefomgeving. Prioriteit bij het verminderen van geuroverlast, geluid van wegverkeer en industrie en luchtverontreiniging
vestigingsbeleid GSP	- beeldkwaliteit met vloeiende overgangen naar het landschap

5.2 Doorwerking van het beleid

In de **Structuurvisie** is (nieuw) milieubeleid vastgelegd, onder meer voor geur, geluid en externe veiligheid. Voor Oosterhorn geldt dat de geursituatie in de toekomst verbetert (door sanering van ESD) en dat nieuwe bedrijvigheid niet zal leiden tot een toename van de geurbelasting in de woonomgeving. Deze bestuurlijke keuze is vastgelegd in de Structuurvisie. Voor geluid is een geluidnorm voor windparken vastgelegd, waaraan het windpark op Oosterhorn moet voldoen.

De geciteerde beleidsdocumenten gaan niet in detail in op de manier waarop de geformuleerde ambities ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit, landschap en cultureel erfgoed zullen worden verzilverd, anders dan door te verwijzen naar lopende programma's of activiteiten die nog op projectbasis worden gedefinieerd in de begroting (omgevingsvisie).

Het **vestigingsbeleid** van GSP richt op een vloeiende overgang van industrieterrein naar landschap. Door middel van het omzomingsplan van Oosterhorn vorm te geven en te realiseren wordt deze ambitie ingevuld.

De doelstellingen in de **omgevingsvisie** hebben een bredere reikwijdte dan industriegebieden en is veelal op die andere gebieden van toepassing.

5.3 Doorwerking in het bestemmingsplan

Het industrieterrein Oosterhorn is bestemd voor zware industrie tot en met categorie 5.3. Kwaliteit van leefomgeving richt zich daarmee op een zo goed mogelijke inpassing van het industrieterrein in de omgeving.

In het bestemmingsplan Oosterhorn heeft dit als volgt vorm gekregen:

- het bestemmingsplan voorziet in het omzomingsplan, waarin een afscheiding is vastgelegd tussen het industrieterrein en de omliggende gebieden in de vorm van een groenstrook met opgaande begroeiing en deels een ophoging (wal);
- het bestemmingsplan stelt eisen aan toegestane maximale bouwhoogtes, waarbij aan de randen van het industrieterrein de maximale hoogten verder zijn beperkt dan in het centrale deel;
- voor de bescherming van archeologie, cultuurhistorische elementen en landschapselementen zijn planregels opgenomen in het bestemmingsplan. Zo wordt onder meer het kerkje in Heveskes beschermd;
- aan de emissies van geur en geluid evenals aan veiligheidsrisico's zijn strikte eisen gesteld;
- eisen worden gesteld aan het toepassen van verlichting met het oog op een minimale uitstraling en maximaal behoud van duisternis, voor zover het de veiligheid van werken op het industrieterrein niet in gevaar brengt;
- er worden eisen gesteld aan het bergen van hemelwater in het gebied, gekoppeld aan het toenemend areaal verhard oppervlak.

5.4 Alternatief instrumentarium

Conform het programma Ecologie en Economie in balans¹ wordt een aantal leidende principes gehanteerd, zodanig dat bestaande en nieuwe bedrijven voortdurend worden gestimuleerd en beloond om hun impact op de natuur en de leefomgeving te verbeteren. Het uitgangspunt voor het bevoegd gezag bij nieuwe Wm-vergunningen is de ondergrens van de IPPC-richtlijn, waarbij opgemerkt wordt dat iedere vergunning maatwerk vergt. Daarnaast wordt onderzocht of er binnen de vigerende wet- en regelgeving ruimte is om alternatieve maatregelen te treffen binnen het plangebied die leiden tot meer efficiency (kosten versus milieubaten). Voor de Nb-wet wordt de natuurinclusieve aanpak verder verkend en uitgewerkt.

Ook de afspraken in het kader van economie en ecologie in balans vragen om flexibiliteit en maatwerk. Onderzoek naar alternatieven, die leiden tot meer efficiency, kan pas plaatsvinden in de aanloop naar concrete vestiging van bedrijven. Het vestigingsbeleid van GSP biedt hiertoe meer mogelijkheden dan het bestemmingsplan.

¹ Partners 'Ecologie en economie in balans. Ecologie & Economie in balans in de Eemdelta, 1 november 2012.

SAMENVATTING EN CONCLUSIES

De voorliggende aanvulling geeft een uitgebreid overzicht van de ambities die op nationaal en regionaal niveau zijn uitgesproken op gebied van duurzaamheid, energietransitie en leefomgeving. Daarnaast beschrijft de notitie welk instrumentarium de aangehaalde beleidsdocumenten voorzien om de ambities te verzilveren.

In haar advies vraagt de commissie om aan te geven hoe de ambities kunnen worden vastgelegd in het bestemmingsplan. Als doorvertaling naar het bestemmingsplan niet mogelijk is, geef dan aan welke andere ruimtelijke of beleidsinstrumenten de gemeente dan tot haar beschikking heeft, zo adviseert de commissie.

Duurzaamheid en energie

Analyse van de beleidsplannen laat zien dat de doelen voor duurzaamheid (recycling, biobased) en energietransitie vooral gepaard gaan met een vraag om ruimte. Het industrieterrein Oosterhorn en het bestemmingsplan dat daarvoor in ontwikkeling is, bieden deze ruimte volop. De realisatie van windpark Delfzijl Midden, dat geoptimaliseerd is naar maximale opbrengst, illustreert dit. Het accent op te vestigen industrie in Oosterhorn is biobased chemie- en recycling, waarmee actief wordt bijgedragen aan de nationale doelstellingen voor verduurzaming. Ook biedt het bestemmingsplan volop ruimte voor toekomstige ontwikkelingen, als het cascaderen van warmtestromen.

Leefomgeving

De ontwikkelingen op het industrieterrein worden langs verschillende lijnen begrensd:

- ter bescherming van de leefbaarheid worden grenzen gesteld aan de bedrijfsmatige activiteiten op het industriegebied Oosterhorn. In eerste instantie betreft het eisen die gesteld worden door de wet- en regelgeving en eisen die via vergunningen aan bedrijven worden opgelegd¹;
- de Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl is kaderstellend. De opgave om de (duurzame) energie en economische belangen en de belangen van leefomgeving, natuur en landschap in balans te brengen is gevonden in het VKA Oosterhorn;
- het MER Oosterhorn heeft laten zien dat de voorgenomen ontwikkelingen voor grijze en groene groei, doorvertaald naar het VKA, passen binnen de milieugebruiksruimte;
- het bestemmingsplan, dat ziet op een goede ruimtelijke ordening, stelt eisen aan geur- en geluidemissies, beschermt via regels archeologie en gebiedskenmerken, borgt waterveiligheid, stelt grenzen aan bouwhoogtes en voorziet in groenzones en omzoming van het gebied.

Als uitvoeringsmaatregel van de Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl, hebben de betrokken overheden en Groningen Seaports afgesproken in 2017 een monitoringsprogramma op te stellen, waarmee de cumulatieve belasting van de omgeving in beeld wordt gebracht. Met de resultaten van deze monitoring kan het beleid van de structuurvisie en het VTH-kader, indien nodig, worden bijgestuurd.

Alternatief instrumentarium

Het is relevant om vast te stellen dat veel van de (regionale) ambities hun basis vinden in Europees of landelijk beleid, danwel in de provincie of regio. Dit betekent dat instrumentarium lang niet in alle gevallen direct in handen van de gemeente hoeft te liggen om effect te sorteren.

¹ Voor geluid, geur en externe veiligheid gelden de normstellingen die zijn ontwikkeld in het kader van de Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl en die zijn overgenomen in provinciaal en gemeentelijk VTH-kader.

Wet- en regelgeving, innovatieprogramma's en stimuleringsmaatregelen van andere overheden dan de gemeente kunnen en zullen in veel sterkere mate bijdragen aan verduurzaming van het industrieterrein Oosterhorn dan instrumenten van de gemeente.

In diverse beleidsdocumenten geeft het Rijk aan dat aanvullende maatregelen, bijvoorbeeld op het vlak van klimaatmaatregelen, energietransitie en omslag naar groene groei vanuit internationaal perspectief dient te gebeuren. In deze ontwikkelingen speelt de gemeente Delfzijl geen prominente rol.

Op regionale schaal zijn de beleidsambities van de provincie, Groningen Seaports en de DEAL-gemeenten relevant. Ook bij de vaststelling van dit beleid is geconstateerd dat flexibiliteit belangrijk is. Het meest relevante instrument hierin is het vestigingsbeleid van Groningen Seaports. Als mede-aandeelhouder in GSP kan de gemeente Delfzijl enige invloed hierop uitoefenen. Het vestigingsbeleid van GSP voorziet in stapsgewijze vergroening van het industrieterrein. Voorbeelden hiervan zijn de aanleg van walstroom, het adviseren van bedrijven over actieve energiebesparing en onderzoek naar de haalbaarheid van warmtenetten.

Conclusie

Uit de voorliggende verkenning blijkt dat het bestemmingsplan ruimte biedt voor de uitgesproken regionale ambities. Omdat de langetermijndoelen gekoppeld aan deze ambities flexibiliteit en mogelijkheden voor adaptatie vereisen, zijn niet voor alle ambities nadere regels of verplichtingen in het bestemmingsplan opgenomen. De ambitie inzake windenergie is al tot projectniveau uitgewerkt en hiervoor is in het plan ruimte gereserveerd.

Dit betekent dat bij de besluitvorming over dit ruimtelijk plan moet worden beoordeeld of het plan het voorgenomen beleid in de weg staat (dat is niet het geval) en of het plan kan worden uitgevoerd binnen de bestaande milieugebruiksruimte (dat is bevestigd).

Bijlage(n)

I

BIJLAGE: VESTIGINGSBELEID GSP

VESTIGINGSBELEID GRONINGEN SEAPORTS

GRONINGEN SEAPORTS

VESTIGINGSBELEID GRONINGEN SEAPORTS

Projectnummer 793

Groningen Seaports
Juni 2016

Auteurs:
Sander Kooijman
Maarten Kruisselbrink
Rutger van Raalten

BUITEN, Bureau voor Economie en Omgeving
Achter Sint Pieter 160
NL-3512 HT Utrecht
info@bureaubuiten.nl
www.bureaubuiten.nl
+31 (0)30-2318945

Groningen Seaports
Monique van den Dungen
Jannes Stokroos

INHOUD

1.	DOELSTELLING	5
1.1	Een sterk vestigingsbeleid zet de circulaire economie in beweging	5
1.2	Proces gericht op draagvlak	6
1.3	Opbouw van dit document	6
2.	RUIMTELIJKE STRATEGIE EN UITGANGSPUNTEN	7
2.1	In onze ruimtelijke strategie sturen we op synergie	7
2.2	De uitgangspunten verder uitgewerkt	11
3.	PROCES	16
3.1	Te zetten stappen bij een aanvraag voor uitbreiding of vestiging	16
3.2	Stap 1 Vestigingsvraag definiëren	19
3.3	Stap 2 Synergiemogelijkheden in kaart brengen	21
3.4	Stap 3 Matchen met de randvoorwaarden	23
4.	KADERS EN RANDVOORWAARDEN RUIMTE, MILIEU EN VEILIGHEID	24
4.1	Matchen met kaders en randvoorwaarden	24
4.2	Planologische kaders	24
4.3	Milieu en Omgeving	26
4.4	Bodem	29
4.5	Water	30
4.6	Veiligheid	31

Groningen Seaports

Groningen Seaports NV (GSP) beheert en exploiteert haven- en bedrijventerreinen in de gemeenten Delfzijl, Eemshond en Appingedam. GSP acquireert en faciliteert de uitbreiding en vestiging van havengerelateerde en industriële activiteiten op deze terreinen die zijn gericht op energie en energiegerelateerde activiteiten zoals datacenters, chemie en reststoffen. Ook is er ruimte voor de toeleveranciers in de industriële dienstverlening en MKB. GSP biedt bedrijven een variatie aan vestigingsmilieus, voorzien van een scala aan faciliteiten en met voldoende ruimte tot en met milieucategorie 5.

Ambitie

Groningen Seaports streeft ernaar op duurzame wijze de groei van Groningen Seaports N.V. en de groei van de havens en industriegebieden voor huidige en toekomstige klanten tot stand te brengen, resulterend in:

- groei van het bedrijfsresultaat
- toename van de toegevoegde waarde klanten
- toename van de werkgelegenheid
- toename van het overslagvolume en scheepvaart
- duurzaam ondernemen met respect voor mens en leefomgeving
- vermindering CO₂ uitstoot
- hergebruik van reststromen

1. DOELSTELLING

1.1 Een sterk vestigingsbeleid zet de circulaire economie in beweging

Groningen Seaports beheert en exploiteert twee zeehavens en aangrenzende industriegebieden in de Provincie Groningen. Tevens omvat ons beheersgebied de twee binnenhavens, de Farmsumerhaven en de Oosterhornhaven en voeren we het strategisch management en beheer over het Bedrijvenpark Fivelpoort en de railterminal Groningen Railport in Veenendam. De doelstelling is om de economische ontwikkeling en daarmee gerelateerde werkgelegenheid op een duurzame manier te stimuleren en te faciliteren.

De beide zeehavens en aangrenzende industrieterreinen hebben een totale oppervlakte van ruim 2600 hectare, waarvan 1550 ha industriegrond via weg, spoor en (diepzee)kade trimodaal is ontsloten. We bieden bedrijven een gevarieerd aanbod aan vestigingslocaties ook voor de zwaardere milieu categorieën in een haven- en industriegebied dat zich ontwikkelt tot één van de meest duurzame van Europa. We richten ons daarbij op drie marktsectoren: Energie (incl. Data), Chemie en Reststoffen. Deze ambitie hebben we vastgelegd in de Havenvisie 2030.

In aansluiting op de Havenvisie 2030 hanteren we een vestigingsbeleid dat bedrijven begeleidt in het vinden van de beste uitbreidings- of vestigingslocatie die tevens bijdraagt aan de realisatie van onze en gezamenlijke duurzaamheidsambities.

De transitie naar een duurzame, circulaire economie is onontkoombaar en noodzakelijk. Het vestigingsbeleid is flexibel én richtinggevend. Flexibel om ruimte te laten aan investerende bedrijven en om hen keuzevrijheid te bieden om de beste plek binnen een palet aan goede vestigingslocaties te vinden. Richtinggevend, om te kunnen sturen op synergie en clustering en op de gewenste duurzame ontwikkeling ten aanzien van ruimtegebruik, veiligheid en behalen van milieudoelstellingen.

We gaan er in de eerste plaats vanuit dat bedrijven op basis van hun eigen criteria het best weten welke locatie geschikt is voor hun activiteiten. Daarom willen we bedrijven enerzijds zoveel mogelijk ruimte bieden bij hun zoektocht naar een locatie. Immers hun businesscase moet rond om zich hier te kunnen vestigen en daarmee de regio werkgelegenheid te bieden. Anderzijds staan we een duurzame en toekomstbestendige havenontwikkeling voor die rekening houdt met behoud van de kwaliteit van de leefomgeving en een optimale duurzame bedrijfsvoering. Daarom kan niet alles overal. Sommige categorieën bedrijvigheid kunnen pas een plek vinden als er aan bepaalde eisen is voldaan. We geven met dit vestigingsbeleid inzicht in de begeleiding van bedrijven naar de juiste plek, welke afwegingen een rol spelen en welke randvoorwaarden kunnen worden ge-

Havenvisie 2030

Groningen Seaports wil dat de Eemsdelta in 2030 het belangrijkste groene haven- en industriegebied van Noord-Nederland is. Uitbreiding van de bestaande bedrijvigheid en vestiging van nieuwe bedrijven is in die visie de kurk waarop de te realiseren groene groei drijft. Hoewel de economische ontwikkeling op de korte termijn onzeker is, net als in de rest van Nederland, lijkt op de langere termijn een transitie naar een duurzame, biobased economie onontkoombaar en noodzakelijk.

steld. De meeste vestigingsvoorwaarden zijn of worden overigens publiek-rechtelijk geregeld. Noodzakelijke aanvullingen zullen door ons in een privaatrechtelijke overeenkomst worden opgenomen.

Er komen een aantal acties uit dit vestigingsbeleid voort. Er wordt een format ontwikkeld voor de vestigingsrapportage en er wordt gewerkt aan het product en reststoffen overzicht. Ten tijde van vaststellen van het vestigingsbeleid zijn deze producten nog niet gereed.

Het vestigingsbeleid is richtinggevend in het accommoderen van bedrijven door Groningen Seaports. Werkende weg zal deze nieuwe manier van werken door ons steeds worden verbeterd.

1.2 Proces gericht op draagvlak

De ontwikkeling van de havengebieden en hun omgeving kan rekenen op een grote betrokkenheid van vele partijen binnen de haven, de regio en de provincie. We hechten veel waarde aan een breed draagvlak voor ons beleid, daarom is dit vestigingsbeleid opgesteld in nauwe samenspraak met bedrijven, kennisinstellingen, overheden en maatschappelijke organisaties.

1.3 Opbouw van dit document

Dit document is als volgt opgebouwd. Hoofdstuk 2 beschrijft de ruimtelijke strategie die ten grondslag ligt aan het vestigingsbeleid en geeft de uitgangspunten op basis waarvan het vestigingsbeleid is geformuleerd weer. Hoofdstuk 3 schetst het proces wat we doorlopen wanneer een bedrijf zich wil vestigen of uitbreiden en beschrijft de procedure met de stappen die we zetten op weg naar een uiteindelijke locatie. Ook worden de rollen van de verschillende betrokken partijen geschetst. Hoofdstuk 4 tenslotte worden globaal de aspecten en randvoorwaarden geschetst waar bij de locatiekeuze rekening wordt gehouden.

2. RUIMTELIJKE STRATEGIE EN UITGANGSPUNTEN

2.1 In onze ruimtelijke strategie sturen we op synergie

Groningen Seaports wil bedrijven een gevarieerd aanbod aan uitstekende vestigingslocaties bieden in een haven- en industriegebied dat zich ontwikkelt tot één van de meest duurzame van Europa. Dit vestigingsbeleid is één van de instrumenten. Recente beleidsdocumenten ondersteunen de doelstelling van Groningen Seaports om economische ontwikkeling, duurzaamheid en leefomgeving gelijk op te laten gaan

Relevant beleid Tabel 1.1 Relevant beleid

Beleid	Strekking
Havenvisie 2030	hét leidende document voor ontwikkeling van de Haven en industrieterreinen van Groningen Seaports tot aan 2030, dat uit gaat van combinatie van economische ontwikkeling en duurzaamheid
Economische visie Eemsdelta 2030	gezamenlijke economische doorkijk van de DEAL-gemeenten ¹ , focus op economische ontwikkeling, arbeidsmarkt en infrastructuur
Quickscan bedrijven-terreinen Eemsdelta	onderzoek op basis waarvan verwacht wordt dat er voorlopig voldoende zeehaven terrein is, maar wel tekort aan droge terreinen kan ontstaan
Facetplan geluidszone Delfzijl	opgesteld om zowel door ontwikkeling van de haven als herontwikkeling van het centrum van Delfzijl mogelijk te maken
UNESCO en Natura 2000	Waddenzee heeft UNESCO-status van werelderfgoed en is als Natura 2000-gebied vanuit Europees niveau beschermd
Ontwikkelingsvisie Eemsdelta	visie op de ontwikkeling van de Eemsdelta op gebied van landbouw, natuur, stedelijk gebied, klimaat, energie en bereikbaarheid
Structuurvisie Eemshaven Delfzijl	Provinciaal ruimtelijk kader voor planvorming Eemshaven, Delfzijl en aanverwante ontwikkelingen in de Eemsdelta, in ontwikkeling, gereed 2017
Bestemmingsplannen Eemshaven, Eemshaven Zuidoost en Oosterhorn (Delfzijl)	in ontwikkeling, gereed 2017

De wereld is dynamisch en trends en ontwikkelingen volgen elkaar in hoog tempo op. Een ruimtelijke strategie kan daarom niet langer statisch zijn

¹ DEAL-gemeenten zijn: Delfzijl, Eemshaven, Appingedam en Loppersum

waarbij een bepaalde bestemming voor jaren vastligt en de totstandkoming van optimale verbindingen voor ondernemen en duurzaamheid wordt belemmerd. Inmiddels zijn we tot andere inzichten gekomen en moeten hierop inspelen met een flexibele en duurzame ruimtelijke strategie die we hebben vertaald in dit vestigingsbeleid.

Tabel 1.2 Trends, hun impact en hoe daar met het vestigingsbeleid op kan worden ingespeeld

	Trend	Impact	Vestigingsbeleid (Samenwerken/Doen)
Groei	1. Onzekere economische ontwikkeling	Investeringsbereidheid lange termijn onzeker (ook i.r.t. nationaal industrie- en energiebeleid), bepaalde sectoren (o.a. energie, chemie) wel aanhoudende groei	Voldoende ruimte creëren/reserveren, ook als invulling pas op termijn mogelijk is
	2. Doorontwikkeling netwerkeconomie	Verbindingen tussen bedrijven nog belangrijker, havens essentieel door combinatie logistieke faciliteiten-productiebedrijven	Faciliteren en stimuleren clusterontwikkeling, zorgen voor optimale utiliteiten, ruimte voor datacenters, ontmoetingsplaatsen creëren
	3. Schaalvergroting en centralisatie	Concentratie productie wereld(deel)markt op minder locaties (kostprijsverlaging), voor zover logistiek dat toelaat	Vestigingsomgeving bieden die bedrijven in staat stelt te concurreren met die in andere (haven)gebieden
	4. Reshoring en onshoring van productie	Nieuwe toekomst voor bepaalde hoogwaardige productie in NL (reshoring), naar regio's met lagere lonen (onshoring)	Ruimte bieden aan, en (blijven) reserveren voor havengerelateerde productie
	5. Toenemende (groene) energievraag	Productie (hernieuwbare) energie neemt toe (o.a. windparken op zee), GSP heeft uitstekende concurrentiepositie	Ruimte bieden aan energiecluster, helihaven, ontwikkeling Beatrixhaven
	6. Groei transport, schaalvergroting logistiek	Zeehavens worden belangrijke vestigingsplaatsen, zeescheepvaart vraagt meer diepgang	Zorgvuldige omgang beschikbare kadekavels, realisatie benodigde infra (weg, water, spoor, buisleiding, ICT)
Kennis	7. Kenniseconomie zet door in alle (top)sectoren	Beschikbaarheid goed opgeleid personeel nog belangrijker, nationaal beleid stimuleert topsectoren o.a. energie, chemie, logistiek	Ruimte voor innovatie, starters en zakelijke dienstverlening, goede bereikbaarheid (ook ov)
	8. Specialisatie en uitbesteding	Concerns concentreren zich nog meer op hun kerntaken, stoten andere af of besteden die uit	Vestigingsomgeving bieden die optimaal aansluit op vereisten en voorkomen van specifieke clusters
	9. Verduurzaming economie	Ontwikkeling naar circulaire, duurzame economie op basis van hernieuwbare en biologische grondstoffen	Clusterontwikkeling om ketens te sluiten, ruimte bieden aan biobased chemie en recycling
Leefomgeving	9. Kwaliteit omgeving nog belangrijker	Ontwikkeling haven alleen met behoud/verbetering kwaliteit woon- en leefomgeving	Zorgvuldig situering zwaardere milieucategorieën, aandacht vormgeving randen van terreinen
	10. Groeiende aandacht (marine-)milieu	Nog meer aandacht voor impact milieu bij verdere ontwikkeling van de haven	Uitvoering maatregelen Ecoports (o.a. tijdelijke natuur, hergebruik water)
	11. Toenemend veiligheidsbewustzijn	Veiligheidsrisico's zoveel mogelijk beperken, meer aandacht risicocommunicatie en zelfredzaamheid	Risicovolle bedrijven op afstand kwetsbare objecten

Synergie is de basis onder onze ruimtelijke strategie. Groningen Seaports wil synergie tussen bedrijven faciliteren en op basis daarvan accommoderen.

ren. De bestaande clusters Energie en Data in de Eemshaven en het cluster Chemie en Recycling in Delfzijl vormen de basis. Clusters worden in dat kader doorontwikkeld en uitgebreid met nieuwe bedrijven. Elke uitbreiding of nieuwe vestiging binnen het cluster vergroot de aantrekkelijkheid voor volgende bedrijven. Onze strategie is er op gericht bedrijven met overeenkomende behoeften en op elkaar aansluitende stromen en producten bij elkaar te brengen en via de vestigingslocatie de synergie tot stand te brengen. Ook moeten bedrijven optimaal gebruik kunnen maken van gezamenlijke openbare faciliteiten (kades, buisleidingen enz.) zodat bestaande faciliteiten optimaal kunnen worden benut en er draagvlak ontstaat voor nieuwe utilities en verdere verduurzaming. We investeren dan ook actief in het uitbreiden van het bestaande netwerk van utiliteiten en hebben de ambitie om hier (mede)eigenaar en regisseur van te worden.

Consequentie voor de ruimtelijke strategie is dat veel **flexibiliteit** moet worden gehanteerd in het bepalen van welk bedrijf en welke activiteit waar komt. Immers: leidend is het vormen van clusters van verwante en gerelateerde activiteiten. Dat vraagt om een flexibele invulling van de beheergebieden van Groningen Seaports. Er wordt niet alleen meer, zoals in het verleden, ingezet op een strakke thematische indeling op de industrieterreinen. Want door te sterk te focussen op het bij elkaar plaatsen van bedrijven met dezelfde activiteiten worden meer optimale dwarsverbanden over het hoofd worden gezien. Door gezamenlijke inzet van Groningen Seaports en bedrijven op **maximalisatie van wederzijdse versterking en minimaliseren van (onderlinge) hinder** kunnen de grootste synergievoordelen worden behaald (energievoordeel, voorzieningen, hergebruik stoffen) en kunnen onnodige vervoerstromen worden voorkomen hetgeen een positief effect heeft op duurzaamheid en milieu. Ook andere vormen van samenwerking (efficiency, voorzieningen) kunnen tot synergievoordelen leiden.

De beschikbaarheid van de terreinen wordt zo goed mogelijk afgestemd op de vraag. We ontwikkelen niet meer dan nodig, maar zorgen er tegelijkertijd voor dat het aanbod niet achter loopt op de marktvraag. We spelen daarom tijdig op de marktvraag in.

Een ander belangrijk uitgangspunt van de ruimtelijke strategie is het streven haven- en bedrijventerreinen zo **duurzaam** en **veilig** mogelijk te in te richten en te beheren. De activiteiten op de haventerreinen vinden plaats in een omgeving waar natuur en milieu een belangrijke rol spelen. Nieuwe uitbreidingsgebieden worden efficiënt, duurzaam en natuurvriendelijk ingericht. In de visie van Groningen Seaports is het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid voor de omgeving vanzelfsprekend. De unieke ligging aan het Werelderfgoed van de Waddenzee en de ruimte die het platteland biedt maakt het aantrekkelijk om hier te werken en wonen, maar vraagt ook om verantwoord handelen. Dat vereist respect en zorg voor alle aspecten die hierbij een rol spelen en vraagt om een zorgvuldige afstemming met omgeving en belanghebbenden.

Ook vanuit het streven naar synergievoordelen zijn milieuaspecten van belang, omdat in het ene geval clusteren en in het andere spreiding juist de beste oplossing is om de beschikbare milieuruimte zo efficiënt mogelijk te

benutten. De verschillende milieu- en omgevingsaspecten moeten dan ook goed in kaart worden gebracht en worden afgewogen.

Binnen een zorgvuldig omgaan met de omgeving past ook het streven naar een zo groot mogelijke **veiligheid**. Hiervoor geldt dat de relevante wetgeving wordt gevolgd waardoor de hoogste wettelijke eisen aan bedrijvigheid worden gesteld.

Kernelementen van de ruimtelijke strategie zijn dus:

- Synergie is in belangrijke mate leidend bij de terreinuitgifte en inrichting van de haven- en industriegebieden,
- Duurzame en veilige inrichting en beheer van de terreinen;
- Bedrijven optimaal faciliteren, de businesscase moet rond kunnen
- Bij de inrichting van het terrein en de uiteindelijke toewijzing van een locatie aan een bedrijf wordt zo flexibel mogelijk geopereerd, juist om een zo groot mogelijke duurzaamheid en efficiëntie te kunnen bereiken;
- De toewijzing en inrichting van locaties geschiedt vanzelfsprekend binnen de gestelde wettelijke kaders.

De volgende figuur geeft de kernelementen van de ruimtelijke strategie weer.

Figuur 2.1 Kernelementen ruimtelijke strategie

In de uitgangspunten van het vestigingsbeleid vertalen we de strategie in sturing.

2.2 De uitgangspunten verder uitgewerkt

Sturen op synergie

We sturen op **synergie** (en efficiency) door bij uitbreiding en vestiging – in samenwerking met het reeds gevestigde bedrijfsleven – de mogelijkheden voor synergie te onderzoeken en te benutten. Dit kan op verschillende manieren gestalte krijgen: via gecombineerd gebruik van infrastructuur, door co-siting of door zoveel mogelijk aan te sluiten op bestaande utiliteiten. Het Masterplan Utilities biedt voor dit laatste uitstekende aanknopingspunten.

Bij het zoeken naar synergiemogelijkheden vervullen we een stimulerende en faciliterende rol om de gewenste synergie tot stand te brengen. De markt (het bedrijfsleven) moet in principe de uitwisseling daarna zelf oppakken en realiseren.

We hanteren vijf bouwstenen om maximale synergie te kunnen bereiken en maken hier gebruik van in het vestigingsproces:

1 Aansluiting op utility infrastructuur

Groningen Seaports stuurt op synergie door te investeren in de aanleg van nutsvoorzieningen op basis van positieve business cases. De afgelopen 10 jaar hebben we samen met het bedrijfsleven fors geïnvesteerd in fysieke utility infrastructuur: utilities om bedrijven te voorzien van verschillende energiedragers die nodig zijn voor de productie. We exploiteren de utilities industriewater, stoom, perslucht, stikstof. In de toekomst kan dit worden uitgebreid met nieuwe utiliteiten zoals ringleidingen voor syngas, waterstof en restwarmte.

Utilities alleen zijn onvoldoende om synergie tot stand te brengen. Aanvullende fysieke en organisatorische maatregelen zijn nodig om dit tot stand te brengen vanuit synergiemogelijkheden de beste locatie te kiezen, o.a. door bedrijven. Door Groningen Seaports worden bedrijven sterk gestimuleerd tot **deelname aan het netwerk via plug and play**. Nieuwe bedrijven die toeleverend of afnemer zijn of dit kunnen worden, worden bij voorkeur geaccommodeerd aan het bestaande pijp- en of energieleidingennet of door het creëren van slimme uitbreidingen daarvan. Deze bedrijven dienen in principe gebruik te maken van bestaande utiliteiten tenzij men aantoonbaar kan maken dat uit economisch en/of uit milieu oogpunt het zelf investeren in eigen faciliteiten beter is.

De aanwezige pijpleidingen en andere basisvoorzieningen (utilities) zijn opgenomen in het Masterplan Utilities, waarin Groningen Seaports samen met de belangrijkste stakeholders uit de regio de ontwikkelingen, het beheer en toekomstplannen omtrent utilities in beeld heeft gebracht (zie kader blz.17). Hierdoor kunnen kosten worden verlaagd, milieuprestaties verbeterd en wint de Eemsdelta aan aantrekkingskracht voor bedrijven. Daarnaast wordt gekeken hoe bestaande bronnen zo optimaal mogelijk benut kunnen worden. Door een gebied specifieke warmteketen te ontwikkelen kunnen restwarmte (variabel) en eventueel toekomstige geothermische (constant) warmtebronnen worden (her)gebruikt als duurzame input voor economische gebruiksfuncties van het bedrijfsleven.

2 Reservering preferente synergiezoekgebieden

Terreinen grenzend aan utility infrastructuur en bedrijven met mogelijk herbruikbare reststromen worden gereserveerd als preferentie synergie zoekgebieden. In deze gebieden worden in principe geen stand alone bedrijven gevestigd met beperkte kans op synergiemogelijkheden. Stand alone bedrijven worden buiten de preferente synergie zoekgebieden gevestigd.

Wanneer een bedrijf dat zich wil vestigen geen samenhang vertoont met aanwezige bedrijven, kan een nieuw cluster worden gestart buiten de synergiezoekgebieden.

3 Co- siting

Indien fysiek mogelijk worden bedrijven met onderlinge toeleverings- en afnamerelaties zo dicht mogelijk bij elkaar geplaatst.

4 Clustering

Clustering vanuit synergievoordelen kan een belangrijke bijdrage leveren aan efficiënter en duurzamer gebruik van energie en grondstoffen. De hoofdclusters zijn zoals in de havenvisie: energie en data in de Eemshaven en chemie en recycling in de Delfzijl. Een meer gedetailleerde *thematische* clustering op de industrieterreinen streven we niet na. De clustering van bedrijven is gericht op de maximalisatie van de wederzijdse versterking en minimaliseren van (onderlinge) hinder:

Synergie (energievoordeel, voorzieningen, hergebruik stoffen)

Voorkomen van vervoerstromen (volume /energievoordeel, logistiek)

Samenwerking (efficiency, voorzieningen)

Bestaande clusters worden uitgebreid door nieuwe bedrijven die de activiteiten van een groep van bedrijven versterken in het cluster op te nemen. We sturen op ontstaan van groepen van bedrijven met activiteiten die elkaar versterken. Functionele verbindingen en diversiteit van activiteiten binnen de clusters zien we als een kenmerk van een sterk cluster.

5 Clustermanagement

De markt moet in eerste instantie zelf de samenwerking en uitwisseling van reststromen oppakken. Groningen Seaports faciliteert en stimuleert. De succesfactor ligt in onderlinge samenwerking. Voor het tot stand brengen van samenwerking en de beoogde efficiëntie en synergie faciliteert Groningen Seaports pro actief de bedrijven door:

- nieuwe bedrijven met bestaande bedrijven in contact brengen;
- het in beeld brengen van het netwerk van aanwezige ketens en clusters;
- het opstellen actualiseren van het producten- en reststoffenoverzicht (PRO): een voor het bedrijfsleven toegankelijke monitor met informatie over reststromen, bijproducten en halffabricaten;
- gerichte informatieverstrekking aan nieuwe en bestaande bedrijven m.b.t. beschikbare reststoffen en –stromen en (half) producten;
- het stimuleren van samenwerking op gebiedsniveau en het ontwikkelen van cross-sectorale initiatieven.

Focus op duurzaamheid en veiligheid

Behoud van het **kwaliteitsniveau** is belangrijk om bedrijven te behouden en een aantrekkelijk gebied voor vestiging te blijven. De publieke ruimte beheren en richten we duurzaam in. Aan doorgaande wegen en op zichtlocaties wordt aandacht besteed aan en gestreefd naar een zorgvuldige, aantrekkelijke vormgeving. Op de meeste locaties worden beeldkwaliteitseisen gesteld. Het streven is om voor alle terreinen een verzorgde en goede beeldkwaliteit te behouden. Bedrijven worden gevraagd bij de inrichting van hun terrein hiermee rekening houden. Braakliggende terreinen benutten we bijvoorbeeld voor tijdelijke natuur, zonnepanelen of tijdelijke opslag als dat latere benutting voor haven en industrieactiviteiten niet in de weg staat. We besteden aandacht aan de overgang naar het omliggende landschap, onder andere door lagere bebouwingshoogten en groene overgangen te realiseren.

Eemshaven

Haven Delfzijl

Fivelpoort

Uitbreidingen en nieuwe vestigingen passen vanzelfsprekend binnen de geldende milieuwetgeving, maar Groningen Seaports kijkt ook naar de ruimere context. Om efficiënt om te gaan met de beschikbare **milieuruimte** binnen een terrein in relatie tot de (leef)omgeving (geluidsruimte, externe veiligheid etc.) wordt bij elke nieuwe vestiging nagegaan of concentratie (dicht op bestaande activiteiten) of spreiding (meer afstand) de beste oplossing voor het bedrijf én de omgeving is. Gevolgen voor mens, natuur en milieu worden zo veel mogelijk voorkomen of geminimaliseerd.

Het is een bewuste keuze om op grote delen (uitgezonderd Fivelpoort, Delta, Farmsumerpoort, Weiwerd, Eemshaven Zuidoost) van de haven- en bedrijventerreinen van Groningen Seaports risicovolle activiteiten te accommoderen. Alle bedrijven die zijn toegestaan volgens de vigerende bestemmingsplannen en de benodigde wettelijke vergunningen krijgen, zijn welkom zich te vestigen binnen de haven- en industrieterreinen van Groningen Seaports. Soms worden hiermee andere locaties onder andere binnen Groningen en Noord-Nederland, dichtbij woongebieden, ontlast. Met name het chemiecluster Chemport Delfzijl is een industrieterrein met veel mogelijkheden voor bedrijven met een hoog risicoprofiel.

Door sturing op synergie kan een diverse mix van zware en minder zware inrichtingen ontstaan. De veiligheid van bedrijven, werknemers en bezoekers moet dan wel gewaarborgd kunnen blijven. Niet alle bedrijven horen thuis in zware industriegebieden met het hoogste risicoprofiel waar veel met gevaarlijke stoffen wordt gewerkt. Voor de vestiging van lichtere bedrijven binnen een zwaar industrieel cluster moet dan ook een duurzame functionele relatie met bedrijven in het betreffende industriële cluster worden aangetoond. Hiermee wordt voorkomen dat een versnippering van lichte categorie bedrijvigheid binnen een zware categorie ontstaat.

Bedrijven optimaal faciliteren

Groningen Seaports is erop gericht bedrijven de **kwaliteit** van kavels en infrastructuur te bieden die zij nodig hebben: van klein tot groot en van diepzeekade-faciliteit tot glasvezel en kantoorfaciliteiten. Samen met het bedrijf gaan we een zoekproces aan dat leidt tot de meest optimale invulling van de wensen van het bedrijf in relatie tot de aanwezige (producten en stromen van) bedrijven en die past binnen de gestelde kaders op het

gebied van milieu, ecologie en omgeving. We bieden daarbij bedrijven **één loket** dat met accountmanagers zorgt voor afstemming met gemeenten en provincie, bedrijven bij elkaar brengt en ervoor zorgt dat obstakels worden weggenomen en toezeggingen door overheden worden nakomen. Aan het begin van het vestigingsproces wordt duidelijk gecommuniceerd over wat het beleid is, welke actoren daarbij betrokken zijn, wanneer welke stappen in het vestigingsproces worden genomen en welke beperkingen er mogelijk kunnen zijn. We accommoderen bedrijven vanuit een **'ja, mits'** in plaats van een **'nee, tenzij'**-houding, omdat dat de beste constructieve oplossing voor bedrijf en omgeving oplevert.

Sturing versus voldoende flexibiliteit

Groningen Seaports wil bedrijven een palet aan goede vestigingsmogelijkheden te bieden en hanteert een flexibele in plaats van een rigide ruimtelijke indeling. Deelgebieden krijgen wel een profiel omdat sommige sectoren moeilijk in elkaars nabijheid kunnen floreren, zoals datacenters en chemie of opslag van gevaarlijke stoffen. Daarnaast is het profiel van belang om kaders mee te geven voor de uitstraling. Zo is bijvoorbeeld Eemshaven Zuidoost nadrukkelijk bedoeld als gebied waar hightech en energie- en data-intensieve industrie en bedrijvigheid zich kunnen vestigen. De inrichting is strak en functioneel vormgegeven en de bebouwing is lager in vergelijking met de bebouwing in de rest van de Eemshaven.

We willen ook in de toekomst bedrijven optimaal te kunnen blijven faciliteren. We gaan **zorgvuldig** om met de beschikbare ruimte door indien mogelijk en wenselijk aan te sluiten bij bestaande (bedrijfs)bebouwing en de aanwezige havenfaciliteiten optimaal te benutten. Een maximale benutting van een kade is belangrijker dan te kijken naar de specifieke sector waarin een bedrijf actief is.

De uitgifte van het terrein stemmen we af op wat een bedrijf nodig heeft. Dat betekent onder meer dat kavels met een waterzijdige ontsluiting zijn voorbehouden aan water- en kadegebonden bedrijven en activiteiten. Het midden- en kleinbedrijf kan zich vestigen op één van de MKB-terreinen in de havengebieden indien er een functionele relatie met de haven bestaat. Voor het regionaal/lokaal georiënteerde midden- en kleinbedrijf zijn Fivelpoort en de gemeentelijke MKB-terreinen geschikte locaties. In gebieden waar veel met gevaarlijke stoffen wordt gewerkt zijn er (conform landelijke wetgeving) beperkingen aan de maximale omvang van kantoorfuncties.

Kaders

Groningen Seaports opereert niet volledig autonoom. We sluiten nadrukkelijk aan op bestaande **wettelijke normen** en ruimtelijke, ecologische en maatschappelijke **randvoorwaarden**. Om de impact door uitbreidingen en vestigingen van bedrijven op de omgeving en bedrijven onderling zo beperkt mogelijk te houden besteden we bij uitbreiding en vestiging onder meer aandacht aan aspecten als externe veiligheid, ecologie, geuroverlast, stof (uitstoot) en luchtkwaliteit, geluid en licht en cultuurhistorie, landschappelijke inpassing en archeologie. Bedrijven met een grotere impact op de omgeving of met het oog op vermijden van domino-effecten, vestigen we daarom over het algemeen op enige afstand van de meest kwetsbare omgeving.

Op bovenstaande uitgangspunten is het vestigingsbeleid van Groningen Seaports gebaseerd. In het volgende hoofdstuk wordt het proces van vestiging - welke stappen moeten doorlopen worden – uiteengezet.

3. PROCES

3.1 Te zetten stappen bij een aanvraag voor uitbreiding of vestiging

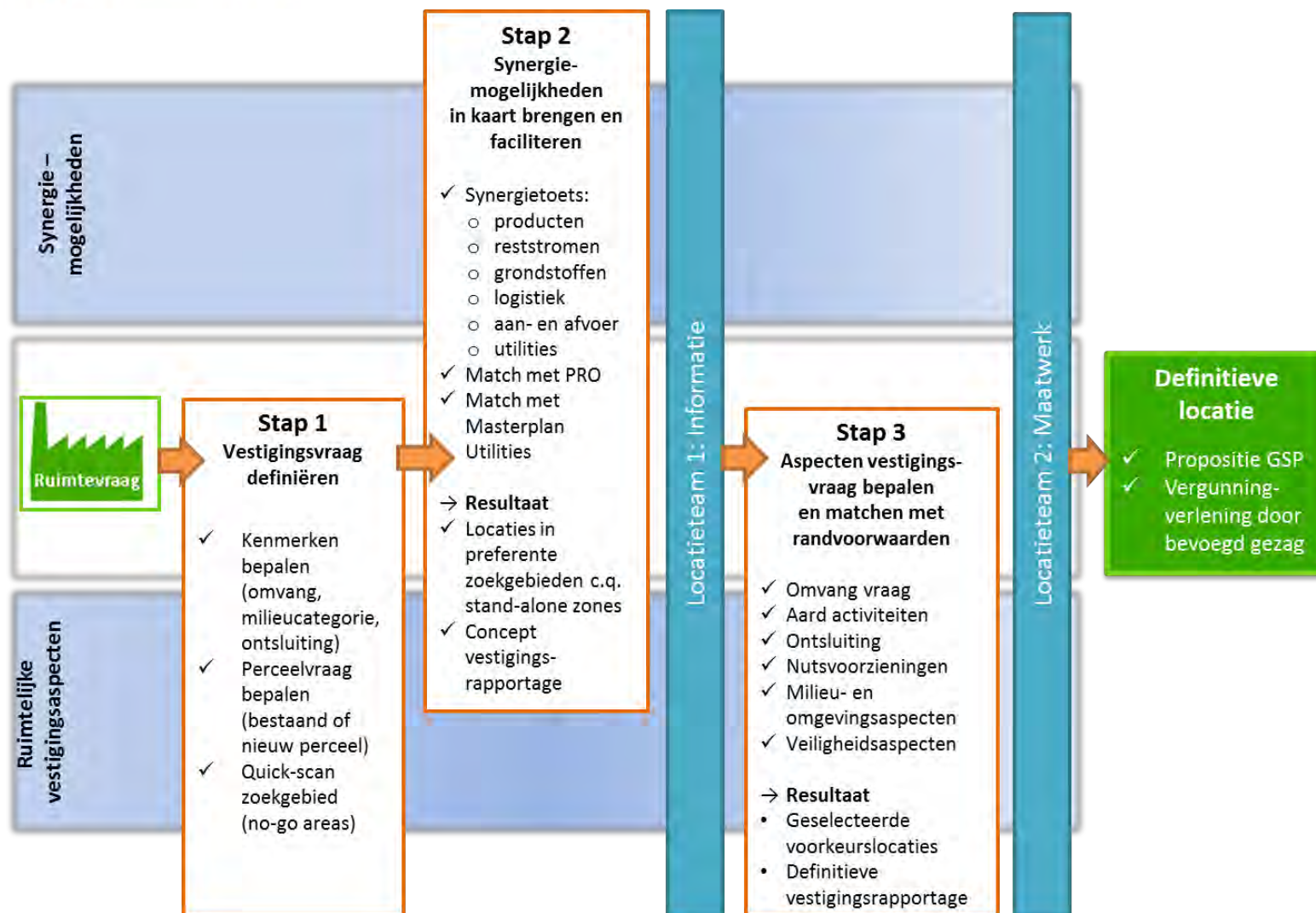
Het vestigingsbeleid geeft inzicht en helderheid m.b.t. het proces van vestiging of uitbreiding. De kaders voor het beleid zijn in het vorige hoofdstuk weergegeven. In dit hoofdstuk staat de uitvoering centraal.

Het uitgangspunt van dit proces is dat de uitvoering van het vestigingsbeleid een **'guide line'** dient te zijn waarmee Groningen Seaports bedrijven begeleidt in hun proces van uitbreiding/nieuw vestiging. Daarvoor wordt samen met het bedrijf een proces doorlopen om te komen van een ruimtevraag van een bedrijf tot de meest geschikte locatie(s). Dat proces bestaat uit **3 stappen** (weergegeven in figuur 3.1):

- Stap 1** **Vestigingsvraag definiëren:** kan er op een bestaande kavel gevestigd/uitgebreid worden of is er een nieuwe kavel nodig? Wat zijn de 'kern-kenmerken' van het te vestigen bedrijf of de uitbreiding en welke terreinen komen op grond daarvan in aanmerking (en welke vallen af)?
- Stap 2** **Synergiemogelijkheden in kaart brengen en faciliteren:** hoe kan zoveel mogelijk synergie met andere bedrijven tot stand worden gebracht om clustering en duurzaamheid te bevorderen? Aan de hand hiervan worden potentiële locaties geselecteerd in de preferente synergiezoekgebieden of stand-alone-zones.
- Stap 3** **Aspecten van de vestigingsvraag bepalen en matchen met randvoorwaarden:** op welke locatie kan het bedrijf het meest optimaal functioneren, wordt de meeste synergie tot stand gebracht en wordt vanuit het oogpunt van duurzaamheid en omgeving de minste overlast veroorzaakt? Door de verschillende vestigingsvereisten van het bedrijf te matchen met de gestelde randvoorwaarden wordt/worden de meest geschikte locatie(s) geselecteerd.

In de volgende figuur zijn deze stappen schematisch weergegeven.

Figuur 3.1 **Stappenschema van het vestigingsproces**

3.2 Stap 1 Vestigingsvraag definiëren

De vestigingsvraag kan om een bestaand of nieuw bedrijf gaan. Voor bestaande bedrijven onderzoeken we de uitbreidingsmogelijkheden in de onmiddellijke nabijheid. Voor nieuwe bedrijven onderzoeken we ook inbreidingsmogelijkheden op vrijgevallen terrein of nog braakliggend terrein bij bestaande bedrijven. Immers, een belangrijk onderdeel van een duurzame haven begint met de optimale benutting van beschikbare ruimte.

Om een eerste schifting van locaties te kunnen maken wordt een **quick-scan van de belangrijkste wensen en randvoorwaarden van het bedrijf** in beeld gebracht. Aspecten die in deze eerste ‘zoekstap’ meegenomen worden zijn de beoogde activiteiten (passend bij het profiel van het deelgebied), de omvang van het bedrijf (benodigde oppervlakte) en, benodigde nutsvoorzieningen en ontsluiting.

Door middel van deze quick-scan kan snel gefilterd worden op preferente terreinen of terreingedeelten en kunnen ook zogenaamde ‘no-go-areas’ worden vastgesteld: terreinen die sowieso niet in aanmerking komen voor vestiging/uitbreiding van het betreffende bedrijf. Hierdoor wordt voorkomen dat er aan het eind van het zoekproces locaties zijn geselecteerd die weliswaar vanuit het oogpunt van synergie zeer geschikt zijn maar waar vestiging niet mogelijk is.

Profiel deelgebieden

Deelgebied	Profiel	Milieucategorie
Eemshaven	Grootschalige haven en (diep)zeegebonden activiteiten, op en overslag en direct gerelateerde distributieactiviteiten Multimodaal ontsloten	t/m 5
Eemshaven Zuidoost	Grootschalig kwalitatief hoogwaardig terrein, voor high tech industriële ontwikkeling zoals grootschalige dataopslag, en de aan de Eemshaven direct gerelateerde, niet havengebonden energie-intensieve activiteiten en logistieke dienstverlening	t/m 4
Oosterhorn	Grootschalig gemengd zware industriële en/ of (zee)haven gebonden activiteiten, op en overslag en direct gerelateerde distributieactiviteiten Multimodaal ontsloten	t/m 5
Weiwerd	Brainwierde kennisintensief, kleinschalig en parkachtige uitstraling met: Industriegebonden onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten, en direct gerelateerde kleinschalige kennis en opleidingsplaatsen	t/m 3
Fivelpoort	Kleinschalig, kwalitatief hoogwaardig en duurzaam gemengd bedrijventerrein, matig tot lage milieuhinder, parkachtige uitstraling	t/m 3
Farmsumerpoort	Middelgroot gemengd bedrijventerrein en havengebonden activiteiten	t/m 4
Haven Delfzijl	Kleinschalig gemengd bedrijventerrein en havengebonden en industriële op en overslagactiviteiten Multimodaal ontsloten	t/m 3

Kaveloppervlakte

In de havens en industriegebieden zijn kavels beschikbaar die in oppervlakte variëren van 2.000 m² tot tientallen hectares aan één stuk. De omvang en maatvoering van de kavels wordt zoveel mogelijk vraaggericht geleverd. Beschikbare terreinen zijn daarom zo min mogelijk vooraf verkaveld. In principe wordt verkaveld vanaf 2.000 m², waarbij terreinen in eigendom van de DEAL-gemeenten, gericht op MKB en ondersteunende dienstverlening ook een kleinere verkaveling mogelijk is.

3.3 Stap 2 Synergiemogelijkheden in kaart brengen

Synergietoets

Samen met het bedrijf wordt in kaart gebracht wat synergie-mogelijkheden en duurzaamheidspotenties zijn. Hierbij wordt gekeken naar toekomstige aan- en afvoer, benodigde grondstoffen, te produceren producten, reststromen, benodigde energie, water, stoom enz. Dit wordt gematcht met voorzieningen, infrastructuur, bedrijven en goederen die al aanwezig zijn.

Producten- en reststoffen-overzicht (PRO)

Door Groningen Seaports wordt, in samenwerking met het op de GSP-terreinen gevestigde bedrijfsleven op vrijwillige basis in kaart gebracht welk bedrijf in de havens welke producten en reststromen produceert. Het gaat hierbij om stoffen en stromen die door de bedrijven in principe worden 'aangeboden' ter afname door derden. Het overzicht wordt opgesteld door Groningen Seaports en regelmatig geactualiseerd.

Synergietoets

Samen met het bedrijf onderzoeken we welke terreinen het meest geschikt zijn voor vestiging. Als eerste onderdeel van deze stap gebruiken we de **synergietoets**. Samen met het bedrijf worden de synergiepotenties in kaart gebracht op de volgende punten:

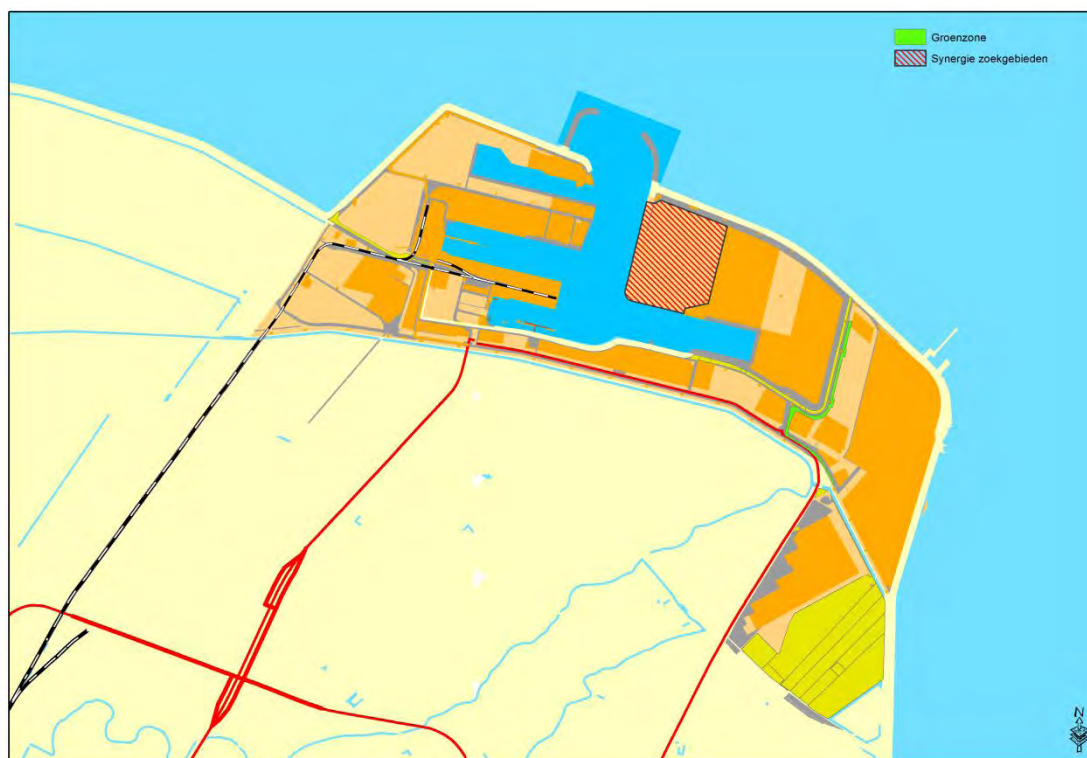
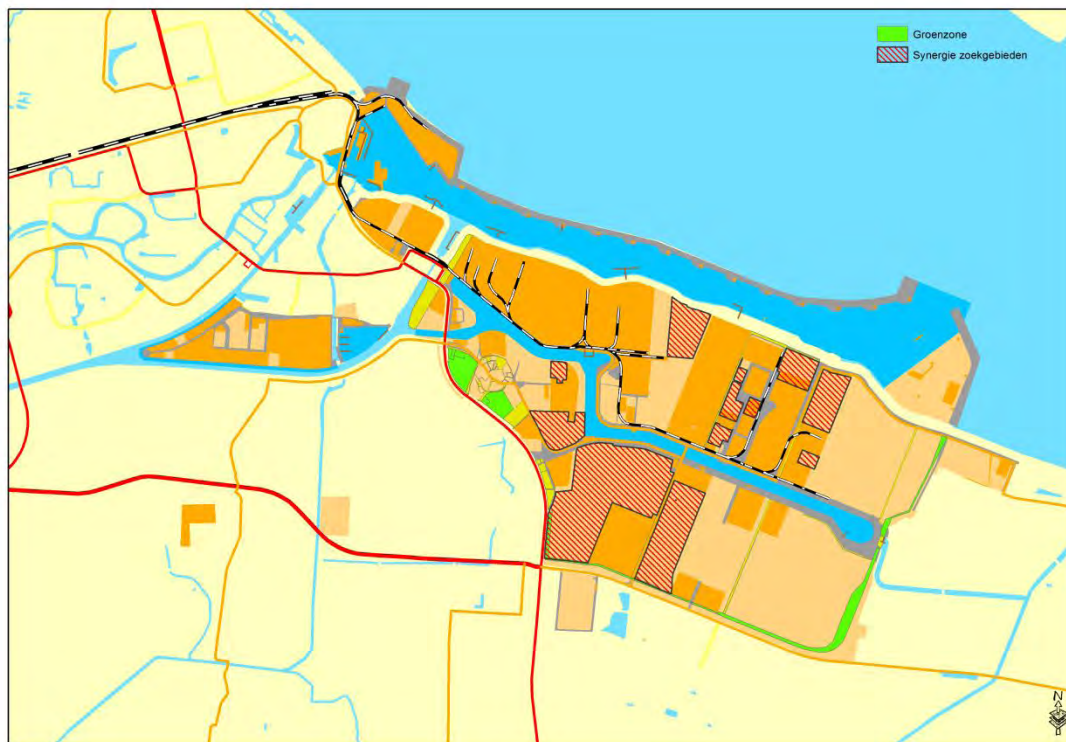
- Leveranciers en afnemers
- logistiek/aan- en afvoer
- te produceren producten
- benodigde (grond)stoffen
- Productieprocessen
- energie
- water
- stoom
- reststoffen
- etc.

Het bedrijf geeft aan hoe en welke stromen van de nieuwe vestiging of de geplande uitbreiding zullen verlopen, qua hoeveelheid, soort product en logistiek. Dit wordt vervolgens gelegd naast de beschikbare utiliteiten (netwerk van pijpleidingen) en een **producten- en reststoffenoverzicht dat accountmanagers van Groningen Seaports samen met bedrijven maken**. In dit overzicht staat aangegeven welk bedrijf welke producten 'aanbiedt' voor afname door derden. Hetzelfde geldt voor reststromen. Het overzicht wordt regelmatig geactualiseerd op basis van informatie die bedrijven zelf aanleveren.

Concept Vestigingsrapportage

Op basis van de informatie uit stap 1 en 2 worden de beschikbare terreinen in beeld gebracht in de directe nabijheid van bedrijven of infrastructuur waar uiteraard aansluitend bij de vraag van het bedrijf uit oogpunt van efficiency en synergie de beste mogelijkheden worden verwacht. Daarnaast moet de locatie veilig zijn voor de nieuwvestiger en omliggende bedrijven. Deze zoeklocaties met toelichting leggen we vast in een **concept vestigingsrapportage**. Deze rapportage is uitgangspunt voor het bepalen van de meest geschikte locaties. Er vindt in dit stadium een consultatie plaats met overheden en maatschappelijke organisaties om mogelijke (bestuurlijke en/of maatschappelijke) gevoeligheden in een vroeg stadium kunnen opmerken.

Preferente synergie zoekgebieden (2015)

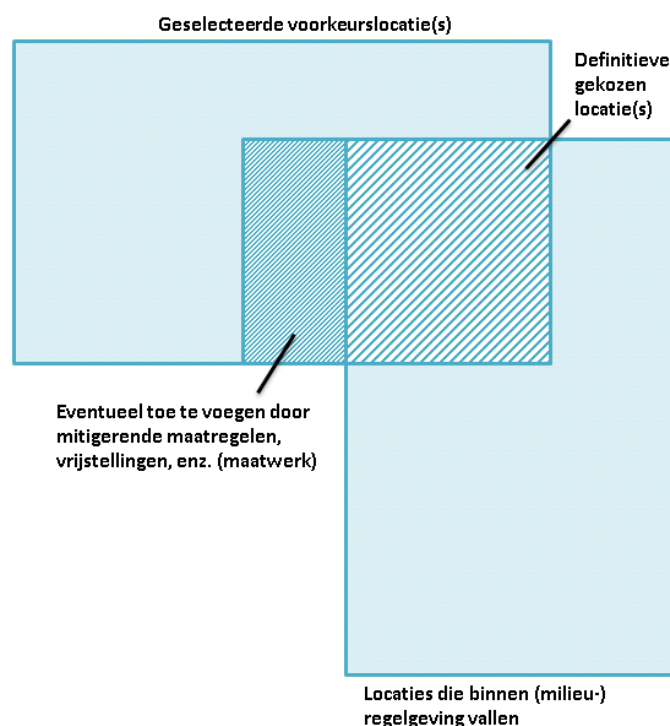

3.4 Stap 3 Matchen met de randvoorwaarden

Geselecteerde voorkeurslocatie en maatwerk-maatregelen,

Tenslotte worden in hoofdlijnen kaders van bestemmingsplannen en regelgeving naast de verschillende zoeklocaties gelegd. Wanneer op bepaalde (deel)aspecten afwijking van bestaande kaders/bestemmingsplannen wenselijk is, bijvoorbeeld omdat een grotere synergie kan worden bereikt, overleggen we met overheden en NGO's over de mogelijkheden voor maatwerk. De voorkeurslocatie bepalen we aan de hand van de beste opties voor het bedrijf zelf en beste optie uit het oogpunt van lange termijn duurzaam beheer van ruimte, milieuruimte, veiligheid en omgevingskwaliteit. Met deze voorkeurslocatie doen wij een aanbod richting het bedrijf. In de vestigingsrapportage wordt de onderbouwing van het aanbod met de voorkeurslocatie gegeven.

Figuur 3.3 Maatwerk

Vestigingsrapportage

Nadat de uitgangspunten voor het bepalen van de meest geschikte locaties in de concept vestigingsrapportage zijn voorgelegd aan overheden en maatschappelijke organisaties, worden de locaties naast de kaders van bestemmingsplannen en regelgeving gelegd. Aan de hand van de beste opties voor het bedrijf zelf en de beste opties vanuit het oogpunt van lange termijn, duurzaam beheer van ruimte, milieuruimte, veiligheid en omgevingskwaliteit doet Groningen Seaport een aanbod voor een voorkeurslocatie richting het bedrijf. De onderbouwing voor deze keuze is opgenomen in de definitieve vestigingsrapportage.

Definitieve vestigingsrapportage en propositie

In de vestigingsrapportage worden alle stappen samengevat: voorkeuren van het bedrijf, werkgelegenheidseffecten en arbeidsmarktvragen, veiligheidseffecten en maatregelen, synergietoets en duurzaamheidsmaatregelen, randvoorwaarden en maatwerk vanuit ruimtelijk kader en vergunningen en overleg met overheden en NGO's. De gemaakte keuze voor een locatie inclusief eventuele afwijkingen, vrijstellingen en/of mitigerende maatregelen wordt vervat in de propositie aan het bedrijf.

Gedurende het proces kan het bedrijf de aanvraag voor de benodigde vergunningen bij de bevoegde overheden in gang zetten. Het vergunningenproces en de grondpositie zijn niet altijd aan elkaar gekoppeld. Het streven is om dit met de klant en de overheden zoveel mogelijk te communiceren en af te stemmen.

4. KADERS EN RANDVOORWAARDEN RUIMTE, MILIEU EN VEILIGHEID

4.1 Matchen met kaders en randvoorwaarden

Bedrijven willen weten of hun activiteit hier mogelijk gemaakt kan worden, en of vanuit wettelijke kaders, ecologische en maatschappelijke randvoorwaarden en terreingesteldheid zaken zijn waar in de business case, het ontwerp en planning van het project rekening mee moet worden gehouden. Wij geven bij de verkenning naar vestigingslocaties aan het bedrijf een overzicht op hoofdlijnen van de kaders en randvoorwaarden die in het gebied gelden en welke flexibiliteit in zijn algemeenheid wordt geboden.

Voor elke voorkeurslocatie worden de mogelijkheden aangegeven en waar op voorhand rekening mee kan of moet worden gehouden.

Bedrijven treden vervolgens zelf in overleg met bevoegde gezagen over de details en de flexibiliteit voor de benodigde vergunningen. Indien van toepassing zal ook in een vroeg stadium contact gelegd worden met de regionale maatschappelijke organisaties om samen te kijken hoe een bedrijf milieutechnisch het beste kan worden ingepast.

In de volgende paragrafen worden de verschillende aspecten achtereenvolgens toegelicht en wordt zo concreet mogelijk aangegeven welke randvoorwaarden per aspect van belang zijn.

4.2 Planologische kaders

Milieu categorieën en zonering

In de havens en industrieterreinen kunnen bedrijven tot en met categorie 5 (zware industrie) worden gehuisvest. De zwaarste categorieën bedrijven worden zoveel mogelijk centraal geplaatst. Aan de randen van industrieterrein is naar het omliggende woongebied een geleidelijke overgang voorzien voor vestiging van bedrijven uit de lagere milieucategorieën of een dusdanige terreinindeling dat de effecten van de activiteiten aan de randen minimaal zullen zijn. De ruimtelijke zonering van milieucategorieën is weergegeven in (ontwerp)bestemmingsplannen. Indien efficiëntie- of milieuoverwegingen dit vragen kan hiervan beredeneerd worden afgeweken in overleg met het bevoegd gezag.

Bouwhoogte

De bouwhoogte is voor sommige bedrijven en activiteiten bepalend om de meest efficiënte procesinrichting mogelijk te maken en duurzaam te produceren.

Aan de randen van onze terreinen is een lagere bouwhoogte gewenst dan in de centrale terreindelen. Dat is een bewuste keuze, om waar nodig een vloeiende overgang naar het aangrenzende woon-, leef- of natuurgebied te creëren.

In de haven- en industriegebieden kan – conform de vigerende bestemmingsplannen - worden gebouwd tot 55 meter in de centrale delen, in de randgebieden tot 30 meter. Bouwwerken, die geen gebouwen zijn, zoals schoorstenen en windturbines zijn uitgezonderd van deze hoogtebepaling. In Eemshaven Zuidoost en op de terreinen die zich richten op MKB en ondersteunende dienstverlening lager (15 tot 40 meter). Van de maximale bouwhoogte kan beredeneerd worden afgeweken in overleg met het bevoegd gezag als efficiëntie- of milieuoverwegingen dit vragen.

De bouwhoogte kan invloed hebben op de aanwezige windturbines. Bij bouwen boven 30 meter kan in sommige gebieden compensatie van windverlies aan de orde zijn.

Ruimte voor specifieke activiteiten

Voor het huisvesten van het midden- en kleinbedrijf (MKB) en starters zijn onder andere Fivelpoort en Brainwierde Weiwerd ontwikkeld.

Fivelpoort is een duurzaam en hoogwaardig MKB-terrein voor bedrijven in de dienstverlenende sector en de industrie in Appingedam op een zichtlocatie aan de N33, met laad- en loskade voor de binnenvaart.

Voormalig wierdedorp Weiwerd wordt ontwikkeld tot kennisintensief bedrijvenpark Brainwierde Weiwerd. Brainwierde Weiwerd richt zich op innovatieve bedrijvigheid, met activiteiten gericht op onderzoek voor en dienstverlening aan de omgevende havenactiviteiten.

Horeca-activiteiten en ruimte voor flexibel werken

De meeste bedrijven zijn in de havens en industriegebieden zijn 24/7 in bedrijf, waaronder ook toeleveranciers en afnemers. Binnen de haven en industriegebieden is beperkt tot geen ruimte voor realisatie van nieuwe horeca en overnachtingsplaatsen. Het is wel van belang dat woongebieden zo min mogelijk worden belast met werknemers en zwaar en/of gevaarlijk transport als het om eten en rusten gaat. Daarom wordt pas na overleg met de gemeente bekeken of er ruimte kan worden gegeven voor concrete initiatieven langs toegangswegen in de nabijheid van de havens- en industrieterreinen, en de ruimte die daarvoor binnen bestemmingsplannen kan worden gemaakt.

Er is een stijgende trend van flexibel werken, zonder vaste kantoor- en werkplekken. Ook is regelmatig tijdelijke kantoorruimte nodig voor extra of ingehuurde medewerkers in de directe nabijheid van de projecten en activiteiten.

Uitgifte van terrein voor de bouw van zelfstandige kantoorgebouwen wordt in de haven- en industriegebieden in principe niet gefaciliteerd. Als onderdeel van een te vestigen of al gevestigd bedrijf zijn kantoorgebouwen tot maximaal 1500m² vloeroppervlakte toegestaan.

We werken alleen mee aan het oprichten en/of verhuren van niet aan een bedrijf gebonden (tijdelijke) kantoorruimte (incl. vergader- en ontvangst-faciliteiten) onder voorwaarde dat deze ten dienste staat van de activiteiten van bedrijven in de havens – en industrieterreinen. Hiervoor is ruimte op Brainwierde Weiwerd in Delfzijl, Fivelpoort, Delta en de Eemshaven. Voor de vestiging op Brainwierde Weiwerd moet vanwege de veiligheid een functionele relatie met de haven- en industrieactiviteiten binnen het beheersgebied van Groningen Seaports worden aangetoond.

Windturbines

Groningen Seaports faciliteert de bouw en ontwikkeling van windturbines binnen haar beheersgebieden. Provincie Groningen en/of gemeenten zijn bevoegd hiervoor vergunning te verlenen. Het grid, de afstanden en hoogte worden bepaald door de Provincie. Bij het bepalen van de geschikte plaatsen voor windturbines wordt rekening gehouden met de veiligheidsrisico's in relatie tot industriële activiteiten en de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen en effecten op radar, straalpaden en vliegverkeer.

Tijdelijk gebruik

Groningen Seaports streeft ernaar om terreinen die nog niet zijn uitgegeven tot het moment van uitgifte economisch of ecologisch nuttig te maken. Afhankelijk van de bodemgesteldheid en voedselveiligheid kan dit landbouwkundig gebruik zijn voor productiegewassen, beweiding of teelt van biomassa. En ander gebruik als tijdelijke opslag van materialen en goederen, baggerdepots of plaatsen van zonnepanelen. Terreinen die niet verhuurd of verpacht worden, kunnen tijdelijk ter beschikking gesteld aan de natuur. Groningen Seaports heeft een ontheffing om de ontstane natuurwaarden te verwijderen op het moment dat economische activiteiten ontwikkeld gaan worden. Uit het verwijderen van tijdelijk ontstane natuurwaarden komt geen compensatieverplichting voort.

Ontsluiting

Groningen Seaports zorgt voor de basisinfrastructuur op haar terreinen en streeft ernaar deze zoveel mogelijk multimodaal te ontsluiten. We investeren op basis van behoeftes van bedrijven en realiseren Infrastructuur tot bij de ingang van de kavel; voorzieningen op de kavels zelf zijn de verantwoordelijkheid van het bedrijf.

Bij de ontsluiting en nieuwe verkaveling houden we rekening met randvoorwaarden voor veiligheid, bijvoorbeeld als transport van gevaarlijke stoffen aan de orde is. Dit gebeurt in overleg met de veiligheidsregio.

4.3 Milieu en Omgeving

In de directe omgeving van de havens en industrieterreinen liggen diverse woonkernen en aan de zeezijde grenzen onze gebieden aan het natuurgebied en werelderfgoed Waddenzee. De vaarweg naar Delfzijl en Eemshaven is onder Nederlands Duits beheer. Aan de overzijde van het Eemsestuarium ligt het Duitse vasteland. Bij vestiging van nieuwe bedrijven zijn bepaalde activiteiten aanleiding om mee te wegen in de vestigingsplaatskeu-

ze of extra maatregelen te treffen om de omgeving zo laag mogelijk of niet te belasten.

Voorkomen overlast en hinder

Zware bedrijven worden zoveel mogelijk centraal in de industriegebieden geplaatst. In de overgang naar de woonkernen (>750m) vestigen we bedrijven met bedrijfsactiviteiten (met uitzondering van windmolens) die lager en stiller zijn en potentieel geen geuroverlast veroorzaken. Voor het overige is voorkomen, beperken en handhaven van overlast en hinder een verantwoordelijkheid van bevoegde instanties (vergunningverlening, toezicht en handhaving).

Geur en stof

Bij zware industriële activiteiten, scheepvaart, op- en overslag en een ontwikkeling naar meer gebruik - en hergebruik - van biobased en secundaire grond- en reststoffen, is geur en stof afkomstig van deze activiteiten niet 100% uit te sluiten.

Binnen de vergunningverlening zullen door overheden eisen worden gesteld aan beperking van geur- en stofemissie. De juridische borging van beperking van hinder en overlast naar de omgeving vindt via vergunningverlening plaats.

Voor zover vergunningverlening daar nog niet in voorziet zal GSP hinder en overlast door geur en stof voor omwonenden zoveel mogelijk voorkomen. Zo wordt bij vestiging van nieuwe bedrijven die potentieel stof- en geuroverlast kunnen veroorzaken moet het bedrijf aanvullende maatregelen nemen om mogelijke overlast tot binnen de grenzen van de kavel te beperken.

Ter bescherming van omliggende bedrijven en behoud van de waarde en de aantrekkelijkheid voor nieuwe klanten, nemen we in het contract voorwaarden op die geur- en stofhinder en -overlast moeten voorkomen c.q. beperken.

Geluid

De Eemshaven, en de havens en industrieterreinen in Delfzijl zijn geluidsgezoneerde terreinen. Toetsing van de voorgenen activiteiten vindt door het bevoegd gezag (gemeente en provincie) plaats op de zonegrens van het industrieterrein.

In Delfzijl is daarnaast ook een verdeling gemaakt van de kavelemissies (dB(A)/m²) voor de nog uit te geven terreinen. Voor een beoordeling op geluid toetst Groningen Seaports aan de dan geldende geluidruimteverdeelkaart die samen met bevoegde gezagen is opgesteld. Bij een overschrijding van de (zone)grenswaarde kan er geen vergunning worden verstrekt.

Indien de activiteiten wel passen binnen de grenswaarde(n), maar niet binnen de kavelemissies zal het geluidszonebeheerteam van gemeente, provincie, ondernemersorganisatie Samenwerkende Bedrijven Eemdelta en Groningen Seaports een advies uitbrengen over de inpasbaarheid van de voorgenen activiteiten. Mogelijke ruimtelijke en financiële consequenties die voortkomen uit het advies van het geluidszone-beheerteam maken onderdeel uit van het contract voor de vestiging.

Dreigende overschrijding van de zonegrenswaarde door de gehele gebiedsontwikkeling wordt gemonitord. Bij dreigende overschrijding van de zonegrens worden tijdig geluidsisolerende maatregelen uitgevoerd aan woningen om voldoende geluidruimte te houden voor nieuwe bedrijfsvestigingen en uitbreidingen.

Cultuurhistorie, landschap en archeologie

Het vestigingsbeleid houdt rekening met de landschappelijke, cultuurhistorische- en archeologische waarden.

- In het verleden heeft een aantal karakteristieke dorpen plaats moeten maken voor de uitbreiding van de haventerreinen. Groningen Seaports investeert in herstel van de wierde, de karakteristieke bebouwing en de landschapselementen en het beschermen van de archeologische waarden (zie ook bodemschatten).
- Op enkele delen van het Oosterhornterrein is archeologisch onderzoek een mogelijke vereiste om graaf- en funderingswerkzaamheden te kunnen starten. Groningen Seaports kan indien gewenst zorgdragen voor archeologisch onderzoek zodat het terrein gebruiksklaar kan worden opgeleverd. Daarmee gemoeide kosten worden doorberekend.
- Binnen de terreinen Eemshaven en Fivelpoort zijn geen cultuurhistorisch-, landschappelijk- of archeologisch waardevolle elementen aanwezig.
- Groningen Seaports investeert in het Oosterhorngedebiet en de Zuid-oostelijke Eemshaven in een landschappelijke overgang van industriegebied naar platteland door aanleg van groenstructuren.

Zorgvuldig ruimtegebruik

Behoud van het kwaliteitsniveau is belangrijk om bedrijven te behouden en een aantrekkelijk gebied voor vestiging te blijven. Groningen Seaports gaat daarom zorgvuldig om met de uitgifte van beschikbare ruimte. De beschikbaarheid van de terreinen wordt zo goed mogelijk afgestemd op de vraag. We ontwikkelen niet meer dan nodig, maar zorgen er tegelijkertijd voor dat het aanbod niet achter loopt op de marktvraag. We spelen daarom tijdig op de marktvraag in. De uitgifte van beschikbare ruimte is afgestemd op wat een bedrijf nodig heeft. Dat betekent onder meer dat kavels met een waterzijdige ontsluiting zijn voorbehouden aan kadegebonden bedrijven.

Aantrekkelijke omgeving

De publieke ruimte wordt duurzaam ingericht en goed onderhouden door Groningen Seaports. We besteden bij inrichting en beheer aandacht aan, duurzaamheid, sociale veiligheid en landschappelijke inpassing en aspecten als beheerbewust en natuurvriendelijk. Ook wordt van bedrijven gevraagd verrommeling te voorkomen; zij kunnen bij de inrichting van hun terrein hiermee rekening houden. Op een aantal locaties worden beeldkwaliteitseisen gesteld, zoals op deellocaties Weiwerd, Fivelpoort en Eemshaven Zuidoost langs de N33.

Licht

De havens en industrieterreinen grenzen aan werelderfgoed Waddenzee. We streven ernaar de uitstraling op de natuurlijke omgeving zoveel moge-

lijk te beperken en verzoeken nieuwe bedrijven zich hierbij aan te sluiten. Naast veilige en effectieve verlichting passen we zelf bij nieuw plaatsing en vervanging zoveel mogelijk vogelvriendelijke en energiezuinige groene verlichting toe. In de haven van Delfzijl passen we wel energiezuinige verlichting toe, echter in verband met de aanwezigheid van vleermuizen wordt hier echter geen groen licht toegepast. In de Eemshaven kan vogelvriendelijke energiezuinige groene verlichting opgenomen worden in de contractvoorwaarden, mits de veiligheid van installaties, (scheepvaart)verkeer en mensen niet in gevaar worden gebracht.

Natuurwaarden en Ecologie

Groningen Seaports werkt in het kader van het provinciale project 'Economie en ecologie in balans' samen met overheden, bedrijfsleven en natuur- en milieuorganisaties aan projecten om ecologische effecten als gevolg van haven gerelateerde en industriële activiteiten zoveel mogelijk te mitigeren. Zo kan bijgedragen worden aan natuurherstelmaatregelen in en buiten het beheersgebied om toekomstige economische activiteiten op voorhand veilig te kunnen stellen. Bedrijven worden gevraagd hieraan bij te dragen.

We realiseren proactief ecologische beheer en inrichtingsmaatregelen binnen op braakliggende terreinen, bermen en leidingstroken. Voor nieuw vestiging levert dit geen beperkingen op. Op een voorgenomen locatie voor vestiging maken we gebruik van een (generieke) ontheffing op de Flora- en Faunawet en de ontheffing voor Tijdelijke Natuur. We gaan zorgvuldig om met waardevolle planten en dieren en brengen deze naar een nieuwe locatie te om het terrein gebruiksklaar op te leveren. Ook bestaande bedrijven kunnen gebruik maken van deze ontheffingen door zich hiervoor aan te melden.

Nieuwe bedrijven worden door ons gestimuleerd om in gesprek te gaan met natuur- en milieuorganisaties over hun voorgenomen activiteiten. De gesprekken kunnen bijdragen aan een verbetering van de vergunningaanvragen en minder procedurerisico's. Wij faciliteren in de totstandkoming van de contacten.

4.4 Bodem

Bodembeheer

Het beleid van Groningen Seaports voor toepassing van grond en bagger binnen het beheergebied is vastgelegd in de nota bodembeheer (GSP 2011). In grote lijnen is de strekking dat grond die vrijkomt binnen het beheergebied toegepast kan worden binnen het beheergebied. Grond afkomstig van buiten het gebied voor toepassing binnen het gebied bijvoorbeeld voor ophoging moet van een onverdachte locatie afkomstig zijn en moet voldoen aan "klasse achtergrondwaarde". Hiervoor moet een schone grondverklaring worden overlegd. De toepassing van grond klasse industrie afkomstig van buiten het beheergebied (bijvoorbeeld voor ophoging) is vooralsnog uitgesloten. Dit beleid is in heroverweging omdat dit een belemmering is voor hergebruik van materiaal en stimulering van een circulaire economie. Onder strikte voorwaarden zou klasse industrie wellicht

toch toepasbaar zijn zonder dat dit ten koste kan gaan van onze basisuitgangspunten: De bodemkwaliteit mag per saldo niet significant verslechteren, het grondwater nooit mag worden aangetast door uitspoeling, toekomstige saneringssituaties worden uitgesloten en indien dit zich dat toch voordoet er de zekerheid is dat de kosten hiervoor worden gedragen door de veroorzaker, ook in geval van faillissement en verkoop. Dit wordt contractueel vastgelegd.

Bodemschatten (archeologie)

In het verleden (1960-1970) hebben een drietal wierdedorpen bij Delfzijl plaats moeten maken voor voorgenomen vestiging van industrie. Hier zijn mogelijk nog archeologische resten aanwezig evenals op enkele andere delen van het terrein. Op enkele delen van het industriegebied in Delfzijl is daarom archeologisch onderzoek een mogelijke vereiste om graaf- en funderingswerkzaamheden te kunnen starten. We kunnen indien gewenst zorgdragen voor archeologisch onderzoek zodat het terrein gebruiksklaar kan worden opgeleverd.

Binnen de terreinen Eemshaven en Fivelpoort zijn geen cultuurhistorisch-, landschappelijk- of archeologisch waardevolle elementen aanwezig.

Op Brainwierde Weiwerd zijn de archeologische en cultuurhistorische waarden uitgangspunt voor de maatvoering van nieuw op te richten gebouwen om het karakter en de beeldkwaliteit te behouden. Bestaande karakteristieke bebouwing wordt zoveel mogelijk gehandhaafd. We investeren in herstel van de wierde, de landschapselementen en het beschermen van de archeologische waarden.

Onderzoeksplicht bommen en granaten

Op het industrieterrein Oosterhorn kan munitie uit de Tweede Wereldoorlog worden aangetroffen. Voor sommige terreinen nemen we een onderzoeksplicht op in de vestigingsvoorwaarden. We kunnen indien gewenst zorgdragen voor nader onderzoek naar bommen en granaten zodat het terrein gebruiksklaar kan worden opgeleverd.

4.5 Water

Lozingen

Voor directe lozing van restwaterstromen op binnenwater respectievelijk de lozing in de zeehavenbekkens of zeehavenkanaal zijn de waterschappen respectievelijk Rijkswaterstaat bevoegd gezag voor vergunningverlening krachtens de Waterwet. Hergebruik van restwater wordt zoveel mogelijk gestimuleerd, zowel intern bij bedrijven als tussen bedrijven door restwaterleidingen aan te leggen. Groningen Seaports kan ter voorkoming van verontreiniging van de waterbodem contractuele verplichtingen opnemen voor reguliere kwaliteitsmetingen ter plekke van de lozing. Dit geldt ook voor activiteiten in de havenbekkens, die onder beheer zijn van Groningen Seaports

Compensatie verhard oppervlakte

Verharden van grote oppervlakten heeft gevolgen voor waterafvoercapaciteit en de aanvulling van het grondwater. Daarom is in de watertoets (waterwet) opgenomen dat bij plannen die leiden tot verharden van oppervlakte door bebouwing en infrastructuur er gecompenseerd moet wor-

den voor berging van water. Groningen Seaports realiseert gebiedsgerichte compensatie, zodat bedrijven dit niet zelf op eigen terrein hoeven te realiseren. Deze waterberging wordt natuurvriendelijk ingericht. Gestreefd wordt naar hergebruik van hemelwater voor proceswater of andere toepassingen om gebruik van drinkwater zoveel mogelijk te beperken. Hierover voeren we overleg met de bedrijven.

Grondwater

Directe grondwateronttrekking is binnen de haven- en industriegebieden in Eemshaven en Delfzijl niet mogelijk.

4.6 Veiligheid

BEVI-inrichtingen, kwetsbare objecten en sanering

Het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI) legt veiligheidsnormen op aan bedrijven die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfs-terrein. Binnen onze beheergebieden liggen meerdere BEVI-bedrijven met een PR10-6-contour buiten de inrichtingsgrens.

Op onze terreinen zijn geen kwetsbare objecten gevestigd of gepland. De vestiging van kwetsbare objecten worden door ons niet geaccommodeerd, omdat dit de uitgifte van kavels en de uitbreiding van bestaande BEVI activiteiten kan belemmeren.

Kantoren als onderdeel van een BEVI-inrichting zijn in principe geen kwetsbare objecten.

Op onze terreinen zijn geen saneringssituaties aanwezig. We hanteren een ruimtelijke zonering om te voorkomen dat saneringssituaties in de toekomst kunnen ontstaan. Er kan een saneringssituatie ontstaan bij stopzetting of beëindiging van BEVI activiteiten wanneer het bijbehorende kantoor groter is dan 1500 m² vloeroppervlakte en binnen de PR10-6 contour ligt van een ander BEVI-bedrijf. Er worden daarom bij nieuw vestiging van bedrijven geen kantoorgebouwen toegestaan met een vloeroppervlakte groter dan 1500 m².

Veiligheidsdiensten en evacuatieplan

Bij verdere ontwikkeling van nog uit te geven terreinen wordt na overleg met de bevoegde instanties een verkaveling vastgesteld die rekening houdt met veiligheidsaspecten. Er zijn situaties denkbaar dat bij incidenten met gevaarlijke stoffen meerdere vluchtroutes en richtingen mogelijk moeten zijn en tegelijkertijd de bereikbaarheid voor hulpdiensten gegarandeerd blijft.

We stimuleren alle bedrijven (klein en groot) deel te nemen aan gemeenschappelijke preventieactiviteiten en brandweezorg zeker binnen de clustergebieden waar veel bedrijven met hoge veiligheidsrisico's gevestigd zijn.

Transport en overslag van gevaarlijke stoffen

Ten aanzien van het veiligheidsniveau bij bedrijven hebben Provincie en gemeenten de instrumenten om maatregelen af te dwingen via omgevingsvergunningen. Daarnaast is de veiligheidsregio bevoegd gezag voor

de bedrijfsbrandweer. Ten aanzien van het transport is het bij transportmiddelen aan te houden veiligheidsniveau geregeld in landelijke en Europese wetgeving. Het naleven van deze regelgeving is bij de besluitvorming over het bestemmingsplan uitgangspunt. Voor de Eemshaven, Eemshaven Zuidoost en haven en industriegebied Oosterhorn zijn nieuwe bestemmingsplannen in voorbereiding.

De havenmeester is verantwoordelijk voor het besluit om een schip met IMO 1 lading (ontplobbare stoffen) toe te laten. De terminal waar IMO1 stoffen gelost/geladen worden, dient een omgevingsvergunning te hebben die dit toestaat en die wordt door de gemeente of de provincie verstrekt al gelang naar de inrichting. Bij hoeveelheden <10.000 kg volstaat een melding aan deze autoriteiten. Verder is de Wet Vervoer Gevaarlijke Stoffen van toepassing. De havenmeester dient te bewaken of die vergunning de overslag dekt of dat er een gedoog besluit is.
(Regeling Vervoer Gevaarlijke stoffen Zeeschepen)

Tankschepen met gevaarlijke stoffen mogen in de havens op een beperkt aantal plaatsen meren. Het havenreglement is hiervoor leidend. Voor de binnenvaart zijn hiervoor kegeligplaatsen beschikbaar, voor de zeevaart de olie en chemiehavens. In de havenverordening zijn deze plaatsen aangewezen, en is vermeld wat waar mag m.b.t. gevaarlijke lading vloeistoffen.

Waterveiligheid buitendijkse en binnendijkse gebieden

Grote delen van de Eemshaven en de Handelshaven en Oterdummer Driehoek in Delfzijl zijn buitendijkse gebieden. Hier zijn eigenaren en gebruikers zelf verantwoordelijk voor het treffen van gevolg beperkende maatregelen en dragen ze zelf het risico bij wateroverlast. Groningen Seaports neemt maatregelen om overstromingsgevaar en gevolgen waar mogelijk te beperken. Wij wijzen bedrijven erop dat zij in buitendijks gebied zelf verantwoordelijk en aansprakelijk zijn voor bescherming tegen hoogwater. Bedrijven kunnen hiermee rekening houden bij de inrichting van het terrein en de plaatsing van installaties.

De waterschappen zorgen met de primaire zeekeringen primair voor de waterveiligheid binnendijks. In de haven- en industriegebieden wordt binnendijks extra aandacht besteed aan inrichting en technische oplossingen bij vestiging direct grenzend aan de primaire zeekeringen. Bouwen binnen 100m vanaf de teen van de dijk is onder voorwaarden mogelijk. Bouwwerken worden zodanig uitgevoerd dat de dijk de druk kan weerstaan en er geen effecten zijn op stabiliteit en rekening kan worden gehouden met voorziene dijkversterkingen binnen 30-50 jaar. Het waterschap geeft hierover advies.

Groningen Seaports N.V.
Handelskade Oost 1 ·
Postbus 20004 · 9930 PA DELFZIJL
Havennummer: 1001
Telefoon +31 (0) 596 640 400
Fax +31 (0) 596 630 464
E-mail: info@groningen-seaports.com
Website: www.groningen-seaports.com
Twitter: [@groningerhavens](https://twitter.com/groningerhavens)

GRONINGEN SEAPORTS

II

BIJLAGE: ANALYSE VESTIGINGSBELEID GSP

NOTITIE

Onderwerp	Beleidsanalyse Groningen Seaports
Projectcode	DZ131-1
Datum	10 maart 2016
Referentie	-
Auteur(s)	drs. M. J. Schilt en M. M. K. Vanderschuren MSc
Bijlage(n)	Effectbeoordeling vestigingsbeleid in tabellen
Aan	M. van den Dungen en Y. Oostelbos
Kopie	-

1 INLEIDING

Een traditionele milieueffectrapportage of MER-beoordeling biedt beperkt ruimte om voornemens uit beleidslijnen mee te wegen in een effectbeoordeling. Positieve of negatieve effecten uit vastgestelde beleidsstukken komen daarom vaak maar beperkt terug in de effectanalyse. Dit geldt met name wanneer een MER mede is opgesteld om de planologische haalbaarheid van een voornemen te onderzoeken en onderbouwen.

Naar verwachting leidt het in 2016 vastgestelde vestigingsbeleid van Groningen Seaports op termijn tot andere milieueffecten dan nu blijkt uit het MER ten behoeve van het bestemmingsplan Oosterhorn, dat op 14 december 2016 is opgesteld door Witteveen+Bos. In het vestigingsbeleid van Groningen Seaports wordt bijvoorbeeld het hergebruik van water, grond- en reststoffen gestimuleerd, en zijn keuzes gemaakt die een mogelijk positief effect hebben op thema's als natuur, landschap en licht.

Ter aanvulling op het MER is daarom een beleidsanalyse uitgevoerd, waarin de milieueffecten zijn beoordeeld van het vestigingsbeleid van Groningen Seaports. De verwachte milieueffecten van het vestigingsbeleid zijn nader uitgewerkt in deze notitie, de criteria uit het MER zijn daarbij opnieuw gescoord.

1.1 Beleidsambities vestigingsbeleid Groningen Seaports

Groningen Seaports streeft in het vestigingsbeleid naar een circulaire economie. Hiertoe zijn verschillende beleidsmaatregelen benoemd, die economische en duurzaamheidsambities versterken. Een circulaire economie resulteert op gebiedsniveau ondermeer in lagere kosten, concurrerend vermogen en verbeterde milieuprestaties. De belangrijkste beleidsmaatregelen die bijdragen aan deze ambities zijn hieronder beschreven.

Aansluiting op de utility infrastructuur

Groningen Seaports exploiteert een pijpleidingennet, onder andere voor industriewater, stikstof en stoom. Door gebiedspecifieke warmteketens te ontwikkelen kunnen variabele restwarmte en constante geothermische warmtebronnen worden (her)gebruikt als duurzame energiebronnen.

Reservering van preferente synergiegebieden

Groningen Seaports stelt synergie als een voorwaarde voor de vestiging van een bedrijf nabij een bestaande cluster. Hierdoor kunnen bedrijven elkaars duurzaamheidsambities versterken. Dit beleid biedt ondermeer

kansen voor het hergebruiken van proceswater en andere restproducten, en voor het creëren van warmtekringlopen.

Co-siting

Groningen Seaports plaatst nieuwe bedrijven zoveel mogelijk in de plaats van bedrijven aan wie geleverd wordt, of van wie het te vestigen bedrijf afneemt. Co-siting biedt kansen om verkeersbewegingen van en naar Oosterhorn, en binnen het industrieterrein zelf, te reduceren.

Clustering

Groningen Seaports stimuleert economische bedrijfsperformance en duurzaamheid door bedrijven te clusteren op basis van functionele dwarsverbanden en minimale onderlinge hinder. Binnen dergelijke clusters kunnen energie, grond- en reststoffen zo slim mogelijk worden benut.

Clustermanagement

Groningen Seaports ondersteunt bedrijven in het optimaliseren van synergie doormiddel van clustermanagement. Groningen Seaports geeft bedrijven een overzicht van reststromen, bijproducten en halffabrikaten. Daarnaast stimuleert Groningen Seaports samenwerking op gebiedsniveau en ondersteunt ontwikkeling van cross-sectorale initiatieven.

Aanleg walstroom

Groningen Seaports legt walstroom aan op verschillende kades en steigers. Dieren worden niet meer gehinderd door lawaai van generatoren van stil liggende schepen. Daarnaast draagt walstroom bij aan een verminderde CO₂-uitstoot.

Diervriendelijke verlichting

Groningen Seaports kiest voor een combinatie van diervriendelijke en energiezuinige verlichting van de openbare ruimte op Oosterhorn. Daarnaast overweegt Groningen Seaports om aanvullende eisen te stellen aan bedrijven, om ook op de bedrijfspervenien lichthinder zoveel mogelijk te beperken.

Beeldkwaliteitseisen

Groningen Seaports hanteert voor de meeste deellocaties beeldkwaliteitseisen om de ruimtelijke kwaliteit van Oosterhorn te versterken. De beeldkwaliteitseisen zijn ondermeer van toepassing op de vormgeving van gebouwen aan doorgaande wegen en op zichtlocaties. Op basis van maximale bouwhoogtes en beplanting waarborgt Groningen Seaports vloeiende overgangen naar het omliggende landschap.

2 WATER

2.1 Algemeen

Het vestigingsbeleid van Groningen Seaports heeft een sterke focus op het thema water. Diverse beleidsmaatregelen, zoals de aansluiting van bedrijven op utility infrastructuur, synergie en clustering, dragen bij aan de reductie van negatieve milieueffecten die mogelijk gepaard gaan met de ontwikkeling van het bedrijventerrein. Beleidsmaatregelen leiden voornamelijk tot positieve effecten vanwege het hergebruiken van proceswater, waardoor minder onttrekking van grond- en oppervlaktewater nodig is. Het hergebruik van water leidt tevens tot een reductie van afvalwater en warmtelozingen.

2.2 Beoordeling criteria

Verwerking hemelwater

Dit criterium wordt voor de varianten groene groei en grijze groei als neutraal (0) beoordeeld; de verharding in het plangebied neemt toe (versnelde afvoer hemelwater) maar er wordt tevens compenserende waterberging aangelegd.

In het waterstructuurplan voor Oosterhorn is vastgesteld dat natuurlijke waterberging zal worden uitgebreid in deelgebieden en aan de randen van het bedrijventerrein, waardoor een bergingstekort en daarmee wateroverlast wordt voorkomen. Deze maatregel wordt ook benadrukt in het vestigingsbeleid. Groningen Seaports streeft tevens het hergebruik van hemelwater na. Dit wordt gefaciliteerd door de utility infrastructuur. Het ontwikkelen van natuurlijke waterberging in combinatie met het hergebruik van hemelwater, leidt tot een betere verwerking van hemelwater dan in de huidige situatie het geval is. Daarom is dit criterium als positief (+) beoordeeld.

Functioneren watersysteem

Dit criterium is in het MER als neutraal (0) beoordeeld. Het vestigingsbeleid gaat niet nader in op het functioneren van het watersysteem. De beoordeling blijft neutraal (0).

Inundatie uit oppervlaktewater

Dit criterium is als neutraal (0) beoordeeld in het MER.

Groningen Seaports is voornemens natuurvriendelijke waterberging te ontwikkelen. Dit leidt tot een reductie van het risico op inundatie. Het effect is daarom als positief (+) beoordeeld.

Wateronttrekking voor koeling of proceswater

Dit criterium is in het MER als neutraal (0) beoordeeld.

Het vestigingsbeleid heeft een positieve invloed op de wateronttrekkingen. Door een circulaire economie te stimuleren, gebruik te maken van de utility infrastructuur, synergie te stimuleren en clustermanagement mag worden verwacht dat minder onttrekking van water nodig is. Ervan uitgaande dat de beleidsmaatregelen de reeds bestaande onttrekkingen vermindert, wordt het effect als positief (+) beoordeeld.

KRW normen prioritare stoffen en overige verontreinigende stoffen

In het MER is dit criterium als zeer negatief (--) beoordeeld. Als aanvullende maatregelen worden genomen, is de beoordeling licht negatief tot neutraal (-/0).

De ontwikkeling en toepassing van utility infrastructuur en het stimuleren van cradle-to-cradle productiecycli hebben een positief effect op dit criterium, omdat afvalwater uit het ene bedrijf kan worden benut als proceswater voor een ander bedrijf. De totale emissie zou dan af moeten nemen. Bij volledige implementatie van het vestigingsbeleid wordt geen significante toename van het aantal lozingen verwacht. Het aantal lozingen neemt mogelijk zelfs af wanneer afvalwater door een ander bedrijf wordt benut als proceswater. Het criterium is daarom als positief beoordeeld (+).

Warmtelozingen

In het MER is dit criterium als zeer negatief (--) beoordeeld. Met aanvullende maatregelen is het effect op dit criterium neutraal (0).

Het vestigingsbeleid van Groningen Seaports heeft naar verwachting een positief effect op de cumulatieve effecten van individuele lozingen. Door het inzetten van utility infrastructuur wordt het bijvoorbeeld mogelijk gemaakt om de warmte van koelwater van het ene bedrijf te benutten in een ander bedrijf. Hierdoor zullen naar verwachting minder warmtelozingen gedaan worden ten opzichte van de huidige situatie. Bij volledige implementatie van het vestigingsbeleid hebben voorgestelde beleidsmaatregelen een positief (+) effect op dit criterium.

Vertroebeling

Dit criterium wordt in het MER als neutraal (0) beoordeeld omdat de verwachte effecten niet groot zijn.

Vertroebeling wordt voornamelijk veroorzaakt door het opwoelen van slib, door bijvoorbeeld scheepvaartbewegingen. Groningen Seaports heeft samen met stakeholders een programma om

vertroebeling te reduceren. Dit programma heeft tot doel dat er in de toekomst op grote schaal - 1 miljoen ton per jaar - slib uit het estuarium wordt gehaald. Momenteel lopen een aantal pilotprojecten.

Zo wordt slib uit de Eems-Dollard momenteel gebruikt bij de dijkversterking Eemshaven-Delfzijl. Bij deze werkzaamheden wordt deels ook een dubbele dijk aangelegd, waardoor een tussenliggende polder ontstaat. Deze polder kan met elk getij vollopen, waardoor slib achterblijft. Op den duur kan dit slib worden omgezet in klei, dat als basis voor dijk materiaal kan dienen.

Rijkswaterstaat gaat de Griesberg opruimen, een eiland van 18 hectare dat bij eb droogvalt. Deze berg is indertijd ontstaan door de legale lozing op de Eems van kalkgries, een bijproduct van de productie van soda, door fabrikant Brunner Mond.

Rijkswaterstaat baggert ook de vaargeul Eemshaven-Noordzee uit. Van de klei wordt een broedeiland voor onder andere de Noordse stern aangelegd. Ook wordt er slib uitgereden over akker in de Veenkoloniën. De eerste proef met slib over akkers met bieten, die dit voorjaar plaatsvond, levert goede resultaten op en wordt daarom uitgebreid.

Doordat het aantal scheepvaartbewegingen toeneemt bij ontwikkeling van het industrieterrein, wordt er voorsnog vanuit gegaan dat het programma van Groningen Seaports voornamelijk een mitigerend effect heeft. De beoordeling van dit criterium blijft daarom neutraal (0). Uitvoering van het programma tegen vertroebeling kan op termijn leiden tot een positieve beoordeling.

Risico op verzilting door onttrekking

Dit criterium wordt in het MER als neutraal (0) beoordeeld.

Op Oosterhorn vinden geen grondwateronttrekkingen plaats ten behoeve van industrie. Wel wordt water aangevoerd vanuit andere gebieden. Dit water is mogelijk aan het grondwater onttrokken. Maatregelen uit het vestigingsbeleid, zoals het inzetten van utility infrastructuur en het synergiebeleid, leiden ertoe dat bedrijven op Oosterhorn steeds meer gebruik maken van restwater als proceswater voor de industrie. Daarnaast wordt water van waterzuiveringsinstallaties hergebruikt en geschikt gemaakt als proceswater. Deze ontwikkeling draagt er toe bij dat steeds minder water aangevoerd hoeft te worden, waardoor het beleid van Groningen Seaports leidt tot een verminderd risico op verzilting door onttrekking. Het effect op dit criterium is daarom als positief (+) beoordeeld.

Invloed op grondwater (kwantiteit)

Dit criterium heeft betrekking op de effecten van de ontwikkeling van het bedrijventerrein op de vermindering infiltratie in het grondwater. In het MER is de invloed op grondwater als neutraal (0) beoordeeld.

In het vestigingsbeleid zijn geen maatregelen genoemd die de toename van verharding voorkomen of reduceren. Wel wordt natuurlijke waterberging ontwikkeld en wordt hemelwater middels de utility infrastructuur hergebruikt. Omdat de verharding wel toeneemt, blijft de effectbeoordeling neutraal (0).

Grondwateronttrekking

Dit criterium is in het MER als neutraal (0) beoordeeld omdat eventuele negatieve effecten van een toename van de grondwateronttrekkingen zijn ondervangen in wet- en regelgeving (voor grondwateronttrekkingen zijn vergunningen nodig). Cumulatieve effecten zijn voldoende ondervangen.

Het beleid van Groningen Seaports heeft een positief effect op dit criterium. De effectbeoordeling is positief (+), de argumentatie voor deze beoordeling komt overeen met de argumentatie voor het criterium 'risico op verzilting door onttrekking'.

Risico op verslechtering grondwaterkwaliteit

Door een toename van grondwateronttrekkingen is het mogelijk dat het grondwater verder verzilt. Daarnaast kan het mogelijk zijn dat er via atmosferische depositie verontreinigende stoffen op de

onverharde oppervlakken terecht komen. Verharde oppervlakken worden daarom voorzien van een vloeistofdichte bestrating. In het MER is dit effect als negatief beoordeeld (-).

Het vestigingsbeleid van Groningen Seaports heeft met name een positief effect op de grondwateronttrekkingen, zoals beschreven bij het criterium 'risico op verzilting door onttrekking'. Daarnaast legt Groningen Seaport walstroom aan, waardoor stikstofdepositie in beperkte mate afneemt. Omdat andere bronnen van stikstofdepositie blijven bestaan en mogelijk toenemen bij de ontwikkeling van Oosterhorn, is dit criterium als licht negatief tot neutraal (-/0) beoordeeld.

Waterveiligheid (risico's voor primaire en secundaire keringen)

Dit criterium is in het MER als neutraal (0) beoordeeld. Het vestigingsbeleid gaat niet nader in op dit criterium, de beoordeling blijft neutraal (0).

3 BODEM

In het vestigingsbeleid geeft Groningen Seaports aan uit te gaan van de wettelijke kaders voor bodembeheer en archeologische bodemschatten. In de groene en grijze groeivarianten is ook uitgegaan van wettelijke kaders, waardoor de beoordeling van de criteria voor het thema bodem gelijk blijft aan de beoordeling uit het MER.

4 NATUUR

4.1 Algemeen

Sinds 2006 draagt Groningen Seaports het Ecoports-label. Dit label betekent dat Groningen Seaports zijn milieu- en duurzaamheidprestaties elke twee jaar aantoonbaar verbetert en dat nieuwe kansen voor verduurzaming worden opgepakt. Groningen Seaports heeft dan ook de ambitie om Oosterhorn op een milieu- en natuurvriendelijke manier uit te breiden. Hiertoe zet Groningen Seaports ondermeer in op de aanleg van walstroom, diervriendelijke verlichting, en de ontwikkeling van tijdelijke natuur op de percelen waar nog geen bedrijf gevestigd is. De aanleg van utility infrastructuur en het synergiebeleid dragen indirect ook bij aan positievere effecten op natuur, doordat deze beleidsmaatregelen leiden tot minder rest- en afvalstoffen die anders tot milieuverontreiniging zouden leiden.

4.2 Beoordeling criteria

Geluid (boven en onder water, heiwerkzaamheden)

In het MER is het criterium natuur als negatief (-) beoordeeld, onder andere vanwege de toename van het aantal scheepvaartpassages. Het vestigingsbeleid heeft vanwege de aanleg van walstroom een positief effect op dit criterium, met name op onder water geluid. Het vestigingsbeleid heeft echter geen invloed op de toename van het aantal scheepvaartpassages, waardoor er nog steeds negatieve effecten optreden voor dit criterium. De beoordeling blijft daarom negatief (-).

Licht

Vanwege de volledige invulling van het industrieterrein neemt het lichtbelast oppervlak toe. Daarom is het criterium in het MER als negatief (-) beoordeeld.

Het vestigingsbeleid heeft een positief effect op verstoring door licht, vanwege de aanleg van diervriendelijke verlichting in de openbare ruimte. Daarbij houdt Groningen Seaports rekening met de vleermuispopulatie door niet (overal) te kiezen voor groen licht.

Groningen Seaports stimuleert bedrijven om ook op de bedrijfsterreinen te kiezen voor diervriendelijke verlichting. In principe worden geen harde verlichtingseisen gesteld, maar als er aanleiding toe is kunnen in

het contract voorwaarden worden opgenomen ten aanzien van licht. Bij volledige implementatie van het vestigingsbeleid treedt naar verwachting een positief (+) effect op ten opzichte van de huidige situatie.

Optische verstoring/silhouetwerking

Uit het MER blijkt dat de frequentie van verstoring toeneemt maar het oppervlak dat verstoord wordt gelijk blijft aan de referentiesituatie. Vanwege de toename van de frequentie is dit criterium in het MER als negatief (-) beoordeeld.

Het vestigingsbeleid gaat niet nader in op dit criterium, daarom blijft de beoordeling gelijk aan de beoordeling in het MER.

Oppervlakteverlies

De inrichting van het haven- en industrieterrein leidt tot het verlies van leefgebied van beschermde soorten. Daarom is in het MER het effect op dit criterium als negatief (-) beoordeeld.

In het vestigingsbeleid investeert Groningen Seaports in tijdelijke natuur, tot percelen ontwikkeld worden. Hoewel deze ambitie ertoe bijdraagt dat het oppervlakteverlies minder drastisch is, neemt het aantal hectare leefgebied toch af ten opzichte van de huidige situatie. Daarom blijft de beoordeling negatief (-).

Versnippering/veranderingen in populatiedynamiek

Voor de beoordeling van veranderingen in populatiedynamiek is in het MER met name rekening gehouden met het aantal aanvaringsslachtoffers als gevolg van windturbines. De beoordeling van dit criterium is negatief (-).

Als mitigerende maatregel voor aanvaringsslachtoffers legt Groningen Seaports een broedeiland en kwelders aan. Op dit moment wordt gezocht naar geschikte locaties binnen het beheersgebied. Vanwege deze aanvullende maatregelen is het effect op dit criterium als neutraal (0) beoordeeld.

Vermesting of verzuring

In het MER is het criterium vermisting of verzuring als zeer negatief (--) beoordeeld, omdat kritische depositiewaarden van één of meer habitattypen wordt overschreden.

In het vestigingsbeleid worden diverse maatregelen voorgesteld die vermisting en verzuring tegengaan. Zo dragen het synergiebeleid en de aanwezigheid van utility infrastructuur ertoe bij dat minder grondstoffen aangevoerd hoeven te worden van buitenaf, waardoor een minder sterke toename van verkeersstromen van en naar het industrieterrein te verwachten is dan in het MER is voorspeld. Ook binnen het industrieterrein zijn minder verkeersstromen te verwachten door co-siting in combinatie met clustermanagement. Deze maatregelen stimuleren de uitwisseling van restproducten en halffabricaten tussen bedrijven. Hierdoor hoeven minder grondstoffen en reststoffen aan- en afgevoerd worden, en worden ook minder uitlaatgassen uitgestoten (omdat deze zoveel mogelijk hergebruikt worden). Tot slot leidt de aanleg van walstroom tot een beperkte reductie van de stikstofdepositie door het stilleggen van schepen in de haven. Op basis van het vestigingsbeleid kan echter niet worden uitgesloten dat kritische depositiewaarden worden overschreden, daarom is het effect als licht negatief tot neutraal beoordeeld (-/0).

Verontreiniging en thermische effecten

In het MER is als uitgangspunt gehanteerd dat minimaal moet worden gedaan aan de KRW-normen die worden afgedwongen via de vergunningverlening. Daarom is het effect op verontreiniging als neutraal (0) beoordeeld.

Het vestigingsbeleid heeft een positief effect op verontreiniging door het aanleggen van walstroom, waardoor stikstofdepositie wordt gereduceerd. Daarnaast leidt de focus van het beleid op een circulaire economie mogelijk tot een verminderde emissie-uitstoot. Het effect op dit criterium wordt daarom als positief (+) beoordeeld.

Ook voor thermische effecten is er in het MER vanuit gegaan dat aan de wettelijke normen wordt voldaan, waardoor de effectbeoordeling licht negatief/neutraal (-/0) is.

Het vestigingsbeleid heeft een positieve invloed op dit criterium, doordat restwarmte en proceswater zoveel mogelijk worden hergebruikt. Hierdoor worden lozingen beperkt en wordt verwacht dat de thermische effecten niet of nauwelijks zullen toenemen ten opzichte van de huidige situatie. Bij volledige implementatie van het vestigingsbeleid nemen effecten mogelijk zelfs af. Het effect is daarom als positief (+) beoordeeld.

Verdroging of vernatting

In het MER is het effect op verdroging of vernatting als neutraal beoordeeld (0). Het vestigingsbeleid gaat niet nader in op dit criterium. De beoordeling blijft daarom neutraal (0).

5 LANDSCHAP

5.1 Algemeen

Groningen Seaports besteedt in het vestigingsbeleid specifiek aandacht aan landschap en ruimtelijke kwaliteit. Voor de meeste deellocaties stelt Groningen Seaports beeldkwaliteitseisen. Deze eisen zijn onder andere van toepassing op de vormgeving van gebouwen aan doorgaande wegen en op zichtlocaties. Daarnaast stelt Groningen Seaports eisen aan de maximale bebouwingshoogten en beplanting, waardoor een vloeiende overgang naar het omliggende landschap wordt gestimuleerd.

5.2 Beoordeling criteria

Openheid

De ontwikkeling van haven- en industrieterrein Oosterhorn heeft een sterk negatief (--) effect op de openheid van het landschap. De voorgenomen ontwikkelingen leiden onvermijdelijk tot de aantasting van de openheid in het gebied. In het vestigingsbeleid wordt niet ingegaan op dit criterium, daarom is de beoordeling uit het MER overgenomen.

Relatieve duisternis

In het MER is ervan uitgegaan dat de ontwikkeling van het industrieterrein leidt tot een toename van de hoeveelheid kunstmatig licht. In de beoordeling is rekening gehouden met het Omzomingsplan, dat mogelijk een deel van het kunstmatige licht tegenhoudt. Het effect is in het MER beoordeeld als negatief tot zeer negatief (-/-).

Het vestigingsbeleid heeft positieve effecten op het criterium relatieve duisternis, zoals al naar voren kwam voor het criterium licht onder het thema Natuur. Nieuw aan te leggen verlichting en verlichting die aan vervanging toe is wordt op basis van het beleid vervangen door diervriendelijke verlichting. Dit type verlichting straalt enkel uit naar het te verlichten oppervlak, waardoor er geen sprake is van opwaarts strooilicht (lichtvervuiling). Bovendien zijn de nieuwe armaturen dimbaar, dit komt de duisternis ten goede.

Zoals aangegeven voor het criterium licht onder het thema Natuur, stimuleert Groningen Seaports bedrijven om ook op de percelen te kiezen voor duurzame verlichting. Als diervriendelijke verlichting ook op de bedrijfsperven worden toegepast, is het effect op de relatieve duisternis positief ten opzichte van de huidige situatie (+).

Bestaande landschappelijke kwaliteiten

In het MER is dit criterium beoordeeld als positief (+) omdat de ontwikkeling van Oosterhorn het contrast tussen het industriegebied en de cultuurhistorische relictten van de oorspronkelijke nederzettingen zal verscherpen. Ook het Omzomingsplan versterkt het contrast tussen industrielandchap en agrarisch cultuurlandschap en relictten. Door een vollediger invulling van het industrieterrein, krijgt het terrein bovendien meer samenhang.

Groningen Seaports investeert in de instandhouding en versterking van historisch waardevolle landschappen en relictten (zoals Weiwerd). Relictten worden daarbij passend ingericht. Dit, in combinatie met een grotere eenheid in het gebied door volledige invulling, leidt tot een zeer positieve (++) effectbeoordeling.

Zichtbaarheid

In het MER is het criterium zichtbaarheid als negatief (-) beoordeeld, omdat zichtbaarheid van het industrieterrein toeneemt naarmate het verder wordt ingevuld.

In positieve zin zorgt een verdere invulling van het industrieterrein voor meer eenheid die leidt tot een toename van de visuele rust. Het Omzomingsplan biedt bovendien een scherpe scheidingslijn tussen industrie en het omliggende landschap.

Als relictten behouden en toegankelijk blijven, blijft de belevingswaarde behouden. Mogelijk wordt de belevingswaarde zelfs vergroot door het contrast tussen de historische relictten en industrie. Naast de investering in historische relictten, stelt Groningen Seaports ook beeldkwaliteitseisen aan bedrijven, zo zijn er bijvoorbeeld aanvullende regels voor maximale bouwhoogten.

Ondanks de mitigerende maatregelen die in het vestigingsbeleid zijn genoemd neemt met de ontwikkeling van het gebied de zichtbaarheid van industrie toe. Het effect is daarom beoordeeld als licht negatief tot neutraal (-/0).

6 VERKEER

6.1 Algemeen

De vestigingskeuze van bedrijven wordt mede bepaald door de efficiëntie van verkeersstromen. Maatregelen als co-siting, clustering en clustermanagement stimuleren een efficiënte inrichting. Terreinen grenzend aan water zijn vanwege bereikbaarheid bijvoorbeeld voorbehouden aan met een (zee)havengebonden bedrijvigheid. Dezelfde afweging wordt gemaakt voor bedrijfspercelen grenzend aan railinfrastructuur.

Utility infrastructuur en het synergiebeleid dragen eveneens bij aan efficiënte vervoersstromen doordat minder grondstoffen aangevoerd, en minder afvalstoffen afgevoerd hoeven te worden. Hierdoor worden verkeersstromen binnen het industrieterrein en de verkeersstromen van en naar het terrein ingeperkt, wat positieve effecten heeft op de verkeersintensiteiten.

6.2 Beoordeling criteria

Intensiteiten

In het MER is het criterium intensiteiten (wegverkeer) als sterk negatief (--) beoordeeld voor de groene en grijze groeivarianten, omdat een sterke groei aan verkeersbewegingen wordt verwacht.

De beleidsmaatregelen die in paragraaf 6.1 worden genoemd, beperken naar verwachting de groei in het aantal verkeersbewegingen van en naar Oosterhorn, en binnen het haven- en industriegebied. Aangezien verkeersintensiteiten naar verwachting nog steeds zullen toenemen ten opzichte van de referentiesituatie, is het criterium 'intensiteiten' als negatief (-) beoordeeld.

I/C-verhouding

I/C verhoudingen geven congestiegevoeligheid weer. In het MER is het criterium als neutraal beoordeeld (0). De I/C-verhouding is een afhankelijke van wegintensiteiten, dit betekent dat een lagere intensiteit de congestiegevoeligheid ten goede komt. Op basis van het vestigingsbeleid blijft het effect op dit criterium neutraal (0), dit omdat de hoeveelheid verkeer wel toeneemt ten opzichte van de referentiesituatie.

Robuustheid

In een robuust netwerk zijn voldoende toeleidende wegen die goed bereikbaar zijn voor hulpdiensten. De robuustheid neemt af naarmate het wegennet zwaarder wordt belast. In het MER is dit criterium als licht negatief (-) beoordeeld.

Beleidsmaatregelen uit het vestigingsbeleid leiden tot een lagere toename van verkeersintensiteiten, dit komt ook de robuustheid van het wegennet ten goede. Omdat verkeersintensiteiten wel toenemen ten opzichte van de referentiesituatie, blijft de beoordeling van het criterium robuustheid ook licht negatief (-).

Verkeersveiligheid

In het MER is het criterium verkeersveiligheid als licht negatief (-) beoordeeld, omdat een toename van het aantal motorvoertuigen leidt tot veiligheidsrisico's. Grote verkeersveiligheidsrisico's worden echter niet verwacht.

Een lagere verkeersintensiteit leidt ook tot lagere verkeersveiligheidsrisico's. Aangezien het veiligheidsrisico in de MER-varianten slechts beperkt toenemen, is de inschatting dat de toename van het veiligheidsrisico op basis van het vestigingsbeleid nihil zijn. Het effect op de verkeersveiligheid is daarom als neutraal (0) beoordeeld.

Bereikbaarheid binnenvaart

In het MER is de bereikbaarheid van de binnenvaart als neutraal (0) beoordeeld.

Groningen Seaports optimaliseert de bereikbaarheid door terreinen grenzend aan water te reserveren voor bedrijven met een havengebonden bedrijvigheid. Omdat op basis van het vestigingsbeleid de capaciteit van de haven gelijk blijft, is het effect als neutraal (0) beoordeeld.

Bereikbaarheid zeevaart

In het MER is de bereikbaarheid van de zeevaart als neutraal (0) beoordeeld.

Groningen Seaports optimaliseert de bereikbaarheid door terreinen grenzend aan water te reserveren voor bedrijven met een (zee)havengebonden bedrijvigheid. Omdat op basis van het vestigingsbeleid de capaciteit van de haven gelijk blijft, is het effect als neutraal (0) beoordeeld.

Nautische veiligheid

In het MER is de nautische veiligheid als negatief (-) beoordeeld. In het vestigingsbeleid van Groningen Seaports wordt niet nader ingegaan op dit criterium, daarom blijft de effectbeoordeling negatief (-).

Bereikbaarheid railverkeer

In het MER is de bereikbaarheid railverkeer als zeer negatief (--) beoordeeld omdat het aantal goederentreinbewegingen bij de voorgenomen ontwikkeling toeneemt met meer dan 10%. De toename staat gelijk aan het technische maximum aantal treinen dat gebruik kan maken van de spoorverbinding richting Oosterhorn.

Groningen Seaports optimaliseert de bereikbaarheid door terreinen grenzend aan het spoor te reserveren voor bedrijven met een spoorgebonden bedrijvigheid. Dit verandert echter niets aan de capaciteit van de spoorverbinding. Het effect is daarom als zeer negatief (--) beoordeeld.

7 GELUID

Groningen Seaport stelt een geluidsverdeelplan op, waarin geluidsruimte optimaal wordt verdeeld. Daarnaast vergoedt Groningen Seaports geluidsisolerende maatregelen aan woningen waar een overschrijding van geluidsbelasting dreigt bij verdere ontwikkeling van het gebied. De realisatie van walstroom draagt daarnaast bij aan een reductie van lawaai veroorzaakt door generatoren van schepen. Daarom is sprake van een lichte verbetering ten aanzien van de referentiesituatie.

8 LUCHTKWALITEIT

8.1 Algemeen

Groningen Seaports benoemt in het vestigingsbeleid verschillende maatregelen die een positief effect hebben op de luchtkwaliteit. Het gaat ondermeer om maatregelen als synergie, het benutten van de utility infrastructuur, co-siting, clustermanagement en de aanleg van walstroom. Daarbij is het gebruik van walstroom verplicht gesteld middels de havenverordening. Voor een volledig overzicht van relevante maatregelen en bijbehorende argumentatie wordt verwezen naar het criterium 'vermesting of verzuring' onder het thema Natuur.

8.2 Beoordeling criteria

Blootgestelden binnen overschrijdingsgebied

Uit het MER blijkt dat de verwachte toename in immissies van fijn stof (PM_{10} en $PM_{2,5}$) beperkt is. Deze criteria zijn daarom als neutraal beoordeeld (0).

Binnen het overschrijdingsgebied NO_2 , PM_{10} en $PM_{2,5}$ zijn volgens het MER geen blootgestelde aanwezig en er worden geen grenswaarden overschreden. Het aantal blootgestelden verandert niet door het vestigingsbeleid, waardoor het effect op dit criterium, net als in het MER, als neutraal (0) is beoordeeld.

Verschuiving blootgestelden binnen verschilcontouren

Bij volledige invulling van het plangebied neemt het aantal blootgestelden aan NO_2 significant toe. Het effect is in het MER daarom als zeer negatief (--) beoordeeld.

Zoals aangegeven onder het thema Natuur, hebben maatregelen uit het vestigingsbeleid een positief effect op de uitstoot van NO_2 en andere uitlaatgassen. Ondermeer co-siting en het benutten van utility infrastructuur ondervangen en reduceren de uitstoot van NO_2 (zie criterium vermesting en verzuring onder het thema Natuur voor een uitgebreide uitwerking). Ook de aanleg van walstroom draagt in beperkte mate bij aan het verlagen van de stikstofdepositie door schepen. Concentraties aan NO_2 nemen naar verwachting nog steeds toe bij volledige ontwikkeling van het bedrijventerrein, daarom is het effect op dit criterium als negatief (-) beoordeeld.

9 GEUR

Groningen Seaports stelt planologische kaders op gebied van milieu en omgeving, geur maakt hier ook een onderdeel van uit. Omdat de kaders in het vestigingsbeleid niet nader uitgewerkt zijn blijft de beoordeling gelijk aan de effectbeoordeling uit het MER, namelijk positief tot zeer positief (+/++).

10 LICHT

10.1 Algemeen

Groningen Seaports zet in op diervriendelijke en energiezuinige verlichting. De voordelen van deze beleidsmaatregel zijn uitgebreid besproken voor het criterium licht onder het thema Natuur, en voor het criterium relatieve duisternis onder het thema Landschap. Deze voordelen zijn ook relevant voor de criteria behorende bij het thema Licht.

10.2 Beoordeling criteria

Directe lichtinval

Voor het criterium directe lichtinval is in het MER uitgegaan van de minimale vereiste verlichtingssterkte op werkplekken. Uit het MER blijkt dat bij ontwikkeling van het industrieterrein, de verlichtingssterkte met name

rondom de braakliggende gebieden zal toenemen. Omdat in dit gebied relatief weinig woningen aanwezig zijn, is het effect van dit criterium als neutraal (0) beoordeeld.

Zoals besproken voor de thema's Natuur en Landschap, is het uitgangspunt van het vestigingsbeleid dat het terrein wordt ingericht met diervriendelijke verlichting. Doordat strooilicht wordt beperkt, en nieuwe armaturen dimbaar zijn, wordt geen toename de directe lichtinval verwacht. Bij volledige implementatie van het vestigingsbeleid neemt de directe lichtinval zelfs af. Het criterium is daarom als positief (+) beoordeeld.

Zichtbaarheid (hemelhelderheid)

In het MER is aangegeven dat de hemelhelderheid in de directe omgeving van het plangebied sterk kan toenemen als gevolg van de voorgenomen ontwikkelingen. Het effect op dit criterium is dan ook als sterk negatief (--) beoordeeld.

Doordat in het vestigingsbeleid wordt gekozen voor een verlichtingstype dat gekenmerkt wordt door een lage intensiteit en vrijwel geen strooilicht, is naar verwachting geen sprake van een toename van de hemelhelderheid. Als duurzame verlichting zowel in de openbare ruimte als op de bedrijfspercelen wordt toegepast, neemt de hemelhelderheid naar verwachting af. Het effect op dit criterium bij volledige implementatie van het vestigingsbeleid is daarom positief (+).

11 GEZONDHEID

Het vestigingsbeleid van Groningen Seaports heeft ten opzichte van de scenario's uit de MER een positief effect op luchtkwaliteit (zie ook het thema Luchtkwaliteit). Daarnaast stelt Groningen Seaports beleidskaders op gebied van geur, en worden maatregel genomen indien sprake is van geluidshinder. Een uitgebreidere beschrijving van maatregelen staat vermeld onder de thema's Geur en Geluid.

12 EXTERNE VEILIGHEID

Het vestigingsbeleid heeft niet per definitie effect op het thema externe veiligheid, maar het beleid biedt wel kansen. Leveringszekerheid kan worden geborgd door aansluiting op utility infrastructuur. Bovendien kan Groningen Seaports door een slimme inrichting van de utility infrastructuur wildgroei van buizen en leidingen voorkomen en kunnen veiligheidsafstanden worden vergroot, waardoor risico's worden verkleind. Doordat Groningen Seaports de utility infrastructuur zelf in beheer heeft, is de kwaliteit van de leidingen op het gehele industrieterrein geborgd.

In het vestigingsbeleid gaat Groningen Seaports momenteel niet in op de situering van windturbines, dit heeft echter wel invloed op de effecten op straalpaden, de effecten op vliegverkeer en radar en op veiligheidsrisico's vanwege afbreken wieken van windmolens. Het effect op deze criteria is daarmee gelijk aan de effecten in het MER.

13 DUURZAAMHEID EN RUIMTEGEBRUIK

13.1 Algemeen

Het vestigingsbeleid van Groningen Seaports heeft een sterke focus op duurzaamheid. De volgende beleidsaspecten hebben een positief effect op het thema duurzaamheid en ruimtegebruik, ten opzichte van de beoordeling in de MER:

- Aansluiting op utility infrastructuur: heeft een positief effect op het efficiënt gebruik van ruimte vanwege een gezamenlijk aan- en afvoersysteem van grondstoffen en reststoffen. Binnen de utility infrastructuur worden verschillende (semi-)gesloten kringlopen gerealiseerd voor grondstoffen en reststoffen, en voor restwarmte.

- Reservering van preferente synergiezoekgebieden: een bedrijf mag zich alleen nabij een van de bestaande clusters vestigen als sprake is van synergie. Samenhang tussen bedrijven bevordert een duurzame bedrijfsvoering doordat bedrijven grondstof- en afvalstromen slim kunnen combineren.
- Co-siting: door bedrijven in de buurt te plaatsen van bedrijven waaraan wordt geleverd, of waarvan het bedrijf afneemt, worden vervoersstromen zoveel mogelijk ingeperkt.
- Clustering: Groningen Seaports streeft naar clustervorming waarbij sprake is van diversiteit, functionele dwarsverbanden en minimale onderlinge hinder. Doordat vervoersstromen zo efficiënt mogelijk worden ingericht en energie, grond- en reststoffen zo slim mogelijk worden benut zijn er positieve effecten op verschillende criteria binnen het thema Duurzaamheid en Ruimtegebruik.
- Clustermanagement: met behulp van clustermanagement ondersteunt Groningen Seaports bedrijven bij het tot stand komen van samenwerkingsverbanden op gebiedsniveau, en bij de ontwikkeling van cross-sectorale initiatieven. Hiermee stimuleert Groningen Seaports actief een duurzame bedrijfsvoering.
- Aanleg walstroom: Groningen Seaports legt walstroom aan op verschillende kades en steigers en stelt het gebruik van walstroom verplicht, dit heeft een positief effect op verschillende criteria binnen het thema Duurzaamheid en Ruimtegebruik.

13.2 Beoordeling criteria

Efficiënt ruimtegebruik

Het samenbrengen van organisch-chemische bedrijven in één gebied wordt als efficiënt ruimtegebruik beschouwd. Daarom is dit criterium in het MER voor beide varianten als positief (+) beoordeeld.

In het vestigingsbeleid van Groningen Seaports wordt ingegaan op efficiënt ruimtegebruik. Door bij de inrichting van het gebied rekening te houden met synergie tussen bedrijven, wordt het gebied zo efficiënt mogelijk ingericht. Op basis van het vestigingsbeleid is dit criterium daarom beoordeeld als zeer positief (++).

Meervoudig ruimtegebruik

In het MER is het criterium meervoudig ruimtegebruik als neutraal (0) beoordeeld, omdat op een industrieterrein over het algemeen enkel functies aanwezig zijn die eigen bedrijfsprocessen ondersteunen. Er is niet of nauwelijks sprake van meervoudig ruimtegebruik.

Hoewel het vestigingsbeleid aanstuurt op synergie en daarmee een slimme samenwerking tussen bedrijven, zullen kavels naar verwachting toch slechts één (hoofd)functie kennen. De beoordeling van dit effect blijft daarom neutraal (0).

Energiegebruik

In het MER is dit criterium voor de groene groei als positief (+) beoordeeld, en voor de grijze groei is de beoordeling negatief (-). De redenering hierachter is dat bij groene groei naar verwachting gebruik kan worden gemaakt van geothermie (aardwarmte). Voor de grijze groei wordt er in het MER vanuit gegaan dat bedrijven hun energie verkrijgen uit fossiele brandstoffen.

De focus van het vestigingsbeleid op een circulaire economie, waarin reststoffen zoveel mogelijk hergebruikt worden, heeft een positief effect op dit criterium. Daarnaast biedt Groningen Seaports syngas (biogas) aan doormiddel van de aansluiting van bedrijven op de utility infrastructuur, dit is een duurzame energievariant. Daarom is het criterium energiegebruik als zeer positief (++) beoordeeld.

Gebruik van hernieuwbare energiebronnen

In de groene groeivariant wordt in het MER uitgegaan van de ontwikkeling van een biomassa-centrale, waardoor fors kan worden bespaard op het gebruik van aardgas. Dit criterium is in het MER als positief (+) beoordeeld. In de grijze variant maken bedrijven naar verwachting hoofdzakelijk gebruik van fossiele brandstof. Daarom is het criterium voor de grijze variant als negatief (-) beoordeeld.

De utility infrastructuur maakt het gebruik van syngas mogelijk, waardoor het gebruik van hernieuwbare energiebronnen op het industrieterrein toeneemt. Dit wordt ook ondersteund door de biomassa-centrale die

al op het terrein aanwezig is. Mogelijk wordt in de toekomst nog een biomassa gebouwd. Het criterium is vooralsnog als positief (+) beoordeeld.

Hergebruik van restwarmte

In het MER is al rekening gehouden met de positieve effecten van clustering voor het hergebruik van restwarmte. Het criterium is daarom als positief (+) beoordeeld.

Naast clustering dragen het synergiebeleid en de ontwikkeling van utility infrastructuur bij aan de mogelijkheden tot het hergebruiken van restwarmte. Op basis van het vestigingsbeleid is dit criterium daarom als zeer positief (++) beoordeeld.

Emissies van broeikasgassen/CO₂

In het MER is rekening gehouden met de mogelijkheid voor bedrijven om energie op te wekken uit biomassa. Deze vorm van energieopwekking draagt bij aan het verminderen van de emissie van broeikasgas CO₂. De groene groeivariant is daarom beoordeeld als zeer positief (++). Naar verwachting maken bedrijven in de grijze variant gebruik van fossiele brandstoffen, waardoor de uitstoot van CO₂ toeneemt. De grijze variant is in het MER beoordeeld als negatief (-).

Het vestigingsbeleid van Groningen Seaports stimuleert het gebruik van duurzame brandstoffen, met name door het aanbieden van syngas. Door de aanleg van walstroom stoten schepen ook minder emissies uit. Het criterium is daarom als zeer positief (++) beoordeeld.

Gebruik van primaire grondstoffen en water

In het MER is ervan uitgegaan dat bij groene groei geen, of slechts beperkt gebruik zal worden gemaakt van primaire grondstoffen. Het effect op dit criterium is daarom als positief (+) beoordeeld. Bij grijze groei is ervan uitgegaan dat wel gebruik wordt gemaakt van fossiele brandstoffen, de beoordeling is daarom negatief (-).

Op basis van het vestigingsbeleid wordt bij de inrichting van het industrieterrein rekening gehouden met synergie tussen bedrijven. Wanneer bedrijven voor elkaar een meerwaarde kunnen bieden, kunnen ze zich in hetzelfde cluster vestigen en gebruik maken van elkaars (rest)producten en grondstoffen. Dit betekent dat afvalwater van het ene bedrijf nog ingezet kunnen worden in een ander bedrijf en dat reststoffen door een ander bedrijf in het cluster nog benut kunnen worden. Hierdoor hoeven minder primaire grondstoffen en water gebruikt te worden. Het criterium is als positief (+) beoordeeld.

Mate van hergebruik/kringlopen

In het MER is aangegeven dat er kansen zijn voor de uitwisseling van reststoffen en halfproducten. Het effect van de varianten op dit criterium is als neutraal / positief (0/+) beoordeeld.

Het vestigingsbeleid heeft een positief effect op hergebruik en kringlopen. Met name de utility infrastructuur, clustermanagement, clustering en het zoeken van synergie dragen hiertoe bij. Cradle-to-cradle is het uitgangspunt van het beleid, dit houdt in dat er wordt uitgegaan van een volledige productiecycclus, waarin geen grondstoffen verloren gaan. Bij volledige implementatie van het beleid is het effect van dit criterium naar verwachting zeer positief (++).

Niet-herbruikbare afvalstoffen

In het MER worden kansen gezien om materialen te hergebruiken en niet-bruikbare afvalstoffen te beperken. Het criterium is daarom als neutraal / positief (0/+) beoordeeld.

Het vestigingsbeleid stimuleert ook het hergebruik van reststoffen en biedt hiervoor verschillende handvatten, zoals clustering en synergie. Het effect van het beleid op dit criterium is daarom als positief beoordeeld (+).

14 SLAGSCHADUW

Het vestigingsbeleid van Groningen Seaports heeft geen directe invloed op het thema slagschaduw. Daarom is bij de beleidsanalyse de beoordeling gelijk aan de effectbeoordeling uit de MER.

15 ARCHEOLOGIE

In het MER is het effect van de groene en grijze varianten op het criterium 'invloed bekende archeologische waarden' als zeer negatief (--) beoordeeld. Het criterium 'invloed op verwachte archeologische waarden' is voor beide varianten als negatief (-) beoordeeld.

In haar beleid gaat Groningen Seaports voor het thema archeologie uit van het wettelijk gestelde kader voor archeologische bodemschatten. Binnen dit kader is het in-situ behoud van archeologische waarden optimaal, dit is echter niet mogelijk bij de ontwikkeling van de locatie. Omdat elke situatie die de huidige situatie verstoort negatieve gevolgen kan hebben voor archeologie, blijft de score voor de criteria 'invloed bekende archeologische waarden' en 'invloed verwachte archeologische waarden' negatief (-).

Groningen Seaports (of een bedrijf dat zich op Oosterhorn gaat vestigen) mitigeert eventuele negatieve effecten op archeologische waarden door een onderzoekstraject op te starten waarin wordt nagegaan of een locatie daadwerkelijk archeologisch waardevol is. Indien dit het geval is worden archeologische bevindingen ex-situ bewaard.

Analyse Vestigingsbeleid GSP

drs. M. J. Schilt

M. M. K. Vanderschuren MSc.

10 maart 2016

Effectbeoordeling van het vestigingsbeleid van Groningen Seaports op de milieuthema's uit MER Oosterhorn

Kruistabel: invloed van beleidsmaatregelen op thema's

	Utility infra- structuur	Synergie- gebieden	Co-siting	Clustering	Cluster- manage- ment	Aanleg walstroom	Dier- vriendelijke verlichting	Beeld- kwaliteits- eisen
Water								
Bodem								
Natuur								
Landschap								
Verkeer								
Geluid								
Luchtkwaliteit								
Geur								
Licht								
Gezondheid								
Externe veiligheid								
Duurzaamheid								
Slagschaduw								
Archeologie								

Legenda:

 beleidsmaatregel heeft invloed op thema

beleidsmaatregel heeft geen invloed op thema

2. Water (I/II)

criterium	variant 1: groene groei	variant 2: grijze groei	Be- leid GSP	Onderbouwing beoordeling beleid GSP
<i>Oppervlaktewater-kwantiteit</i>				
verwerking hemelwater	0	0	+	Groningen Seaports ontwikkelt natuurvriendelijke waterberging en stimuleert het hergebruik van hemelwater middels de utility infrastructuur. Het effect is daarom als positief beoordeeld.
functioneren watersysteem	0	0	0	Het vestigingsbeleid stelt geen nadere eisen met betrekking tot het functioneren van het watersysteem. Het verwachte effect blijft daarom neutraal.
inundatie vanuit oppervlaktewater (NBW)	0	0	+	Groningen Seaports ontwikkelt natuurlijke waterberging. Dit leidt tot een reductie van het risico op inundatie vanuit het oppervlaktewater.
wateronttrekking voor koeling of proceswater	0	0	+	Het vestigingsbeleid heeft een positieve invloed op de wateronttrekkingen. Door een circulaire economie en synergie te stimuleren, gebruik te maken van een utility infrastructuur en door clustermanagement mag worden verwacht dat minder water zal worden onttrokken. Het verwachte effect is daarom positief.
<i>Oppervlaktewater-kwaliteit</i>				
KRW-normen prioritair stoffen en overige stoffen	--	--	+	Het vestigingsbeleid van Groningen Seaports heeft een positief effect op dit criterium. Wanneer afvalwater uit een bepaald bedrijf kan worden benut als proceswater voor een ander bedrijf, zou de totale emissie af moeten nemen. Bij volledige implementatie van het beleid is het verwachte effect positief.
KRW warmtelozingen	--	--	+	Cumulatieve effecten van individuele lozers zijn een mogelijk risico. Echter, beleidsmaatregelen uit het stimuleren het hergebruik van koelwater, waardoor minder warmtelozingen te verwachten zijn. Relevante beleidsmaatregelen zijn ondermeer het synergiebeleid en de focus op een circulaire economie. Het effect is als positief beoordeeld.
vertroebeling	0	0	0	Groningen Seaports heeft een omvangrijk programma om vertroebeling te reduceren. Doordat het aantal scheepvaartbewegingen door de ontwikkeling wel toeneemt, wordt er voorsnog vanuit gegaan dat het programma van GSP vooral een mitigerend effect heeft. Het effect blijft neutraal.

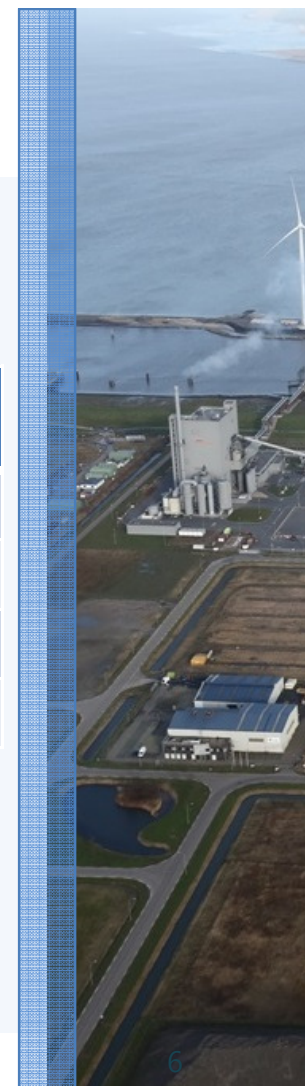
2. Water (II/II)

criterium	variant 1: groene groei	variant 2: grijze groei	Be- leid GSP	Onderbouwing beoordeling beleid GSP
risico op verzilting door onttrekking water	0	0	+	Het vestigingsbeleid van Groningen Seaports heeft een positief effect, omdat het synergiebeleid en gebruik van utility infrastructuur ertoe bijdragen dat minder water onttrokken wordt. De beoordeling wordt daarmee positief.
<i>grondwaterkwantiteit</i>				
invloed op grondwater (verminderde infiltratie)	0	0	0	Groningen Seaports compenseert verminderde infiltratie door de aanleg van natuurlijke waterberging en door hergebruik van hemelwater. Het effect blijft daarmee neutraal.
grondwateronttrekking	0	0	+	Het beleid van Groningen Seaports heeft een positief effect op dit criterium. Door stimuleren van kringlopen is naar verwachting minder onttrekking van grondwater nodig. De effectbeoordeling is positief.
<i>grondwaterkwaliteit</i>				
risico op verslechtering grondwaterkwaliteit	-	-	-/0	Het vestigingsbeleid van Groningen Seaports heeft met name een positief effect op de grondwateronttrekkingen. Daarnaast neemt stikstofdepositie door schepen in beperkte mate af door de aanleg van walstream. Omdat andere bronnen van stikstofdepositie blijven bestaan is het criterium beoordeeld als licht negatief tot neutraal.
<i>waterveiligheid</i>				
risico's voor primaire keringen	0	0	0	Het vestigingsbeleid gaat niet nader in op de risico's voor primaire keringen en draagt geen beleidsmaatregelen aan. De effectbeoordeling blijft daarom neutraal.
risico's voor secundaire keringen (boezemkades, polderkades)	0	0	0	Het vestigingsbeleid gaat niet nader in op de risico's voor secundaire keringen en draagt geen beleidsmaatregelen aan. De effectbeoordeling blijft daarom neutraal.

3. Bodem

criterium	variant 1: groene groei	variant 2: grijze groei	Be- leid GSP	Onderbouwing beoordeling beleid GSP
aardkundige waarden	0	0	0	Het vestigingsbeleid van Groningen Seaports heeft geen directe positieve effecten op aardkundige waarden. De effectbeoordeling blijft neutraal.
bodemzetting door ophoging	0	0	0	Het vestigingsbeleid van Groningen Seaports heeft geen directe positieve effecten op bodemzetting door ophoging. De effectbeoordeling blijft neutraal.
voorraad herbruikbare grondstoffen	-	-	-	Het vestigingsbeleid van Groningen Seaports heeft geen directe positieve effecten op bodemkwaliteit. De effectbeoordeling blijft negatief.
bodemkwaliteit	0	0	0	Het vestigingsbeleid van Groningen Seaports heeft geen directe positieve effecten op bodemkwaliteit. De effectbeoordeling blijft neutraal.

4. Natuur

Criterium		Variant 1: groene groei		Variant 2: grijze groei		Beleid GSP		Onderbouwing beoordeling beleid GSP
		NB- wet	FF- wet	NB- wet	FF- wet	NB- wet	FF- wet	
Geluid	Boven water	-	-	-	-	-	-	Walstroom heeft ten opzichte van de varianten een beperkt positief effect op de geluidsbelasting. Echter is op basis van de beschikbare situatie niet te concluderen of walstroom tot positieve effecten leidt ten opzichte van de huidige situatie.
	Onder water	-	-	-	-	-	-	
	Heiwerkzaamheden	-	-	-	-	-	-	
Licht		-	-	-	-	+	+	Als het vestigingsbeleid volledig wordt geïmplementeerd, en zowel de openbare ruimte als bedrijfsterreinen worden voorzien van diervriendelijke verlichting, heeft het beleid een positief effect op dit criterium.
Optische verstoring/ silhouetwerking		-	-	-	-	-	-	Het vestigingsbeleid gaat niet nader in op de invloed van de ontwikkeling op optische verstoring, daarom blijft de effectbeoordeling negatief.
Oppervlakteverlies		Nvt	-	Nvt	-	Nvt	-	Groningen Seaports zet in op tijdelijke natuur, dit heeft mogelijk tijdelijk positieve effecten op dit criterium. De totale oppervlakte van natuur neemt echter onvermijdelijk af, waardoor de effectbeoordeling negatief blijft.
Versnippering/verandering in populatiedynamiek		Nvt	-	Nvt	-	Nvt	0	Groningen Seaports legt een broedeiland en kwelders aan als mitigerende maatregel voor aanvaringsslachtoffers. De beoordeling wordt neutraal.
Vermesting of verzuring		--	Nvt	--	Nvt	-/0	Nvt	Het synergiebeleid, de utility infrastructuur, clustering en de aanleg van walstroom zijn enkele maatregelen uit het vestigingsbeleid die een positief effect hebben op de uitstoot van stikstof en andere uitlaatgassen. Omdat niet kan worden uitgesloten dat kritische waarden worden overschreden, is het criterium als licht negatief/neutraal beoordeeld.
Verontreiniging	Verontreiniging	0	0	0	0	+	+	Het vestigingsbeleid zet in op het beperken van lozingen en hergebruik van grondstoffen. Wanneer het vestigingsbeleid volledig is geïmplementeerd, heeft dit een positief effect op de criteria.
	Thermische effecten	-/0	-/0	-/0	-/0	+	+	

5. Landschap

Criterium	Variant 1: groene groei	Variant 2: grijze groei	Beleid GSP	Onderbouwing beoordeling beleid GSP
<i>Industrieterrein</i>				
Openheid	--	--	--	In het vestigingsbeleid worden geen maatregelen voorgesteld die de openheid ten goede komen. De invulling van het haven- en industriegebied leidt onvermijdelijk tot (zeer) negatieve gevolgen voor dit criterium
Relatieve duisternis	--/-	--/-	+	In het vestigingsbeleid wordt gekozen voor diervriendelijke verlichting met minder strooilicht en een lagere intensiteit. Wanneer diervriendelijke verlichting wordt toegepast in de openbare ruimte en op de bedrijfspercelen, is de beoordeling van dit effect positief.
Bestaande landschappelijke kwaliteiten	+	+	++	Groningen Seaports investeert in instandhouding van historisch waardevolle landschappen. Daarnaast versterkt de verdere invulling van het industriegebied de eenheid van het landschap. Daarom is het effect op dit criterium als zeer positief beoordeeld.
zichtbaarheid	-	-	-/0	Het vestigingsbeleid stelt beeldkwaliteitseisen. Er worden ondermeer eisen gesteld aan de maximale bebouwingshoogte. Daarnaast investeert Groningen Seaports in het behouden en versterken van de belevingswaarde van historische relictten. Beiden komen de zichtbaarheid ten goede. Door een verdere invulling van het gebied zal de zichtbaarheid van industrie echter wel toenemen, ondanks aanvullende maatregelen is de beoordeling daarom licht negatief tot neutraal.

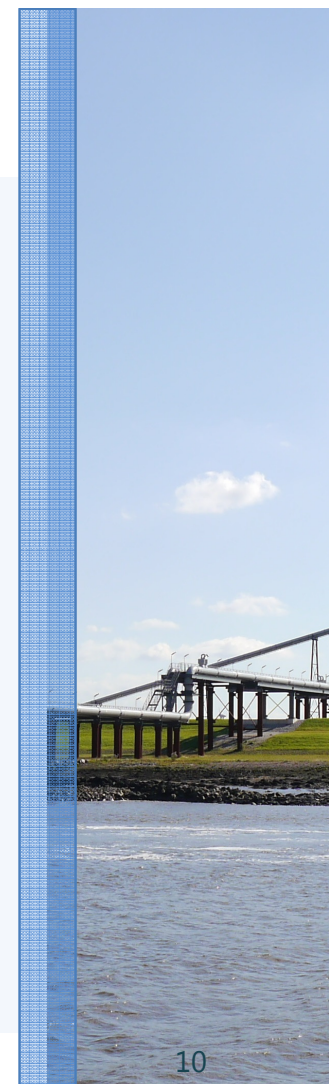
6. Verkeer

criterium	variant 1: groene groei	variant 2: grijze groei	Beleid GSP	Onderbouwing beoordeling beleid GSP
wegverkeer: intensiteiten	--	--	-	Beleidsmaatregelen als co-siting, clustering en clustermanagement en synergie leiden tot efficiëntere grondstoffen- en afvalstoffencycli. Daarom zijn minder vervoersbewegingen nodig binnen en van en naar Oosterhorn. Omdat intensiteiten met de ontwikkeling toch toe zullen nemen, is de beoordeling negatief.
wegverkeer: I/C-verhouding	0	0	0	Een minder sterke stijging van verkeersintensiteiten komt de congestiegevoeligheid ten goede. Omdat naar verwachting de hoeveelheid verkeer zal toenemen ten opzichte van de referentiesituatie, blijft de beoordeling neutraal.
wegverkeer: robuustheid wegennet	-	-	-	De afname van verkeer ten opzichte van de groeivarianten uit het MER komt robuustheid van het wegennet ten goede. Verkeersintensiteiten nemen ook met het vestigingsbeleid toe, waardoor negatieve effecten op de robuustheid van het netwerk te verwachten zijn.
wegverkeer: verkeersveiligheid	-	-	0	Als verkeersintensiteiten, op basis van het vestigingsbeleid, minder sterk toenemen ten opzichte van de referentiesituatie, neemt ook het verkeersveiligheidsrisico minder sterk toe. Het effect is daarom als neutraal beoordeeld.
bereikbaarheid binnenvaart	0	0	0	Groningen Seaports optimaliseert bereikbaarheid door terreinen grenzend aan het water te reserveren voor bedrijven met avengebonden bedrijvigheid. De capaciteit van de haven neemt niet toe, de beoordeling blijft daarom neutraal.
bereikbaarheid zeevaart	0	0	0	Groningen Seaports optimaliseert bereikbaarheid door terreinen grenzend aan het water te reserveren voor bedrijven met (zee)havengebonden bedrijvigheid. De capaciteit van de haven neemt niet toe, de beoordeling blijft daarom neutraal.
nautische veiligheid	-	-	-	Het vestigingsbeleid gaat niet nader in op nautische veiligheid. De beoordeling blijft daarom negatief.
bereikbaarheid railverkeer	--	--	--	Groningen Seaports optimaliseert bereikbaarheid door terreinen grenzend aan het spoor te reserveren voor bedrijven met spoorgebonden bedrijvigheid. Het gebruik van de spoortverbinding neemt sterk toe ten opzichte van de huidige situatie. De beoordeling blijft

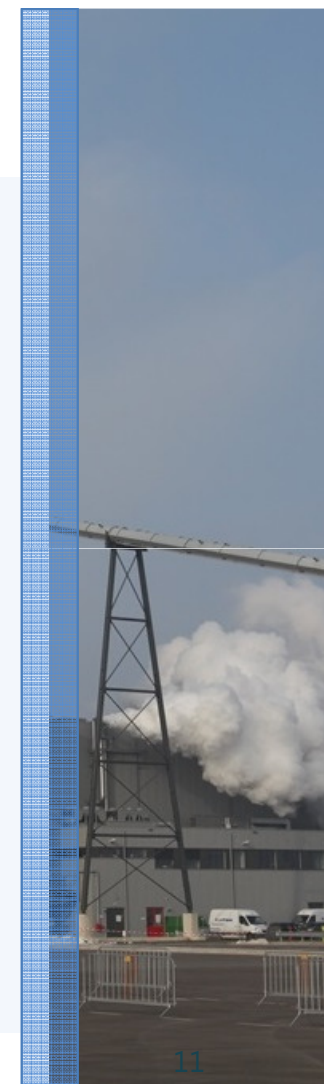
7. Geluid

Aspect	criterium	variant 1: groene groei	variant 2: grijze groei	Beleid GSP	Onderbouwing beoordeling beleid GSP
Industrie- lawaa	Letmaal toets aan Wgh zonegrens en grenswaarden op woningen, toets aan geluidsverkaveling				Een effectbeoordeling volgt zodra de beoordeling uit het MER bekend is.
Weg- verkeers- lawaa	aantallen geluidbelaste woningen per geluidbelastingsklasse Lden				Een effectbeoordeling volgt zodra de beoordeling uit het MER bekend is.
Wind- turbines	aantal woningen binnen de geluidscontouren Lden 47,42-47,37-42 dB en Lnight geluidscontour 41 dB				Een effectbeoordeling volgt zodra de beoordeling uit het MER bekend is.
Cumu- latief	voor leefomgeving: aantal geluidbelaste woningen per geluidbelastingsklasse Lcum Voor natuur: oppervlakte Natura 2000 gebied onder contour Leq24 uur				Een effectbeoordeling volgt zodra de beoordeling uit het MER bekend is.
Scheeps- vaart- lawaa	-				Een effectbeoordeling volgt zodra de beoordeling uit het MER bekend is.

8. Luchtkwaliteit

criterium	variant 1: groene groei	variant 2: grijze groei	Beleid GSP	Onderbouwing beoordeling beleid GSP
aantal blootgestelden binnen overschrijdingsgebied NO ₂ , PM ₁₀ en PM _{2,5}	0	0	0	Het aanleggen van walstroom heeft een positief effect op de stikstofdepositie. Het aantal blootgestelden verandert echter niet op basis van het vestigingsbeleid. De effectbeoordeling blijft daarom neutraal.
verschuiving van blootgestelden binnen verschil- concentratieklassen NO ₂	--	--	-	Het vestigingsbeleid heeft een positief effect op dit criterium. Ondermeer co-siting en het benutten van utility infrastructuur reduceren de uitstoot van NO ₂ . Ook het gebruik van walstroom heeft een beperkt positief effect op de stikstofdepositie doroschepen. Ten opzichte van de referentiesituatie nemen emissies nog steeds toe, daarom is het effect als negatief beoordeeld.

9. Geur

criterium	variant 1: groene groei	variant 2: grijze groei	Beleid GSP	Onderbouwing beoordeling beleid GSP
Geurhinder bij geurgevoelige bestemmingen	+	++	+ / ++	Groningen Seaports stelt planologische kaders op gebied van geur. In het vestigingsbeleid is het kader niet nader uitgewerkt, daarom blijft de effectbeoordeling vooralsnog gelijk aan de beoordeling uit het MER.

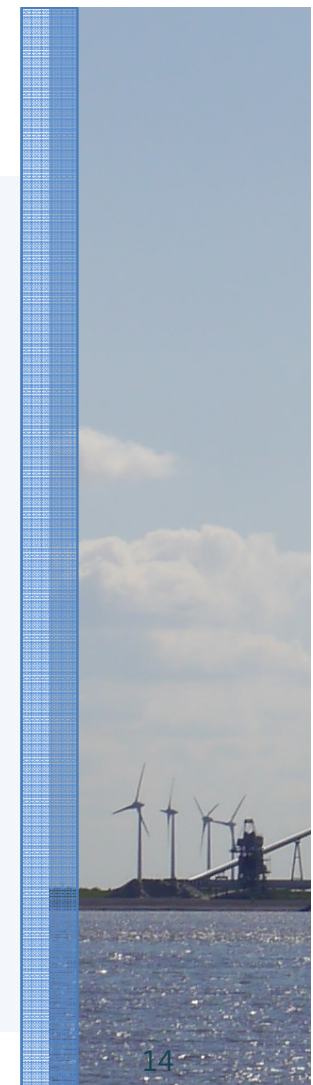
10. Licht

criterium	variant 1: groene groei	variant 2: grijze groei	Beleid GSP	Onderbouwing beleid GSP
directe lichtinval	0	0	+	Het terrein wordt voorzien van duurzame verlichting, waardoor strooilicht afneemt. De nieuwe armaturen zijn bovendien dimbaar. Daarom wordt geen toename de directe lichtinval verwacht. Bij volledige implementatie van het vestigingsbeleid neemt de directe lichtinval zelfs af. Het criterium is daarom als positief beoordeeld.
zichtbaarheid	--	--	+	In het vestigingsbeleid kiest Groningen Seaports voor diervriendelijke en duurzame verlichting dat geen opwaarts strooilicht kent en dus slechts een beperkte uitstraling naar de omgeving heeft. Als zowel in de openbare ruimte als op de bedrijfspercelen wordt gekozen voor dit type verlichting, dan is het effect op dit criterium naar verwachting positief.

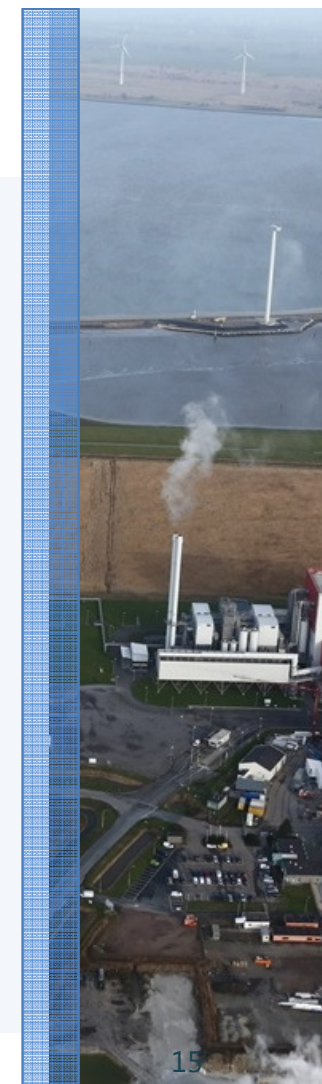
11. Gezondheid

criterium	variant 1: groene groei	variant 2: grijze groei	Beleid GSP	Onderbouwing beleid GSP
Lucht- verontreiniging	0/--	0/--	-	De ontwikkeling van het gebied heeft naar verwachting een negatieve invloed op de luchtkwaliteit. Het vestigingsbeleid heeft een positief effect op dit criterium door de aanleg van walstroom. Luchtverontreiniging vanuit andere bronnen (verkeer en bedrijven) leidt nog steeds tot een negatief effect op de luchtkwaliteit.
Geur	+	++	+ / ++	Het vestigingsbeleid van Groningen Seaports heeft geen directe invloed op dit criterium, daarom is de effectbeoordeling gelijk aan die uit het MER.
Geluidsbelasting	?	?	-	De aanleg van walstroom heeft een positief effect op de geluidsbelasting van schepen. Het vestigingsbeleid gaat niet in op andere geluidsbronnen, daarom blijft de effectbeoordeling negatief.

12. Externe Veiligheid

criterium	variant 1: groene groei	variant 2: grijze groei	Beleid GSP	Onderbouwing beleid GSP
Plaatsgebonden risico	0	0	0	Het vestigingsbeleid van Groningen Seaports gaat niet nader in op het plaatsgebonden risico. De effectbeoordeling blijft daarom gelijk aan de beoordeling uit het MER.
Groepsrisico	-	-	-	Het vestigingsbeleid van Groningen Seaports gaat niet nader in op het groepsrisico. De effectbeoordeling blijft daarom gelijk aan de beoordeling uit het MER.

13. Duurzaamheid en Ruimtegebruik

Criterium	variant 1: groene groei	variant 2: grijze groei	Be- leid GSP	Onderbouwing beoordeling beleid GSP
efficiënt gebruik van ruimte	+	+	++	Door bij de inrichting van het gebied rekening te houden met synergie, wordt het gebied zo efficiënt mogelijk ingedeeld en benut. De effectbeoordeling voor dit criterium is daarom zeer positief.
meervoudig gebruik van ruimte	0	0	0	Beleidsmaatregelen uit het vestigingsbeleid leiden tot meer synergie binnen het gebied, maar naar verwachting zullen de meeste kavels één (hoofd)functie kennen. De beoordeling is daarom neutraal.
energiegebruik	+	-	++	De circulaire economie en synergie tussen bedrijven dragen bij aan een lager energiegebruik per bedrijf. Daarnaast wordt syngas aangeboden met behulp van de utility infrastructuur, dit is een duurzame energiebron. Het criterium is als zeer positief beoordeeld.
gebruik van hernieuwbare energiebronnen	+	-	+	Gebruik syngas (biogas) dankzij utility infrastructuur. Zowel in de grijze als groene variant zal Groningen Seaports syngas aanbieden, waardoor het effect op het gebruik van hernieuwbare energiebronnen positief wordt.
hergebruik van restwarmte	+	+	++	Synergie, clustering en utility infrastructuur stimuleren het hergebruik van restwarmte.
emissie van broeikasgassen / CO ₂	++	-	++	Groningen Seaports biedt duurzame energie aan middels de utility infrastructuur, waardoor de CO ₂ uitstoot van bedrijven afneemt.
gebruik van primaire grondstoffen en water	+	0	+	Clustering en synergie tussen bedrijven dragen ertoe bij dat er meer gebruik wordt gemaakt van elkaars restproducten. Er hoeft minder gebruik gemaakt te worden van primaire grondstoffen en water. Het criterium is als positief beoordeeld.
mate van hergebruik / kringlopen	0/+	0/+	++	Utility infrastructuur, clustermanagement, clustering en synergie stimuleren het hergebruik van grondstoffen. Het criterium is als zeer positief beoordeeld.
niet-herbruikbare afvalstoffen	0/+	0/+	+	Het vestigingsbeleid stimuleert waar mogelijk het hergebruik van reststoffen. Het effect op dit criterium is daarom als positief beoordeeld.

14. Slagschaduw

criterium	Wind-variant 1	Wind-variant 2	Wind-variant 3	Beleid GSP	Onderbouwing beoordeling beleid GSP
slagschaduw, toename aantal woningen	--	--	--	--	Het vestigingsbeleid heeft geen directe invloed op dit thema.

15. Archeologie

criterium	variant 1: groene groei	variant 2: grijze groei	Beleid GSP	Onderbouwing score GSP beleid
invloed bekende archeologische waarden	--	--	-	In het vestigingsbeleid geeft GSP aan zorgvuldig om te gaan met archeologische waarden. Hierdoor kunnen negatieve effecten worden beperkt.
invloed verwachte archeologische waarden	-	-	-	In het vestigingsbeleid geeft GSP aan zorgvuldig om te gaan met archeologische waarden. Hierdoor kunnen negatieve effecten worden beperkt.

